

Sumariusz Metryki Koronnej
Księga Wpisów MK 182 z Archiwum Głównego Akt Dawnych

Opracował Wojciech Krawczuk

Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2014 - 2018

Wykaz skrótów

AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych

Boniecki – A. Boniecki, *Herbarz polski*, T. I-XVI, Warszawa 1899-1913

Kułakows'kyj – Petro Kułakows'kyj, *Czernihowo-siwerszczyna u składi Reczi Pospolitoj, (1618-1648)*, Kijów 2006

LWlkKuj1659 – Lustracja Województw Wielkopolskich i Kujawskich 1659-1665, Cz. I, wyd. C. Ohryzko-Włodarska, Wrocław 1978, cz. II, wyd. Z. Górski, J. Pakulski, A. Tomczak, Toruń 1996

LWRusk – *Lustracja województwa ruskiego, 1661-1665*, cz. 1-3, ed. K.

Arlamowski, E. Arlamowska, W. Kaput, Wrocław 1970-1976

MK – Metryka Koronna

Niesiecki – K. Niesiecki, *Herbarz polski*, T. I-X, wyd. J. N. Bobrowicz, Lipsk 1839-1846

PSB – *Polski Słownik Biograficzny*, tom I i nast., Kraków od 1935

SGKP – *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. I – XV, Warszawa 1880-1914, pod red. F. Sulimirskiego, F. Chlebowskiego, W. Walewskiego et. al.

SMK – *Sumariusz Metryki Koronnej*, T. I i nast., ed. W. Krawczuk, K. Chłapowski, Kraków 199 i nast.

U – *Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII-XVIII wieku. Spisy*, T. I i następne, Wrocław-Kórnik od 1985, pod red. A. Gąsiorowskiego

VC – *Volumina Constitutionum*, t. I i nast., wyd. W. Uruszczak, S. Grodziski, I. Dwornicka et al., Warszawa od 1996

VL – *Volumina Legum*, t. I-X, wyd. J. Ohryzko, Z. Kaczmarczyk, St. Petersburg 1859

[na k. 1b. – 1b v znajduje się informacja, że jest to rejestr przywilejów oraz inskrypcji z lat 1635 – 1638, w relacji Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, dziekana krakowskiego, prepozyta generalnego miechowskiego, podkanclerzego koronnego]

Numer pierwszy odnosi się do księgi, natomiast drugi, po ukośniku, do całego zbioru dokumentów Władysława IV zapisanych w Metryce Koronnej

Regesty

1/1459

k. 1 – 1 v

Warszawa, 3 grudnia 1635

Władysław IV nadaje Mikołajowi z Otoka Zaleskiemu urząd cześnika łęczyckiego, wakujący po wyniesieniu Jana Kadziłłowskiego na urząd sędziego łęczyckiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zob. U II/2 nr 281–282, 535; w nr 281 podano mylnie, że jakoby w tym dokumencie jest zawarta inf. o śmierci Kadziłłowskiego.

2/1460

k. 2 – 2 v

Warszawa, 4 grudnia 1635

Król zachowuje Jana Niecieckiego na urzędzie bramnego zamku krakowskiego, który uzyskał na drodze cesji od Walentego Świderskiego, za zgodą Zygmunta III. Nieciecki ma pozostawać na tym urzędzie dożywotnio. Zachowuje też prawo do wszystkich przynależnych korzyści, do wieży z mieszkaniem, położonej naprzeciw pierwszej bramy zamku krakowskiego, a także do wypłaty tygodniowej w wysokości jednego złotego, piętnastu groszy, na kwartał zaś dostawać ma dwa złote i piętnaście groszy, z dochodów wielkorządów krakowskich, natomiast z dochodów starostwa krakowskiego ma dostawać na kwartał sześć złotych polskich, a z żup wielickich cztery złote na kwartał, poza tym sukna angielskiego, zwanego pospolicie *Karazyia*, szesnaście łokci a także pewną ilość drewna zwaną *dziesiątek*, każdego roku.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

3/1461

k. 2 v – 3

Warszawa, 5 grudnia 1635

Król nadaje Szczęsnemu Wesselowi (*Wiszlowi*), chorążemu nowogrodzkiemu, urząd podkomorzego nowogrodzkiego siewierskiego¹. Wessel zasłużył się podczas najazdu moskiewskiego, kiedy stracił majątek i z żoną oraz dziećmi cierpiał w niewoli, dochowując wierności.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Zob. U III/4, nr 1624, 1625 z uwagą, iż jakoby w dok. określono, że jest to urząd nowoutworzony.

4/1462

k. 3 v – 4

Warszawa, 5 grudnia 1635

Króla nadaje zasłużonemu żołnierzowi Mikołajowi Kisielowi, urząd chorążego nowogrodzkiego, wakujący po wyniesieniu na podkomorstwo nowogrodzkie Szczęsnego Wessla (*Wiszla*)¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Zob. U III/4, nr 1624, 1625.

5/1463

k. 4 – 4 v

Warszawie, 5 grudnia 1635

Król zgadza się, by Prokop z Lipia Lipski, pisarz ziemski kaliski, mógł wykupić z rąk obecnych posiadaczy wójtostwo, czyli sołectwo we wsi Ostrówek w starostwie tarnogórskim¹, wraz z pastwiskiem zwanym Łopusza i nadaje mu te dobra w dożywocie².

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Uwaga: dokument zarejestrowany także w Metryce Koronnej podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego, zob. *Sumariusz Metryki Koronnej, Księga wpisów podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego*, Kraków 1999, s. 76, nr 264. ² Starostwo tarnogórskie leżało w ziemi chełmskiej, Ostrówek to nazwa używana wymiennie z Ostrzycą (Osticzka), SGKP, XII, s. 186; LRuskPodBelz1564, cz. I, s. 19.

6/1464

k. 4 v – 5

Warszawa, 5 grudnia 1635

Król pozwala, by Stefan Grudziński i jego małżonka Konstancja z Kołaczkowic, mogli ustąpić z praw dożywotnich do wsi Szczawin i Szeligi w województwie łęczyckim, na rzecz Stanisława Witowskiego, chorążego łęczyckiego, dworzanina królewskiego oraz jego żony Ewy Kunegundy Witowskiej ze Stamirowic.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

7/1465

k. 5 – 6

Warszawa, 8 grudnia 1635

Król zgadza się, by Jan Zawadzki, podstoli ciechanowski, starosta świecki, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Wydrzno i Blumowo, w województwie chełmińskim, na rzecz swojego syna², może tego dokonać przed dowolnymi księgami autentycznymi Królestwa. Nadanie obejmuje wszystkie przydatki tych dóbr, także prawo wyrębu lasu w starostwie rogozińskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Nieco później nazywane Błomowo, Blumoff, ob. Stare i Nowe Błonowo, Paczkowski, *Opis Królewszczyzn*, s. 410; jest to poprawiona i dzień późniejsza wersja dok. znajdującego się w E 8636, nr 1434. ² Zostawiono puste miejsce na imię, zapewne Jan, zob. regesty 1461, 1966.

8/1466

k. 6 – 6 v

Warszawa, 10 grudnia 1635

Król pozwala, by Jan Wizemberg (*Wisemberg*), sekretarz królewski, administrator żup wielickich, rajca krakowski, mógł ustąpić na rzecz syna, Jana Wizemberga, z praw dożywotnich do dworu Cło, zwanego też Nowy Dworek, a także wsi Lipnik, w województwie krakowskim, powiecie oświęcimskim, a także innych dóbr podanych w przywileju Zygmunta III. Dokonać może tej cesji w dowolnych aktach autentycznych Królestwa¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Uwaga: dokument zarejestrowany także w Metryce Koronnej podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego, zob. *Sumariusz Metryki Koronnej, Księga wpisów podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego*, Kraków 1999, s. 76, nr 266.

9/1467

k. 6 v – 7 v

Warszawa, 10 grudnia 1635

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców w sprawie mieszczek; Korduli oraz zmarłej Elżbiety, córek i spadkobierczyń zmarłego Melchiora Reisnera (*Raisner*), mieszczanina i kupca gdańskiego, nadaje Korduli oraz jej mężowi Dawidowi Willenbrock (*Wilembrok*), faktorowi królewskiemu, mieszczaninowi gdańskiemu, a także Konradowi von Hagen, wdowcu po Elżbiecie, mieszczaninowi gdańskiemu, i ich synowi Jerzemu von Hagen, na lat trzydzieści pastwiska obejmujące jedenaście łąnów oraz trzynaście mórg rozproszonych, zwane *Na górkach*, położone na Żuławach Malborskich, które pozostawały w posiadaniu Abrahama Dohau, mieszczanina gdańskiego, a także inne siedem łąnów i dwadzieścia siedem mórg tamże. Melchior Reisner otrzymał na te dobra przywilej, ze względu na przekazanie towarów wartych czterdzieści siedem tysięcy złotych polskich. Czynsz z tych dóbr ustalony został na dwieście złotych polskich rocznie, które płacone mają być ekonomowi malborskiemu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

10/1468

k. 7 v – 8 v

Warszawa, 10 grudnia 1635

Król zgadza się, by Samuel Łaszcz Tuczapski, strażnik koronny, starosta owrucki, mógł ustąpić z praw dożywotnich do miasteczek Skwir i Romanowka, oraz do wsi Żydowce i Czarniawka, położonych w województwie kijowskim, na rzecz Tomasza Zamoyskiego, kanclerza koronnego i jego żony Katarzyny z Ostroga¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Zob. dok. 279/1743.

11/1469

k. 8 v – 9

Warszawa, 10 grudnia 1635

Król zatwierdza okazany dokument, wystawiony przez Stanisława Bonifacego Mniszcha (*Mniszek*) z Wielkich Kuńczyc, starostę lwowskiego, we Lwowie, *we wtorek przed s. Woiciechem* (21 IV) 1626 roku. Mniszech pozwolił w nim Łukaszowi Żółkiewskiemu, staroście kałuskiemu, na wzniesienie ogrodu i budynków na Przedmieściu Krakowskim Lwowa, na Stawisku Zamkowym naprzeciw młyna zwanego Zimnowodski, nadał mu ten teren prawem wieczystym. Teren szeroki był na sto pięćdziesiąt sześć łokci, ciągnął się od ogrodu pani Terleckiej, wzdłuż gościńca, do wspomnianego młyna, następnie do Bramy Krakowskiej. Wzdłuż, w kierunku południowym dochodził do rogu ogrodu zmarłego Tomasza Pirawskiego, sufragana lwowskiego. Na świętego

Marcina [11 XI] Łukasz Żółkiewski zobowiązany jest płacić dwa złote czynszu w grodzie lwowskim¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac., jęz. pol.

¹ Uwaga: dokument zarejestrowany także w Metryce Koronnej podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego, zob. *Sumariusz Metryki Koronnej, Księga wpisów podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego*, Kraków 1999, s. 75, nr 262; zob. Ensklinda 8636, nr 1465.

12/1470

k. 9 – 10

Warszawa, 11 grudnia 1635

Król pozwala, by Mikołaj Podłucki mógł ustąpić na rzecz Teodora Karola Tarnowskiego, starosty krzepickiego, z praw dożywotnich do karczmy zwanej *Stara karczma*, przynależnych do niej gruntów i młyna zwanego Szarkowski w lesie Zajączkowskim, w stronę Jaworzna (*Jaworskie*), oraz gruntów; jednego rozciągającego się od wsi Zajączki do granic jaworskich, drugiego zwanego Podborze, trzeciego nad jeziorem o nazwie Frunikowski, a także części lasu zwanego Stryj, aż do pola zwanego Kościna, w dobrach wsi Zajączki, a także do opuszczonego łana ziemi, który pozostawał niegdyś w posiadaniu poddanego o nazwisku *Fronc*, nadanie obejmuje także pewnych poddanych: Adama Paduckę, Munka Trycha Kistela, ze wsi Zajączki w starostwie krzepickim. Cesji dokonać może w dowolnych aktach autentycznych Królestwa¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac., jęz. pol.

¹ Por. LWKra1659, cz. 1, s. 10.

13/1471

k. 10 – 10 v

Warszawa, 12 grudnia 1635

Król w uznaniu zasług Adama Wiśniewskiego, podsędka nowogrodzkiego, doceniając jego udział w różnych wyprawach, zwłaszcza moskiewskich w czasie panowania Zygmunta III, nadaje mu pewną slobodę w trakcie czernihowskim, wakującą po jakimś Jerzym Cierpickim, prawem lennym, jednak to nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Próby identyfikacji zob. Petro Kułakowski, *Czernihowo–Siewerszczyzna*, s. 436.

14/1472

k. 10 v – 11 v

Warszawa, 12 grudnia 1635

Król zatwierdza wydany przez siebie, oblatowany w kancelarii koronnej poniższy dokument. Władysław IV, w uznaniu zasług, nadaje prawem lennym Aleksandrowi Piaseczyńskiemu kasztelanowi kamienieckiemu, staroście ulanowskiemu, nowogrodzkiemu, jego małżonce¹ i potomkom męskim, na budowę pewne miejsca puste, położone w pobliżu gruntów starostwa nowogrodzkiego: uroczyszcze puste Targowica, i horodyszczce Huniskie nad rzeką Jazuczą. Nadanie to nie obejmuje jednak prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych bez zgody króla. W obozie pod Smoleńskiem 30 V 1634, podpis Władysława IV i Jana Gembickiego sekretarza królewskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. pol., jęz. lac.

¹ Elżbieta Konstancja Ostrogska.

15/1473

k. 11 v – 12 v

Warszawa, 12 grudnia

1635

Król nadaje Andrzejowi Zaleskiemu, miecznikowi ziemskiemu pruskiemu, w dwudziestoletnią dzierżawę wieś Domisław w starostwie hamersztyńskim, spustoszoną przez wojnę. Zobowiązany jest do osadzenia tamże siedemnastu chłopów [gburów], czterech zagrodników, wsparcia ich w odbudowie gospodarstw. Nadanie to nie narusza dożywotnich praw Zaleskiego do tej wsi. Ustala się wadium w sprawie na pięć tysięcy złotych. Decyzja o nadaniu została powzięta w oparciu o relację Wojciecha Kadzidłowskiego, pisarza ziemskiego łączyckiego, i Jana Staniszewskiego, sekretarza JKM, którzy, w wyniku odpowiedniej konstytucji sejmowej z 1631 roku, wysłani zostali przez Zygmunta III do Prus Królewskich, dla zbadania stanu tej prowincji po wojnie pruskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

16/1474

k. 13 – 13 v

Warszawa, 13 grudnia 1635

Król, nawiązując do poprzedniego mandatu, wydanego 14 listopada [1635], rozkazuje mieszkańcom Wielkich Żuław naprawić uszkodzone wały nad Wisłą i Nogatem, a także nad [Zalewem Wiślanym]¹, [Wielkich] Łunawach (*Lunauum*) oraz nad rzeką Tugą (*Tiga*), w tych wszystkich miejscach, w których w roku ubiegłym doszło do zniszczenia i uszkodzeń wałów. Podaje się do wiadomości wszystkich, zwłaszcza tenutariusza Nowego Dworu Gdańskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ W or. *Hab* – Frisches Haff.

17/1475

k. 13 v – 14

Warszawa, 14 grudnia 1635

Król rozszerza dożywotnie prawa znakomitego Jana Strzyżewskiego, muzyka, do młyna, a także do łąna ziemi, które to dobra położone były we wsi Pogorzel, w starostwie osieckim, na drugą żonę Strzyżewskiego, Mariannę Szymońską¹. Król Zygmunt III Waza nadał ongiś prawa dożywotnie Strzyżewskiemu i jego pierwszej żonie Elżbiecie.

jęz. lac.

¹ Tak w dok., w nagłówku – *Szymowska*.

18/1476

k. 14 – 15

Warszawa, 15 grudnia 1635

Król nadaje Fabianowi Czemie, kasztelanowi chełmińskiemu, zniszczone przez wojnę starostwo sztumskie, ze wszystkimi przydatkami, w trzydziestoletnią dzierżawę. Czema zobowiązany jest do osadzenia tam stu czterech chłopów zwanych gburami i sześciu zagrodników, ma udzielić im wsparcia w odbudowie

gospodarstw. Nadanie to nie narusza dożywotnich praw Czemy do tego starostwa. Ustala się wadium w sprawie na piętnaście tysięcy złotych. Decyzja o nadaniu została powzięta w oparciu o relację Wojciecha Kadziłłowskiego, pisarza ziemskiego łęczyckiego i Jana Staniszewskiego, sekretarza królewskiego, którzy w wyniku odpowiedniej konstytucji sejmowej z 1631 roku, wysłani zostali przez Zygmunta III do Prus Królewskich, dla zbadania stanu tej prowincji po wojnie pruskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

19/1477

k. 15 – 16

Warszawa, 15 grudnia 1635

Król nadaje Fabianowi Czemie, kasztelanowi chełmińskiemu zniszczoną przez wojnę wieś Szropy (*Sropy*) w województwie malborskim, z wszystkimi przydatkami, w trzydziestoletnią dzierżawę. Czema zobowiązany jest do osadzenia tam dziewięciu chłopów zwanych gburami, ma udzielić im wsparcia w odbudowie gospodarstw. Nadanie to nie narusza dożywotnich praw Czemy do tej wsi. Ustala się wadium w sprawie na trzy tysiące złotych. Decyzja o nadaniu została powzięta w oparciu o relację Wojciecha Kadziłłowskiego, pisarza ziemskiego łęczyckiego i Jana Staniszewskiego, sekretarza królewskiego, którzy w wyniku odpowiedniej konstytucji sejmowej z 1631 roku, wysłani zostali przez Zygmunta III do Prus Królewskich, dla zbadania stanu tej prowincji po wojnie pruskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

20/1478

k. 16 – 16 v

Warszawa, 15 grudnia 1635

Król, uznając liczne zasługi Jakuba Jakobsona, mincerza generalnego Królestwa, tenentariusza Nowego Dworu Gdańskiego (*Tigenhoffen*), pozwala odłączyć z tenuty nowodworskiej pięć włók (*mansus*) nadmiernego gruntu, zwanego Ubermass, położonego na Żuławach i nadaje go Danielowi Kolerowi, serwitrowi królewskiemu, który zobowiązany jest wszakże do płacenia Jakobsonowi ustalonego z dawna czynszu.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

21/1479

k. 16 v – 17

Warszawa, 19 grudnia 1635

Król przyłącza do tenuty Nowego Dworu Gdańskiego cztery włoki (*mansus*) gruntu, które pozostawały kiedyś w posiadaniu Anny [Mortęskiej] z Mortągów, wdowy po Erneście Weyherze, a z których ustąpiła na rzecz syna Dymitra Weyhera¹ i jego żony², którzy zmarli. Prawa do tego gruntu posiadać będzie Jakub Jakobson, mincerz generalny Królestwa, tenentariusz Nowego Dworu Gdańskiego (*Tigenhoffen*).

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ W dok. – *Diringo, Driringi* – Ditrich? Bardziej znany jako Dymitr, kaszt. gdański zm. 1628. ² Pierwszą żoną była Gertruda Konarska, drugą Katarzyna Opalińska, Dachnowski, s. 95, 99, 466, przyp. 648.

22/1480

k. 17 – 17 v

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król, w uznaniu zasług, nadaje Janowi Oborskiemu, staroście liwskiemu, dworzaninowi JKM, wszystkie dobra, jakie przypadły skarbowi królewskiemu, prawem kaduka, po niejakim Janie Kalińskim, uzurpującym sobie szlachectwo. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

23/1481

k. 17 v – 18

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król, w uznaniu zasług, nadaje Idziemu (*Aegidy*) Dąbrowskiemu, zasłużonemu w służbie wojskowej, wszystkie dobra, jakie przypadły skarbowi królewskiemu, prawem kaduka, po niejakim Krzysztofie, zwanym Niemira, i żonie jego Zofii, uzurpującym sobie tytuł szlachecki.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza JKM.

jęz. lac.

24/1482

k. 18 – 18 v

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król, w uznaniu zasług, nadaje Janowi Łaszczowi, zasłużonemu w służbie wojskowej pod chorągwią Lackiego¹, rotmistrza królewskiego, wszystkie dobra, jakie przypadły skarbowi królewskiemu, prawem kaduka, po zmarłym niejakim Józefie Skrzydłowskim.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Budzyńskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

25/1483

k. 18 v – 19

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król nadaje prawem lennym Balcerowi Małaczyńskiemu pustosz Markowską nad rzeką Sudością w stanie [powiecie] nowogrodzkim, która wróciła do dyspozycji królewskiej po Iwanie Durowym. W czasie najazdu moskiewskiego Durowy nie dopełnił swych obowiązków względem obrony tamtejszych zamków. Małaczyński zasłużył się w ekspedycjach wojennych, zwłaszcza w czasie ostatniej, moskiewskiej, służąc pod chorągwią kasztelana kijowskiego¹. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych.

jęz. pol.

¹ Małaczyński (in. Maleczyński), był też prawnikiem, działał w kręgu kasztelana kijowskiego Romana Hojskiego, Petro Kułakowski, *Czernihowo–Siwerszczina*, s. 297.

26/1484

k. 19 – 19 v

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król w uznaniu zasług Remigiana Zaboklickiego, który odznaczył się w różnych wyprawach wojennych, pozwala mu wykupić wójtostwo, czyli sołectwo, wsi Czerchawa z rąk spadkobierców Erazma Kamiszewskiego Strusia, nie posiadających podstaw prawnych do dzierżenia wójtostwa i nadaje mu ją w dożywocie; po jego śmierci wójtostwo będzie podlegało wykupowi.

jęz. lac.

27/1485

k. 20

Warszawa, 21 grudnia 1635

Król potwierdza decyzję Jana Zawadzkiego, starosty świeckiego, wydaną 4 X 1635, w sprawie apelacji poddanych z dóbr tenuty Nowego Dworu Gdańskiego (*Tigenhoffen*), których obecnym tenentariuszem jest Jakub Jakobson, mincerz generalny Królestwa. Dla uniknięcia zamieszania poddani mogą wnosić apelację w sprawach i sumach wynoszących ponad sto złotych polskich, na inne Jakobson może się nie zgadzać. Zachowane zostaje generalne prawo apelacji do sądów królewskich i kościelnych.

jęz. lac.

28/1486

k. 20 – 21

Warszawa, 22 grudnia 1635

Król pozwala na rejestrację i wydanie ekstraktu swojego własnego dokumentu, wystawionego w Warszawie 5 grudnia 1634, oblatowanego w kancelarii koronnej mniejszej. Władysław IV nadał w nim w dożywocie Piotrowi Małachowskiemu, swemu dworzaninowi, pokojowcowi zmarłego Zygmunta III, starostwo stanisławowskie z miastem Stanisławów i przynależnymi wsiami oraz dobrami, wakujące po śmierci królewicza Aleksandra Karola Wazy.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

29/1487

k. 21 v – 22

Warszawa, 27 grudnia 1635

Król rozszerza prawa dożywotnie Katarzyny Korycińskiej do dóbr Życzków, obejmujących wsie Żukocin i Borodzie¹ na jej męża, Jana Sienińskiego, który zasłużył się w sprawach militarnych.

jęz. lac.

¹ Dobra Życzków (niezidentyf.) – może chodzi o Żuków, niegdyś miasteczko? zob. LWRusk1661, cz. III, s. 76–77; Borodzie – niezidentyf., może chodzi o wieś Bohorodczyn w ziemi halickiej.

30/1488

k. 22 – 22 v

Warszawa, 27 grudnia 1635

Król pozwala na rejestrację i wydanie ekstraktu swego własnego dokumentu, wystawionego w Warszawie 13 września 1634, podpisanego przez króla i Jana Romiszewskiego, oblatowanego w kancelarii koronnej mniejszej. Władysław IV udzielił Jakubowi Maksymilianowi Fredrze z Pleszowic, podkomorzemu ziemskiemu przemyskiemu, sekretarzowi królewski, prawo do wyrębu w starostwie przemyskim w lesie Makowa¹ i wywozu drewna do dworu tegoż we wsi Nowosielce. Fredro ma o tym jednak powiadamiać Mikołaja z Żurowa Daniłowicza, podskarbiego koronnego, starostę przemyskiego, a także następnych starostów przemyskich.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Puste miejsce na wpisanie drugiej nazwy lasu.

31/1489

k. 22 v – 23 v

Warszawa, 4 grudnia 1635

Król, w uznaniu zasług Jana Koszutskiego spełnia jego prośbę i potwierdza przywilej Zygmunta III, w którym król ów zabezpieczył go w prawach do wsi Bartodzieje. Dobra te Koszutski uzyskał od swych rodziców, Pawła Koszutskiego, wojskiego poznańskiego i Zofii z Wielkiej Rudy, jakby to były dobra dziedziczne. Rodzice trzymali te dobra na mocy przywileju Zygmunta III, danego w Warszawie, 10 kwietnia 1600. Nadanie obejmuje także czynsz miodowy, w wysokości dwudziestu czterech garnców lub też dwunastu miar zwanych *rączka*¹. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza JKM.

jęz. lac.

¹ Zob. dok. 213/1667.

32/1490

k. 23 v – 24

Warszawa, 9 grudnia 1635

Król rozszerza prawa dożywotnie Andrzeja Herburta z Fulsztyna do wsi Niedźwiada z folwarkami Szkodna, Glinnik i Okopek, w województwie sandomierskim, na żonę Herburta Annę Ligęziankę, która zamężna była w pierwszym związku z kasztelanem czchowskim.

jęz. lac.

33/1491

k. 24 – 25

Warszawa, 19 grudnia 1635

Król, uznając zasługi wojskowe nadaje Kasprowi Roztopcze prawem lennym wieczystym wieś (derewnia) Kojakowice w nowogródzczyźnie, wakującą po Michale Essenku, który podczas najazdu Moskwy dopuścił do podpalenia zamku¹. Nadanie obejmuje wszystkie przydatki, łącznie z pustoszą Chocieszynem, lecz bez prawa wytwarzania saletry i towarów leśnych. Roztopczy zasłużył się w czasie ekspedycji wojennych, zwłaszcza podczas ostatniej moskiewskiej, kiedy został wół postrzelony na oczach króla. Zobowiązany jest także do obrony zamków nowogródzkich.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza JKM.

jęz. pol.

¹ Oskarżenie było fałszywe, co dowiódł po powrocie z niewoli moskiewskiej, ale dóbr nie odzyskał. Kojakowice (Kojakowyczi) – sióło stanu kołohorodnego, zob. Kułakowskyj, *Czernihowo–Siwierszczyna*, s. 87, 135, 426, 437.

34/1492

k. 25 – 25 v

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król pozwala, by Janusz Tyszkiewicz, wojewoda kijowski, starosta żytomierski mógł ustąpić z prawa dożywotniego do wsi Jasieniów, w starostwie śniatyńskim, spustoszonej najazdem Tatarów, na rzecz Stefana Czajkowskiego, zasłużonego żołnierza, który odznaczył się *osobliwie w tej potrzebie w której Kantimirowi młodemu szyję wziął*. Cesji może Tyszkiewicz dokonać przed dowolnymi księgami autentycznymi Królestwa i wówczas Czajkowski uzyska je prawem dożywotnim.

jęz. pol.

¹ Zapewne chodzi o syna Kantymira, murzy budziackiego, przywódcy Tatarów białogrodzkich.

35/1493

k. 25 v – 26

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król pozwala, by Janusz Tyszkiewicz, wojewoda kijowski, starosta żytomierski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Hluszcze¹, w starostwie śniatyńskim, która została spustoszona najazdem Tatarów, na rzecz Aleksandra Wolskiego, żołnierza, który zasłużył się królowi i Rzeczpospolitej.

jęz. lac.

¹ Może Hluskow, potem Głuszków?

36/1494

k. 26 v – 27

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król pozwala, by Janusz Tyszkiewicz, wojewoda kijowski, starosta żytomierski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Weresy w starostwie żytomierskim, na rzecz Jana Bieleckiego, zasłużonego żołnierza.

jęz. pol.

¹ W dok. *Wereszy*, w lustracjach *Wereszcy*, *Weresy*, *Weressy*, Jabłonowski, *Lustracye Królewsczyzn*, s. 77, 119, 195. Weresy, ok. 10 km na pñ.–wsch. od Żytomierza, SGKP, XIII, s. 226.

37/1495

k. 27 – 27 v

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król pozwala, by Janusz Tyszkiewicz, wojewoda kijowski, starosta żytomierski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do miasteczka Srebrna (*Szrzebna*, *Srebrna*) w województwie podolskim, na rzecz Szymona Potockiego. Cesji może Tyszkiewicz dokonać przed dowolnymi księgami autentycznymi Królestwa i wówczas Potocki uzyska je prawem dożywotnim.

jęz. pol.

38/1496

k. 27 v – 28

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król pozwala, by Janusz Tyszkiewicz, wojewoda kijowski, starosta żytomierski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Staniszówki¹ w starostwie żytomierskim, na rzecz Jana Liplińskiego, podwojewódzkiego kijowskiego. Cesji może Tyszkiewicz dokonać przed dowolnymi księgami autentycznymi Królestwa i wówczas Lipliński uzyska je prawem dożywotnim.

jęz. pol.

¹ *Staniszewka*, *Staniszówka*, Jabłonowski, *Lustracye Królewsczyzn*, s. 117.

39/1497

k. 28 – 29 v

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król potwierdza nadanie Zygmunta III Wazy, w którym władca ten nadał na lat trzydzieści Janowi von Holtze Guldenbalkowi, rycerzowi złotej ostrogi, sekretarzowi królewskiemu, kapitanowi królewskiej piechoty, pewne dobra na Małej Żuławie Malborskiej; około szesnaście włók ziemi (*mansus*), tyle ile posiadał zmarły Absolon Langenaw i które uzyskał drogą cesji od niejakich Kokalewa, oraz Szymona Bahra. Dobra te położone były we wsiach Tynendorf

(*Teinsdorf*), Balaw (*Palaw*) i Węgel (*Wengelen*). Do tego von Holtze uzyskał prawa do dworu Teinenhof oraz do przejazdu i karczmy w tej wsi (*Teinsdorf*), a także do browaru i młyna¹. Nadanie obejmuje żonę von Holtze, Magdalenę Uxkul i ich spadkobierców. Von Holtze zobowiązany jest do płacenia rocznego czynszu ekonomowi malborskiemu, otrzymuje zaś dodatkowo, na okres trzydziestu lat, jeziora Schonsee i Muckensee, nie posiadające dzierżawców, z obowiązkiem płacenia corocznego czynszu. Von Holtze zasłużył się w wojnach pruskich, moskiewskich, tureckich.

jęz. lac.

¹ Zob. *Źródła do dziejów ekonomii malborskiej*, t. II, s. 128.

40/1498

k. 29 v – 30 v

Warszawa, 20 grudnia 1635

Król, ze względu na rozliczne zasługi Aleksandra Piaseczyńskiego, kasztelana kijowskiego, starosty ulanowskiego, nowogrodzkiego i za jego wstawiennictwem, nadaje prawo magdeburskie miasteczku Uładówka (*Uładów*)¹, dziedzicznej własności Piaseczyńskiego, w województwie podolskim, powiecie latyczowskim. Ustanowione zostają dwa jarmarki doroczne: pierwszy po św. Piotrze Rzymskim (29 VI), drugi na dzień sam Dymitra Ruskiego (8 X). Targi odbywać się mają w czwartki. Targ bydłocy ma odbywać się w wigilię jarmarków albo przed wigilią.

jęz. pol.

¹ Może chodzi o Uładówkę, wieś nad Bohem, 65 km drogą na wsch. od Latyczowa? Zob. SGKP XII, s. 789–90.

41/1499

k. 30 v – 31

Warszawa, 22 grudnia 1635

Król nadaje Janowi Dąbskiemu, dotychczas cześnikowi inowrocławskiemu, urząd kasztelana konarskiego kujawskiego, wakujący po śmierci [Jana Jaranda] Wilkostowskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U VI/2, nr 1218 – 1219.

42/1500

k. 31 v

Warszawa, 27 grudnia

1635

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, uwalnia na dwanaście lat kamienicę Gerarda Leslara, muzyka królewskiego, położoną na przedmieściu Krakowa, z obowiązku przyjmowania gości; dygnitarzy, urzędników, dworzan tak podczas sejmów jaki i poza nimi.

jęz. lac.

[na k 31 v informacja o końcu przywilejów z roku 1635]

[k. 31 a – pusta, skasowana, dopisek „Vacua”]

[k. 32 – informacja o początku wpisów przywilejów z roku 1636]

1636

43/1501

k. 32 – 32 v

Toruń, 4 stycznia 1636

Król nadaje Pawłowi Działyńskiemu, wojewodzie pomorskiemu, staroście bratiańskiemu, pensję roczną w wysokości czterech tysięcy złotych z dochodów ekonomii malborskiej na św. Jana Chrzciciela (24 VI).

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

44/1502

k. 33

Gdańsk, 15 stycznia 1636

Król uwalnia dożywotnio sławetną Annę, wdowę po Stanisławie Stężyckim, z wszelkich obciążeń, czynszów i danin miejskich w mieście Świeciu, także ciężarów prywatnych jak czynszów, podwód, stacji wojskowych.

jęz. lac.

45/1503

k. 33 – 33 v

Gdańsk, 16 stycznia 1636

Król nadaje Władysławowi Zdziarskiemu urząd podsędka warszawskiego, wakujący po wyniesieniu na urząd sędziego warszawskiego Jana Nagórki.

jęz. lac.

46/1504

k. 33 v – 34 v

Gdańsk, 19 stycznia 1636

Król potwierdza przywilej Zygmunta III, wystawiony w Warszawie 20 IV 1619 roku, podpisany przez króla i Jakuba Zadzika, sekretarza wielkiego koronnego. Król zatwierdził w nim kupno przez poważnego (honoratus) Jakuba Dilapa karczmy Hakenbude, z prawem wyszynku i z dwoma ogrodami, we wsi Boręty (*Barenthe*) na Żuławie Malborskiej.

jęz. lac.

47/1505

k. 34 v – 35 v

Gdańsk, 20 stycznia 1636

Król potwierdza dokument pergaminowy, zapisany w języku niemieckim, wystawiony przez Mikołaja [Kościeleckiego] z Kościelca, starostę bydgoskiego, niezawskiego, tucholskiego, świeckiego, człuchowskiego, w Tucholi, 3 grudnia 1483 roku (*feria tertia ante Conceptionis Virginis Mariae*), w obecności świadków: Mikołaja Wonszwaskiego¹, sędziego ziemskiego tucholskiego i innych świadków. Kościelecki, dla odbudowy wsi królewskiej Piastoszyn, zniszczonej przez wrogów, przywraca w niej sołtysa, zgodnie ze starym przywilejem zapisanym w księdze grodzkiej tucholskiej. Zgodnie ze starym zwyczajem sołectwo to wyposażone było w trzy łany, co zostaje utrzymane. Sołectwo otrzymuje w drodze zakupu pracowity Jan Garche i jego spadkobiercy, wraz z wolniznami wedle prawa chełmińskiego. Ponadto sołtys otrzymuje m.in. włókę ziemi, z której płacić ma czynsz. Sołtys otrzymywać ma trzeciego denara z opłat sądowych. Oprócz szarwarków oraz innych służb kmiecie zobowiązani są do płacenia szesnastu skojców dobrej monety, z każdej włóki, na św. Marcina (11 XI) do dworu tucholskiego. Potwierdzenie otrzymuje (plebejusz) Samuel, obecny sołtys.

jęz. lac.

¹ Wg U V/2 nr sędzią z tucholskim był Mikołaj Wysocki.

48/1506

k. 35 v – 36

Gdańsk, 20 stycznia 1636

Król nadaje urząd podsędka przemyskiego Remigianowi Wojakowskiemu (*Wujakowski*), dotychczasowemu podstolemu przemyskiemu. Na urzędzie tym był wakat po wyniesieniu Aleksandra Przedwojewskiego na urząd kasztelana lubaczowskiego¹.

jęz. lac.

¹Zob. U III/1 nr 1925–1926.

49/1507

k. 36 – 36 v

Gdańsk, 20 stycznia 1636

Król pozwała, by Jerzy Hejna (*Heina*), ławnik pucki, mógł ustąpić z praw dożywotnich do pastwiska zwanego Sparaw, położonego w województwie i powiecie malborskim, na rzecz Gneomara Reinholda Krokowskiego, pułkownika królewskiego, który zasłużył się w różnych wyprawach na wrogów chrześcijaństwa, a także na rzecz jego żony, Brygidę Hejnowej (*Heinowej*)¹. Zeznanie może złożyć przed dowolnymi aktami autentycznymi Królestwa.

jęz. lac.

¹Zob. *Źródła do dziejów ekonomii malborskiej*, t. II, s. 123.

50/1508

k. 36 v – 37 v

Gdańsk, 22 stycznia 1636

Król nadaje dobra Berwaldt, Neuminsterberg i Firstenwerder w województwie malborskim, Eggardowi a Kempen, burmistrzowi gdańskiemu i jego żonie Dorocie Szumanownej, w dzierżawę emfiteutyczną na lat trzydzieści. Małżonkowie uzyskali już wcześniej prawa dożywotnie do tych dóbr, które nadal posiadają, lecz wobec przemian i zniszczeń po wojnie pruskiej musiano ustalić nowe warunki¹. Obecnie mają sprowadzić do tych dóbr trzydziestu dwóch chłopów zwanych gburami, dwunastu zagrodników, i pomóc im w odbudowie. Wadium w sprawie ustala się na sześć tysięcy złotych polskich.

Decyzja o nadaniu została powzięta w oparciu o relację Wojciecha Kadzidłowskiego, pisarza ziemskiego łęczyckiego i Jana Staniszewskiego, sekretarza JKM, którzy w wyniku odpowiedniej konstytucji sejmowej z 1631 roku, wysłani zostali przez Zygmunta III do Prus Królewskich, dla zbadania stanu tej prowincji po wojnie pruskiej.

¹Zob. *Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa*, T. 1, opr. W. Krawczuk, s. 50, nr 159. *Berwald* dziś to Niedźwiedzica, *Neuminsterberg* to Nowa Kościelnica, *Firstenwerder* to Żuławki.

51/1509

k. 37 v – 38

Gdańsk, 24 stycznia 1636

Król pozwała, by Krzysztof Świętosławski, zaufany dworzanin królewski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Chotyniec i Chruszczowiec, czyli Hruszów (*Chruszow*)¹ w województwie ruskim, a także do wsi Radziwice, Jadźwingi, Koniuszki² w tymże województwie, powiecie sanockim, na rzecz [...] ³
Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹Zob. RZPrzem1674, s. 88, 98. ² Nazwy przekręcone, próżno szukać ich w ziemi sancockiej (zob. RZSan1655). Chodzi o klucz, obejmujący wsie wyłączone ze star. wiszeńskiego, leżące na pld.–wsch. od Krukieniec: Radyniec (Radynice), Jatwięgi i Kornice w z. przemyskiej, zob.

LWRusk1661, cz. I, s. 106–110; RZprzem1674, s. 146. ³ Zostawiono puste miejsce na imię i nazwisko beneficjenta.

52/1510

k. 38 v

Gdańsk, 22 stycznia 1636

Król nadaje zasłużonemu Mikołajowi z Otoka Zalewskiemu urząd wojskiego łączyckiego, wakujący po śmierci [Pawła] Charbickiego¹.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię; zob. U II/2 nr 656–657.

53/1511

k. 38 v – 39

Gdańsk, 23 stycznia 1636

Król pozwala Andrzejowi Czarneckiemu, burgrabiemu zamku krakowskiego, dworzaninowi królewskiemu, ustąpić z praw dożywotnich do pensji, czyli stacji rocznej, w wysokości osiemdziesięciu złotych polskich z dochodów klasztoru staniąteckiego, na rzecz Anny Kotlickiej, żony sławetnego Jana Kotlickiego. Cesji dokonać może przed dowolnymi aktami autentycznymi Królestwa.

jęz. łac.

54/1512

k. 39 – 39 v

Gdańsk, 23 stycznia 1636

Król pozwala Andrzejowi Czarneckiemu, burgrabiemu zamku krakowskiego, dworzaninowi królewskiemu, ustąpić z praw dożywotnich do pensji czyli stacji rocznej w wysokości osiemdziesięciu złotych polskich z dochodów opactwa w Mogile na rzecz Anny Kotlickiej, żony sławetnego Jana Kotlickiego. Cesji dokonać może przed dowolnymi aktami autentycznymi Królestwa.

jęz. łac.

55/1513

k. 39 – 40

Gdańsk, 23 stycznia 1636

Król pozwala Andrzejowi Czarneckiemu, burgrabiemu zamku krakowskiego, dworzaninowi królewskiemu, ustąpić z praw dożywotnich do wsi Kasinka w województwie krakowskim na rzecz sławetnych Jana Kotlickiego, rajcy krakowskiego i jego małżonki Anny. Cesji dokonać może w dowolnych aktach autentycznych Królestwa.

jęz. łac.

56/1514

40 – 41

Gdańsk, 24 stycznia 1636

Król nadaje tenutę tołkmicką w województwie malborskim, Stanisławowi Działyńskiemu, kasztelanowi gdańskiemu w dzierżawę emfiteutyczną na lat trzydzieści. Działyński uzyskał już wcześniej prawa dożywotnie do tych dóbr, które nadal posiada wraz z żoną, Marianną z Żalna (*Zalin*), lecz wobec przemian i zniszczeń po wojnie pruskiej musiano ustalić nowe warunki. Obecnie Działyński ma sprowadzić do tych dóbr pięćdziesięciu chłopów zwanych gburami, trzydziestu pięciu zagrodników i pomóc im w odbudowie. Wadium w sprawie ustala się na trzydzieści tysięcy złotych polskich.

Decyzja o nadaniu została powzięta w oparciu o relację Wojciecha Kadzidłowskiego, pisarza ziemskiego łączyckiego i Jana Staniszewskiego, sekretarza JKM, którzy w wyniku odpowiedniej konstytucji sejmowej z 1631

roku wysłani zostali przez Zygmunta III do Prus Królewskich dla zbadania stanu tej prowincji po wojnie pruskiej.

jęz. łac.

57/1515

41 – 42

Gdańsk, 26 stycznia 1636

Król, wobec informacji przyniesionych przez komisarzy do rokowań w Sztumdorfie, a także wobec powrotu części Prus Królewskich dotkniętych najazdem szwedzkim pod jego władztwo, potwierdza prawa Izaaka Spiringa do dworu i karczmy we wsi Grunowo (*Grunaw*), położonej na Małej Żuławie Malborskiej, a także do dziesięciu włók ziemi, oraz zwolnienia od szarwarków i czynszów, jakie posiada na prawie dziedzicznym¹.

jęz. łac.

¹ Wzm. o okazaniu przywileju w r. 1636 zob. *Źródła do dziejów ekonomii malborskiej*, t. II, s. 121.

58/1516

42 – 42 v

Gdańsk, 26 stycznia 1636

Król stwierdza, że mieszkańcy wsi Rudno (*Rauden*) uzyskali niegdyś poświadczenie od Zygmunta III Wazy, dotyczące umowy dzierżawy pewnych pastwisk w Benau¹ oraz włóki w Libental w starostwie sztumskim, który to kontrakt zawarty został ze zmarłym Andrzejem Łapińskim². Na mocy tej umowy poddani trzymać mieli te dobra przez lat dwadzieścia, wnosząc ustalony czynsz. Jednakże zamieszanie związane z wojną spowodowało, że poddani ci nie uzyskali żadnych korzyści z tej umowy. Po śmierci Łapińskiego dożywotnie prawa do tych dóbr uzyskał Andrzej Kęsowski [także *Kęssowski*], dworzanin pokojowy królewicza [Jana] Kazimierza, brata króla. Zawarł on, przy pośrednictwie starosty borzechowskiego nową umowę w Borzechowie, 2 XI 1635 w sprawie dzierżawy tych pastwisk. Na prośbę poddanych król aprobuje ten kontrakt, czas dzierżawy ustala na lat dziesięć, mając na względzie pierwszą umowę. Czynsz wnoszony ma być do ekonomii malborskiej.

jęz. łac.

¹ Inaczej in. Benhof. ² Zob. *Źródła do dziejów ekonomii malborskiej*, t. II, s. 130.

59/1517

k. 43

Gdańsk, 31 stycznia 1636

Król potwierdza prawa sławetnego Grzegorza Wilhma (*Vilhm*) do przewozu przez Wisłę przy Tczewie. Prawa te Vilhma uzyskał na mocy przywileju wydanego przez Zygmunta III Wazę. Podaje się do wiadomości wszystkich szczególnie ekonoma malborskiego, starosty tczewskiego i magistratu Tczewa.

jęz. łac.

60/1518

k. 43 – 44

Gdańsk, 5 lutego 1636

Król nadaje Mikołajowi Wojciechowi z Oleksowa Gniewoszowi, opatowi koprzywnickiemu, urząd sekretarza wielkiego koronnego, wakujący po wyniesieniu na podkanclerstwo koronne Piotra Gembickiego, dziekana krakowskiego, kustosza gnieźnieńskiego, prepozyta generalnego miechowskiego.

jęz. łac.

61/1519

k. 44 – 45
1636

Gdańsk, 5 lutego

Król zatwierdza prawa Szwedów, którzy dotrzymani wiary Zygmuntowi III i udali się z nim do Rzeczypospolitej, do pensji w wysokości czternastu tysięcy czterystu pięćdziesięciu złotych polskich z portu gdańskiego. Król podwyższa dodatkowo tę pensję o cztery tysiące złotych polskich z dochodów portów, zatwierdza także wszystkie inne pensje tej nacji przyznane czy to na dworze królewskim, czy w Elblągu, czy też u komisarzy.

jęz. lac.

62/1520

k. 45 v
1636

Gdańsk, 6 lutego

Król uwalnia kamienicę braci: sławetnych Jerzego i Daniela Fridrychów, mieszczan gdańskich z obowiązku przyjmowania gości. Kamienica ta położona była przy placu Gdańska, między budynkiem należącym do Salomona Schumanna z jednej i budynkiem Kerschensteinów (*Kesterianas*) z drugiej strony.

jęz. lac.

¹ Zapewne przy Długim Targu.

63/1521

k. 46

Gdańsk, 4 lutego 1636

Król nadaje Krzysztofowi Gembickiemu, staroście gnieźnieńskiemu, królewskiemu dworzaninowi pokojowemu, dożywotnio pensję roczną w wysokości pięciuset czterdziestu dukatów węgierskich, z czystego złota, z donacji magistratu Gdańska dla króla polskiego w wysokości dwóch tysięcy dukatów węgierskich, z czystego złota, płatnych na św. Jana Chrzciciela (24 VI) i na święto Bożego Narodzenia (25 XII), wedle przywileju króla Kazimierza Jagiellończyka, wydanego w Elblągu 16 VI 1454¹.

jęz. lac.

¹ W dokumencie błędnie określono datę na 1554.

64/1522

k. 46 v

Gdańsk, 8 lutego 1636

Król przyjmuje sławetnego Henryka Bronchorsta, mieszczanina gdańskiego w poczet swych serwitorów i faktorów.

jęz. lac.

65/1523

k. 47 – 47 v

Gdańsk, 8 lutego 1636

Król pozwala wpisać do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu oblatowany dokument Zygmunta III, wystawiony w Warszawie 18 marca 1590 roku, podpisany przez króla i J. Gałczyńskiego. Król, dla powiększenia dochodów ekonomii malborskiej, nadał w trzydziestoletnią dzierżawę (plebejuszowi) Szymonowi Barowi dobra Markusy (*Marcushoff*), położone na małej Żuławie Malborskiej, obejmujące sześćdziesiąt i pół włóki i las Družno (*Drausnen*) obejmujący dziewięćdziesiąt dwie i pół włóki, które niegdyś zostały zagospodarowane przez sławetnych: Jakuba Heidemanna, Jerzego Gissen i Jana Clausen, z nadania Jana Dulskiego, ekonomy malborskiego. Dzierżawa nie obejmuje tej części lasu, którą Dulski wyznaczył Mikołajowi

Kokalewskiemu, a także prawa do połowu ryb w jeziorach Mukensee i Pfafensee. Na święto Bożego Narodzenia, z wyłączeniem najbliższych, Bar i jego spadkobiercy płacić będą z Markusów trzy tysiące grzywien pruskich, z Drużna od każdej włóki uprawnej pięć grzywien pruskich¹.

Relacja Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. *Źródła do dziejów ekonomii malborskiej*, t. II, , s. 128.

66/1524

k. 48 – 49

Elbląg, 13 lutego 1636

Król pozwala wpisać do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wystawiony w Krakowie, na sejmie koronacyjnym, 19 II 1633 roku, podpisany przez króla i Piotra Żerońskiego. Akt ów zawierał potwierdzenie następujących dokumentów pergaminowych: 1. przywileju Zygmunta I, wydanego w Poznaniu 8 lutego 1513 roku (*Feria tertia post Festum Sancta Dorothea Virginis Proxima*). Postanowiono w nim, żeby nikt obcy spoza Międzyrzecza i Skwierzyny nie śmiał sprzedawać na łokcie sukna szarego powyżej ceny trzech groszy polskich. 2. Drugi z potwierdzanych dokumentów wystawiony przez Zygmunta III, w Warszawie 2 X 1616 roku, zawierał oświadczenie Aleksandra Zborowskiego, starosty międzyrzeckiego, wystawione na zamku międzyrzeckim, w dniu 2 lipca 1616 roku, w którym starosta zakazywał sprzedaży sukna przez cudzoziemców w Międzyrzeczu i Skwierzynie. Władysław IV potwierdził te postanowienia we wszystkich punktach i klauzulach¹.

Relacja Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac., jęz. pol.

¹ Druk w: *Codex Diplomaticus Majoris Poloniae*, wyd. Kazimierz Raczyński, Poznań 1840, s. 199 – 202.

67/1525

k. 49 – 49 v

Elbląg, 13 lutego 1636

Król pozwala wpisać do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wystawiony w Warszawie 28 kwietnia 1633 roku. W dokumencie tym król, uznając zasługi Samuela Konarskiego, wojewody malborskiego, starosty dzierzgońskiego (kiszporskiego) i kiszewskiego, rozszerza jego prawa dożywotnie do starostwa kiszewskiego na jego żonę Izabellę Konarską de Karnkowie, córkę Jana Karnkowskiego, wojewody płockiego.

Relacja Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

68/1526

k. 50 – 51

Elbląg, 13 lutego 1636

Król pozwala wpisać do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wystawiony w Gdańsku 10 XI 1635 roku. W dokumencie tym zawarte było potwierdzenie dwóch aktów: Zygmunta III, wystawionego w Warszawie 20 III 1632 roku i Władysława IV, wystawionego w Krakowie 10 IV 1633 roku. zawierały one deklarację i ordynację cechu ślusarzy gdańskich. Władysław IV zachowuje ich przy tych rozporządzeniach i potwierdza je.

Relacja Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

69/1527

k. 51 – 52

Elbląg, 15 lutego 1636

Król pozwala wpisać do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wystawiony w Warszawie 13 IX 1634 roku, podpisany przez króla i Jana Romiszewskiego. W akcie tym król nadał Rychardowi Leweszwowi, urzędnikowi skarbowemu i sekretarzowi królewskiemu urząd burgrabiego malborskiego, wakujący po śmierci Konstantyna Szwabe.

Relacja Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

70/1528

k. 52 – 52 v

Królewiec, 20 lutego

1636

Król pozwala wpisać do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu dokument Zygmunta III, wystawiony w Warszawie 20 lipca 1628 roku, podpisany przez króla i Jana Lipskiego. Król zgodził się w nim na prośbę Zygmunta Ferdynanda z Leżenic Gostomskiego, dworzanina JKM, złożoną po zawarciu przezeń małżeństwa z Anną Leśniowolską, zgodnie z konstytucją sejmową z roku 1609 i rozszerzył prawa dożywotnie do dóbr Sanniki w ziemi gostynińskiej, przysługujące na lat sto Hieronimowi Gostomskiemu, wojewodzie poznańskiemu na rzecz Anny Leśniowolskiej.

Relacja Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

71/1529

k. 53 – 53 v

Królewiec, 19 lutego 1636

Król zatwierdza Jakuba Jakobsona, administratora mennic Królestwa, tenutariusza Nowego Dworu Gdańskiego (*Tigenhoffen*), w posiadaniu tenuty nowodworskiej, tak jak trzymał ją kiedyś Ernest Wejher i jego poprzednicy, przed niedawną wojną. Gdyby któryś z poddanych czy chłopów tamże powoływał się na jakies umowy, przywileje czy zwyczaje, za wyjątkiem tych potwierdzonych, to nie mają one żadnej mocy.

jęz. łac.

72/1530

k. 53 v – 54

Królewiec, 20 lutego 1636

Król oznajmia uniwersałem skierowanym do dowódców wojsk, że w imieniu poddanych Nowego Dworu Gdańskiego (*Tigenhoffen*) została złożona prośba o uwolnienie ich od wszystkich nadzwyczajnych ciężarów i stacji militarnych, na co władca się zgadza.

jęz. łac.

73/1531

k. 54 – 54 v

Wilno, 2 marca 1636

Król pozwala Joachimowi, hrabiemu na Tarnowie Tarnowskiemu, wojewodzie wendeńskiemu i jego żonie, Annie z Dąbrowicy Firlejównie, ustąpić z praw dożywotnich do wsi Przysieki, w województwie krakowskim, na rzecz

małżonków; Piotra z Lubrańca Dąbskiego i Anny Byszewskiej. Cesji dokonać mogą przed dowolnymi aktami autentycznymi Królestwa.

jęz. lac.

74/1532

k. 54 v – 55 v

Wilno, 12 marca 1636

Król, na prośbę rektora, zatwierdza Uniwersytet w Królewcu w prawie do warzenia piwa, jakie uzyskał od swego fundatora księcia Albrechta Hohenzollerna, które to prawo zatwierdzane było przez poprzednich królów Polski. Uniwersytet zwolniony jest z tego tytułu z obowiązku płacenia akcyzy oraz innych opłat miejskich. Prawa obejmuje Uniwersytet i jego profesorów.

jęz. lac.

75/1533

k. 55 v – 56

Wilno, 17 marca 1636

Król w uznaniu zasług, jakie Ferdynand Myszkowski oddał Zygmuntowi III, pozwala mu ustąpić z praw dożywotnich do starostwa grodeckiego na rzecz brata, Władysława.

jęz. lac.

76/1534

k. 56 – 56 v

Wilno, 20 marca 1636

Król nadaje Stefanowi Reczyńskiemu nowo utworzony urząd miecznika nowogrodzkiego siewierskiego. Reczyński zasłużył się w wyprawach przeciw poganom i w ekspedycjach moskiewskich¹.

jęz. pol.

¹ Zob. U III/4, nr 1743.

77/1535

k. 56 v – 57

Wilno, 20 marca 1636

Król nadaje Mikołajowi Głogowskiemu nowo utworzony urząd cześnika nowogrodzkiego. Głogowski zasłużył się w różnych ekspedycjach wojennych¹.

jęz. pol.

¹ Inf. o utworzeniu urzędu – mylna, zob. U III/4, nr 1664.

78/1536

k. 57 – 57 v

Wilno, 20 marca 1636

Król nadaje Stefanowi Lwowi¹ nowo utworzony urząd łowczego nowogrodzkiego. Lew zasłużył się w różnych ekspedycjach wojennych.

jęz. pol.

¹ Pisownia nazwiska Lew, Lwow, zob. U III/4, nr 1719.

79/1537

k. 58 – 58 v

Wilno, 20 marca 1636

Król nadaje Stanisławowi Szypowiczowi (in. Sipowicz) nowo utworzony urząd skarbnika nowogrodzkiego. Lew zasłużył się jako żołnierz¹.

jęz. pol.

¹ Zob. nr U III/4, nr 1918.

80/1538

k. 58 v – 59

Wilno, 27¹ marca 1636

Król, w uznaniu zasług żołnierskich Andrzeja Kossakowskiego, chorążego czernihowskiego, ponawia zezwolenie Zygmunta III Wazy, by Kossakowski wymierzył sobie czterysta włók w województwie czernihowskim, czego dotąd nie zrobił, między uroczyskami Iwanhorodem i Berzną, między Bachmaty i Ombiszem (*Umbisz*) i Siwołojem nad rzeką Pleską z oboma brzegami. Pomiarów dokonać ma mierniczy królewski, dobra te otrzymuje prawem lennym, zobowiązany jest do obrony tamtejszych zamków. Kossakowski odznaczył się podczas wypraw wołoskich, moskiewskich, pruskich.

jęz. pol.

¹ Cyfra „V” (XXVII) słabo czytelna.

81/1539

k. 59 – 60 v

Wilno, 25 marca 1636

Król zatwierdza list graniczny, wystawiony we wsi (*derewni*) Perekuby 30 XI roku 1635, podpisany i opieczetowany przez urzędników ziemskich czernihowskich, dotyczący wyznaczenia granic między dobrami Ohromiewicz¹ (*Ohronieiwsczyzna*), należącymi Adama Kisiela, podkomorzego czernihowskiego, starosty nossowskiego oraz Mikołaja Kisiela, chorążego nowogródzkiego, rotmistrza królewskim z jednej strony, a dobrami Łozy, należącymi do Jana i Krzysztofa Faszczów (*Faszczów*). Dokument podpisali: Adam Kisiel, podkomorzy czernihowski, Stanisław Piączyński, podsędek czernihowski, Jan Piączyński, sekretarz JKM, Krzysztof Zembrzycki, wojski czernihowski, Jan Faszcz, Krzysztof Faszcz (*Faszcz*), Hrehory Zabłocki, generał województwa czernihowskiego, Mikołaj Kossakowski, kasztelan czernihowski, starosta wiski, marszałek komisji województwa czernihowskiego, Mikołaj Dunin Suligostowski, kanonik gnieźnieński, sekretarz królewski.

jęz. pol.

¹ Zob. Petro Kułakowski, *Czernihowo–Siewerszczyzna*, s. 435, same Ohromiewiczze to derewnia.

82/1540

k. 60 v – 61

Wilno, 26 marca 1636

Król, mając wzgląd na zasługi Jana Kunińskiego, sędziego starodubowskiego (starodębskiego)¹, pozwala mu na ustąpienie z prawa lennego do dóbr Czausow, Witelm, Deszkowice i Horodiszczce, leżące w powiecie nowogródzkim na rzecz Krzysztofa Muchowieckiego, zasłużonego żołnierza, jego małżonki i potomków. Cesji dokonać może przed dowolnymi aktami autentycznymi Królestwa. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Zobowiązany jest Muchowiecki do obrony tamtejszych zamków².

jęz. pol.

¹ UWKL, IV, nr 2304 notują go z urzędem sędziego dopiero od 26 III 1638. ² Zob. dok. 102/1556.

83/1541

k. 61 v – 62

Wilno, 27 marca 1636

Król, mając wzgląd na zasługi Krzysztofa Muchowieckiego, pozwala mu na ustąpienie z prawa lennego do wsi (*derewni*) Wierzchołosie, leżącej w księstwie czernihowskim na rzecz Mikołaja Kisiela, chorążego nowogródzkiego, rotmistrza królewskiego, odważnego dowódcy. Nadanie obejmuje wszystkie przynależne

dobra z uwzględnieniem ograniczenia komisarskiego i własności zmarłego Jana Kunowskiego, kapitana i wójta czernihowskiego, nie obejmuje zaś prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Zobowiązany jest Muchowiecki do obrony tamtejszych zamków, uzyskuje też plac na zamku czernihowskim.

jęz. pol.

84/1542

k. 62 – 63

Wilno, 27 marca 1636

Król pozwala Adamowi Korsakowi, zasłużonemu w różnych wyprawach wojennych, ustąpić prawa lenna do dwudziestu włók we wsi (derewni) Kamiona, przynależnej do zamku czernihowskiego, na rzecz Andrzeja Chodyki. Prawa te Korsak uzyskał od królewicza Władysława przywilejem wydanym w Warszawie 20 września 1629. Cesji dokonać może w dowolnych aktach autentycznych Królestwa. Chodyka zobowiązany będzie do obrony zamku czernihowskiego.

jęz. pol.

85/1543

k. 63 – 63 v

Wilno, 27 marca 1636

Król w uznaniu zasług Aleksandra Kisiela z Brusilowa, pozwala mu zrzec się praw lennych do wsi (derewni) Uzdzice (in. Uzdzica) w województwie czernihowskim, powiecie nowogródzkim na rzecz zasłużonego żołnierza, Aleksandra Łuszczewskiego.

jęz. pol.

86/1544

k. 63 v – 64

Jurbork, 29 marca 1636

Król nadaje Stefana Wojnarowskiego urząd łowczego kijowskiego, wakujący po śmierci Wacława Żmijowskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U III/4, nr 120–121.

87/1545

k. 64 – 64 v

Wilno¹, 29 marca 1636

Król nadaje Krzysztofowi Żydowskiemu (*Zydowski*) urząd chorążego zatorskiego, wakujący po śmierci Krzysztofa Porębskiego (*Porembski*)².

jęz. lac.

¹ Miejsce wystawienia dokumentu niepewne, może Jurbork, zob. dok. 86. ² Zob. U IV/2 nr 601–602.

88/1546

k. 64 v – 65 v

Wilno, 28 marca 1636

Król pozwala Mikołajowi Judyckiemu, chorążemu rzeczyckiemu, zrzec się praw lennych do pustoszy Uszawy nad rzeką Desną (*Dezną*) z Borkiem Katarzyńskim nad rzeką Snow (*Snowią*), na rzecz zasłużonych Bazylego i Pawła Sołtyków. Prawa te Judycki uzyskał drogą cesji od Anny, wdowie po Adamie Ryszkowskim. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Sołtykowie będą zobowiązani do obrony tamtejszych zamków.

jęz. pol.

89/1547

k. 65 v – 66 v

Wilno, 28 marca 1636

Król, uznając zasługi militarne Władysława Rozdrażewskiego, nadaje mu w dożywocie wieś Drozdowice zwaną też Turzynka, a także wójtostwo wsi Wyszatyce (*Wisiatycze*) z młynem na stawie pod tą wsią oraz jeszcze jeden młyn na rzece Wiar pod Nehrybką (*Niechrybka*), oraz spichlerz w Wyszatyczach (*Wisiatyczach*), położone w województwie ruskim, ziemi przemyskiej. Dobra te wakowały po śmierci Samuela Tarnowskiego. Rozdrażewski odznaczył się w wyprawach moskiewskich, wołoskich, pruskich.

jęz. lac.

90/1548

k. 66 v – 67 v

Wilno, 2 kwietnia 1636

Król nadaje Janowi Mikołajowi Daniłowiczowi, podskarbiemu koronnemu, staroście przemyskiemu, samborskiemu w dożywocie starostwo ratneńskie, w województwie ruskim, ziemi chełmskiej, wakujące po śmierci Mikołaja Sieniawskiego, podczaszego koronnego¹.

jęz. lac.

¹ U X, nr 591 notują jego śmierć 17 IV 1636.

91/1549

k. 67 v – 68 v

Wilno, 5 kwietnia 1636

Król nadaje Konstantemu Korybutowi Wiśniowieckiemu urząd wojewody bełskiego, wakujący po śmierci Rafała Leszczyńskiego. Wiśniowiecki zasłużył się w czasie wojny moskiewskiej i tureckiej¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U III/2, nr 387, 388.

92/1550

k. 68 v – 69

Wilno, 9 kwietnia 1636

Król, w uznaniu zasług, nadaje Piotrowi Stankarowi, sekretarzowi królewskiemu, pisarzowi grodzkiemu horodelskiemu, prawo do wykupienia wójtostwa horodelskiego, wakującego po śmierci Rafała Leszczyńskiego, wojewody bełskiego, starosty hrubieszowskiego, które to wójtostwo Stankar otrzymuje w dożywocie.

jęz. lac.

93/1541

k. 69 – 70

Wilno, 9 kwietnia 1636

Król nadaje Andrzejowi Leszczyńskiemu, dworzaninowi pokojowemu JKM, dożywotnio miasto Dębno (in. Dubno) z wsiami Strzelce, Uchańka, Kładniów, Wydranica, w województwie bełskim, które wakowały po śmierci Rafała Leszczyńskiego, wojewody bełskiego.

jęz. lac.

94/1552

k. 70 – 71

Wilno, 12 kwietnia 1636

Król, ze względu na zasługi w ekspedycji moskiewskiej Wojciecha Karwowskiego, porucznika służącego niegdyś pod chorągwią Hiacynta Mieleckiego, rozszerza przywilej, wydany w obozie pod Szemłowem, 20 maja

1634 roku, w którym Karwowski otrzymał prawem lennym wieś Judinow (*Indinow*) w ujeździe nowogrodzkim, wakującą po śmierci Pawła Zakrzewskiego. Ponieważ w przywileju tym nie były wyrażone pewne siedliska, król przychyła się do jego prośby i nadaje mu następujące siedliska: Michniowice, Iłaszowe i Serednie (*Srednie*), prawem lennym¹. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Zobowiązany jest do obrony tamtejszych zamków.

jęz. pol.

¹ Próby identyfikacji zob. Petro Kułakowski, *Czernihowo–Siewerszczyzna*, s. 416, 431.

95/1553

k. 71 – 72

Wilno, 12 kwietnia 1636

Król pozwala, by Stanisław Pęski mógł ustąpić z praw lennych do pustoszy Żorawlewo, Krostelewo i Plautury w nowogrodczyźnie na rzecz Pawła Karwowskiego, zasłużonego w niedawnej ekspedycji moskiewskiej pod chorągwią Hiacynta Mieleckiego. Cesji dokonać może w dowolnych ksiąg autentycznych Królestwa. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Zobowiązany jest do obrony tamtejszych zamków.

jęz. pol.

96/1554

k. 72 – 72 v

Wilno, 20 kwietnia 1636

Król, w uznaniu służby przy swym boku, nadaje Adamowi Kazanowskiemu, podkomorzemu koronnemu, staroście borysowskiemu i kozienickiemu, prawem lennym horodyszcze Szarapowo w powiecie nowogrodzkim, należące z dawna do Mieny (*Miana*) w tymże powiecie nowogrodzkim, które wróciło do dyspozycji królewskiej z pewnych względów po niejakiem Wielczku¹. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry, wolno mu jednak wytwarzać towary leśne. Zobowiązany jest do obrony zamków.

jęz. pol.

¹ Może tożsamy z Sebastianem Wilczkiem, aktywnym nieco później w tym powiecie, Kułakowskyj, *Czernihowo–Siewerszczyzna*, s. 349, 268.

97/1555

k. 72 v – 73

Wilno, 22 kwietnia 1636

Król rozszerza dożywotnie prawa Krzysztofa Dłuskiego do wójtostwa wsi Krzczonów (*Krzcconow*) w starostwie lubelskim ma jego żonę, Katarzynę ze Zwiartowa. Dłuski zasłużył się w bojach z Tatarami, służył pod chorągwią Stefana z Potoka Potockiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Mikołaja Wojciecha Gniewosza, sekretarza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

98/1556

k. 73 v – 74

Wilno, 22 kwietnia 1636

Król, ze względu na potrzeby Księstwa Kurlandii, ustanawia znakomitego Godfreda Fabriciusa z Wrocławia na Śląsku notariuszem publicznym w Królestwie, zwłaszcza zaś w Księstwie Kurlandii, w Inflantach i Prusach. Fabricius zasłużył się w kancelarii księcia a także jako pisarz ziemski mitawski.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

99/1557

k. 74 – 76

Wilno, 25 kwietnia 1636

Król docenia wierność i stałość mieszczan Braniewa (*Brunsbere*), miasta w biskupstwie warmińskim, okazaną zwłaszcza podczas niedawnego ataku Gustawa Adolfa na Prusy. Król potwierdza zatem dawny herb miasta, przedstawiający smoka i jelenia pod drzewem, uzupełniając go jeszcze o postacie dwóch aniołów, a w górnej części o trzy kłosa ze snopka herbu królewskiego, które z kolei otaczają dwa półksiężycy¹, niżej zaś dodana ma być inskrypcja „Sub hoc sydere truncata vigesco”². Król ustanawia także patrycjuszami miasta: burmistrza Szymona Wichmana, Mateusza Kristena, Łukasza Schulza, komornika Piotra Augstena, Piotra Schuknehta, Michała Prothmana, Krzysztofa Schmidta, Jerzego Prothmana, Piotra Siewiestha, Andrzeja Ludwiga (*Ludwuch*), rajców braniewskich, oni sami oraz ich potomkowie mają prawo używać tytułu patrycjusz, oraz ozdobić swój symbol rodowy (gmerk) poprzez położenie go na tarczy, ma on być koloru białego, co symbolizuje niewinność, na czerwonym polu, co symbolizuje krew przelaną za ojczyznę, pod hełmem z otwartą przyłbicą, w klejnocie zaś mają znajdować się trzy kłosa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza JKM.

jęz. łac.

¹ Nawiązanie do herbu „Ostoja” ówczesnego biskupa warmińskiego Mikołaja Szyszkowskiego. Okoliczności nadania herbu.zob. Stanisław Achremczyk, Alojzy Szorc. *Braniewo*. Olsztyn 1995. Zob. też dok. 236/1690. ² Motto: „odżyję pod tą gwiazdą, choć ścięte”.

100/1558

k. 76 – 77¹

Wilno, 25 kwietnia 1636

Król pozwala Marcinowi Czyżewskiemu wykupić z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy młyn, czyli jego trzecią miarę, który to młyn położony jest we wsi Trościennica w starostwie bielskim. Czyżewski otrzymuje dożywotnie prawa do tych dóbr.

jęz. łac.

¹ Pojawia się wyjątkowo paginacja obu stron karty.

101/1559

k. 77 – 78

Wilno, 25 kwietnia 1636

Król pozwala Janowi Magowskiemu, swemu żołnierzowi, wykupić z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy młyn, czyli jego trzecią miarę, który to młyn położony jest we wsi Ryboły (*Ryboly*) w starostwie bielskim. Magowski otrzymuje dożywotnie prawa do tych dóbr.

jęz. łac.

102/1560

k. 78 – 79

Wilno, 24 kwietnia 1636

Król ponawia swą zgodę, wydaną już uprzednio w Gdańsku, 13 września 1635 roku, aby Olbrycht Haraburda wraz z żoną, Heleną Hrawińską, mogli ustąpić na rzecz Jana Kunińskiego, wojskiego starodubowskiego (*starodębskiego*), i jego żony Ewy Szczawińskiej z praw lennych do wsi, czyli derewni Czauszowo,

Witelm, Deszkowice, Horodiszczce i siedlisk do nich należących, położonych nad rzeką Sudość. Ponieważ prawa do Deszkowic i Horodiszczca ma także Aleksander Haraburda, brat Olbrychta, co nie zostało uwzględnione w pierwszym dokumencie, także i Aleksander otrzymuje prawo do takiej cesji. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Kuniński zobowiązany jest natomiast do obrony tamtejszych zamków¹.

jęz. pol.

¹ Zob. dok. 82/1536.

103/1561

k. 79 – 79 v

Wilno, 28 kwietnia 1636

Król nadaje Stanisławowi Kobierzyckiemu, dotychczasowemu cześnikowi poznańskiemu, urząd podczaszego kaliskiego wakujący po śmierci Wojciecha (*Albertus*) Głębockiego, sekretarza królewskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U II/2 nr 287–288.

104/1562

k. 80 – 80 v

Wilno, 22 kwietnia 1636

Król zezwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii mniejszej dokumentu wystawionego w urzędzie grodzkim w Łomży, 28 kwietnia 1608 roku (*Feria secunda ante festum Sanctorum Philipi et Jacobi Apostolorum proxima*) podpisanego i opieczetowanego przez Nikodema Kossakowskiego, starostę łomżyńskiego i kolneńskiego oraz Bartłomieja Wyszomierskiego (*Wissomirski, Wisomierski*), podstarościego łomżyńskiego. Z ksiąg akt ten wypisał Czarczowski. Akt ów zawierał dokument wystawiony przez Zygmunta III, w Krakowie 30 marca 1606 roku, podpisany przez króla i Stanisława Łubieńskiego. W dokumencie tym król, uznając zasługi Abrahama Biedrzyckiego, komornika królewskiego, oddane w czasach wojen moskiewskich Stefana Batorego, a potem na dworze królewskim, nadaje mu wójtostwa we wsi Piątница i wsi Czarnocin, w starostwie łomżyńskim oraz dziesięć włók. Nadanie obejmuje także jego żonę Agnieszkę Żółtowską. Dokument okazany został w grodzie w obecności szlachciców: Wojciecha Boguskiego, woźnego ziemskiego, Kaspra Rawy, i Grzegorza Chylińskiego, którzy zgodzili się na intromisję Biedrzyckich do tych dóbr w dniu dzisiejszym [28 kwietnia 1608 r.].

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

105/1563

k. 81

Wilno, 22 kwietnia 1636

Król zezwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii mniejszej oblatowanego dokumentu Zygmunta III, wystawionego w Warszawie 18 czerwca 1627 roku, podpisanego przez króla i Jana Lipskiego. W dokumencie tym król nadał dożywotnio Andrzejowi Kęsowskiemu, dworzaninowi królowej Konstancji pastwiska w Benowie i włókę ziemi w Libental, które wakowały po śmierci Andrzeja Łapińskiego, starosty hamersztyńskiego¹.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. *Źródła do dziejów ekonomii malborskiej*, t. II, s. 130.

106/1564

k. 81 v

Wilno, 30 kwietnia 1636

Król zezwala na wpisanie do księgi Metryki Koronnej kancelarii mniejszej oblatowanego dokumentu Zygmunta III, wystawionego w Warszawie 30 czerwca 1625. W dokumencie tym król, za wstawiennictwem pewnych doradców, nadał plebejuszowi Hieronimowi Mantice (*Mantika*), kowalowi w stajni królowej, trzy bałwany soli rocznie z żup wielickich, które przedtem otrzymywał zmarły plebejusz Walenty Paprocki, kowal stajni królewskiej. Otrzymywać będzie tę sól na święto Jana Chrzciciela (24 VI).

Relacja *ut supra*: Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

107/1565

k. 82

Wilno, 30 kwietnia 1636

Król nadaje Janowi Kossowi, staroście borzechowskiemu, urząd chorążego chełmińskiego, wakujący po wyniesieniu na kasztelanię chełmińską Łukasza Elżanowskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹Zob. U V/2 nr 10, 11.

108/1562

k. 82 v – 84

Wilno, 3 maja 1636

Król nadaje Samuelowi Nadolskiemu, starostwo tczewskie z przydatkami w dzierzawę emfiteutyczną na lat dwadzieścia cztery. Nadanie obejmuje wspomniane starostwo z miastem Tczew, a także wsie Rokitki, Lubiszewo, Dąbrówka, Gorzędziej oraz folwarki Słoncza i Zajączkowo, a także wszystkie przydatki, ziemie, pastwiska, młyny, karczmy, lasy, dochody oraz przewóz i prawo połowu w rzece Wiśle. Nadolski uzyskał już wcześniej prawa dożywotnie do tych dóbr, lecz wobec przemian i zniszczeń po wojnie pruskiej musiano ustalić nowe warunki. Nadolski zasłużył się przez trzydzieści lat jako żołnierz, starcił pięciu braci w pierwszej wojnie moskiewskiej. Potem walczył z Tatarami pod hetmanem Stanisławem Żółkiewskim, brał udział w wojnie tureckiej i pruskiej, dowodząc piechotą. Ma doprowadzić starostwo do stanu sprzed wojny. Wadium w sprawie ustala się na dziesięć tysięcy złotych polskich.

Decyzja o nadaniu została powzięta w oparciu o relację Wojciecha Kadzidłowskiego, pisarza ziemskiego łączyckiego i Jana Staniszewskiego, sekretarza królewskiego, którzy w na podstawie konstytucji sejmowej z 1631 roku wysłani zostali przez Zygmunta III do Prus Królewskich dla zbadania stanu tej prowincji po wojnie pruskiej.

jęz. lac.

109/1567

k. 84 – 84 v

Wilno, 3 maja 1636

Król nadaje Zygmuntowi Wyleżyńskiemu (*Wilczyńskiemu*) urząd podczaszego wołyńskiego, wakujący po ustąpieniu z niego Jana Wyleżyńskiego (*Wilczyńskiego*), ojca Zygmunta, ze względu na zasługi ojca i cechy kandydata¹.

jęz. pol.

¹ Pisownia w dok. *Wilczyński*, niewątpliwa; zob. U III/5 nr 691–692, por. Elektorów poczet, s. 414.

110/1568

k. 84 v – 86

Wilno, 5 maja 1636

Król nadaje prawem lennym Aleksandrowi Piaseczyńskiemu, kasztelanowi kijowskiemu, staroście ulanowskiemu i nowogrodzkiemu, a także jego małżonce i potomkom grunty puste w powiecie nowogrodzkim nad rzeką Klewienią, od jej początków (*wierszyn Klewieni*) przy Kalinowych Lasach (*Laskach*) nad granica moskiewską, z wszystkimi rzeczками, które do niej wpadają z obu stron, aż do jej ujścia w rzekę Desnę, po rzeczkę Korop, części które przedtem trzymali bojarzy: Iwan Burow, Bogdan Hrehoi, Arsieniejow Jury, Beszubowy Matfiej, Sieles Bułhakowy, Samuilo Karaczewcowy, Dimitro Tarakanowy, Surkasz Bykowy, Leontin i Omelian Litwinowy. Ponieważ tenże Piaseczyński kupił także od pewnych osób dobra trzymane prawem lennym, a mianowicie: wieś Horbow¹ nad rzeką Desną od Adama Kisiela, podkomorzego czernihowskiego, starosty nosowskiego i Aleksandra Kisiela, a także pustosz zwaną Wierzbczycą, nad rzeką Wierzbą², od Krzysztofa Sianożęckiego, do tego zaś pustosz Pohorelec, nad rzeką Pohorelcem³, która wpada w rzekę Rewna (*Rewne*), od Jana Zawolskiego, Sośnicę (*Szośnicę*) nad rzeką Ubid (*Ubiedzią*) od Waleriana i Andrzeja Arciszewskich oraz Macieja Pszonki, siedlisko Zadow⁴ nad rzeką Słotem od Bazylego Strawińskiego i Judyty Korsakówny, Sapiczek nad rzeką Sapiczą pd Katarzyny Bogurskiej Wigowskiej (*Wegieiskiej*), Kurowo⁵ od Jana Wrońskiego, Stanisława i Stefana Zaleskich oraz ich małżonek; Fedory Sułtanówny i Nastazji Dimitrowny, pustynię zwaną Batkowskie Sielisko⁶ od Szczęsnego Wessla, podkomorzego nowogrodzkiego, a także dwór nadany przez króla po bojarzynie czernihowskim Fiedorze Cudinie, z siedliszczem zwanym Bezobrazowo i dwoma krynicami. Król przystaje na jego prośbę i pozwala wymienionym powyżej osobom na dokonanie cesji z tych dóbr i wówczas Piaseczyński trzymać je będzie prawem lennym. Wolno mu będzie też wyrabiać towary leśne i wypalać popioły. Zobowiązany jest do obrony tamtejszych zamków.

jęz. pol.

¹ Horbow (Horbiw) – sióło w pow. czernihowskim. ² Inaczej sióło Werba; Wierzba – rz. Werbowa. ³ Inaczej Pohorylec (Pohorilec), pustosz, potem sióło; Pohorylec – tożsama z Pohoriliwką? ⁴ Zadow – Żadiw. ⁵ Kurowo – Kuriw. ⁶ Inaczej Batkowskie, albo Batkiwskie sidlisko.

111/1569

k. 86 – 86 v

Wilno, 12 maja 1636

Król nadaje Jakubowi Sobieskiemu, dotychczasowemu krajczemu koronnemu, urząd podczaszego koronnego, wakujący po śmierci Mikołaja Sieniawskiego¹. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹Zob. U X, nr. 591–592.

112/1570

k. 87 – 87 v

Wilno, 12 maja 1636

Król potwierdza, iż przedstawiono przywilej pergaminowy Zygmunta III, wystawiony w Warszawie 22 VI 1631 roku, podpisany przez króla i opatrzony pieczęcią koronna wielką, w którym władca ten pozwolił Dorocie

Sobieszczańskiej ustąpić na rzecz małżonków: Andrzeja Garbackiego i Katarzyny Grabskiej z pewnych dóbr, a mianowicie z dworzyszczu Winnagóra z trzema łanami we wsi Poździmierzu, oddzielonych potokami od wsi Kozłowej Łozy, drugim od dóbr Omniszcze Rudki albo Okopiszcze w starostwie sokalskim. Władysław IV potwierdza ten akt.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza JKM.

jęz. lac.

113/1571

k. 88 – 88 v

Merecz, 28 maja 1636

Król pozwala Aleksandrowi Białobrzeskemu wykupić sołectwa i wójtostwa we wsiach Szkodna i Niedździada (*Niedźwiady*) w powiecie pilzneńskim, ziemi sandomierskiej a także we wsi Huczow Górny i Dolny, w powiecie sanockim, z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy i nadaje mu te dobra w dożywocie.

jęz. lac.

114/1572

k. 88 v – 89

Lepuny[Lejpuny], 26 maja 1636

Król oświadcza, że pozwolił Janowi Horbaczewskiemu ustąpić z prawa lennego do wsi Perekop nad rzeką Desną, w księstwie czernihowskim, z wszelkimi przydatkami, na rzecz Adama Kisiela, podkomorzego czernihowskiego, starosty nosowskiego. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych. Zobowiązany jest Kisiel do obrony tamtejszych zamków.

jęz. pol.

115/1573

k. 89 – 90

Merecz, 30 maja 1636

Król odnawia swój przywilej, wystawiony w Warszawie 26 maja 1635 roku, w którym nadał prawem lennym wieczystym Michałowi Woroniczowi, gdyż nie zostały w nim opisane powinności Woronicza w kwestii obrony zamku czernihowskiego. Nadanie dotyczyło dóbr Ombisz (*Umbiez*) z Machnowką, nad rzeczkami Ombiszem (*Umbiez*) i Ostrzem¹. Król dodaje jeszcze do tego dwieście włók, które wymierzyć ma mierniczy między rzeczkami Ombiszem i Pliską z wszystkimi przydatkami: z włokami oranymi i nieoranymi, z łąkami, sianożęciami, borami, lasami, dąbrowami, barciami, pasiekami, za rzeczkę Ostrz, po gościniec nizieński z Krupieżpola², po rzeczkę Chymowkę z przydatkami; jeziorami, stawami, spustami, młynami, oraz ich *wymiotkami*, oraz poddanymi oraz ich powinnościami. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych. Zobowiązany jest Woronicz do obrony tamtejszych zamków.

jęz. pol.

¹ Petro Kułakowski, *Czerńhowo–Siwerszczina*, s. 280. ² Inaczej Krupiczpole, *tamże*, s. 434.

116/1574

k. 90 – 90 v

Wilno, 12 czerwca 1636

Król, w uznaniu wieloletnich zasług znamienitego Hieronima Mantiki, narodowości włoskiej, kowala stajni królewskiej, a wcześniej w stajni królowej Kontancji, pozwala mu na spisanie testamentu i dysponowanie swym majątkiem wedle uznania. Urzędnicy grodzcy i miejscy nie powinni robić w związku z tą sprawą żadnych trudności jemu, albo jego potomkom.

jęz. lac.

117/1575

k. 90 v – 91

Wilno, 12 czerwca 1636

Król legitymizuje pochodzenie ucziwego Jana Jerzego¹, nieślubnego syna Heleny i Hieronima, znosząc wszelkie braki i niedogodności wynikające dotychczas z jego pochodzenia.

jęz. łac.

¹ Zapewne syn Hieronima Mantiki, zob. dok. 116.

118/1576

k. 91 – 92

Wilno, 16 czerwca 1636

Król potwierdza postanowienie zawarte w przedstawionym dokumencie, wystawionym przez Łukasza Górnickiego, kanonika warmińskiego, Gerharda Denhoffa, starostę kościerzyńskiego, ekonoma malborskiego, Wojciecha Kadzidłowskiego, pisarza ziemskiego łeczyckiego i Stanisława Lubienieckiego, pisarza skarbu koronnego, wysłanych do rewizji ekonomii malborskiej. Dokument zawierał nadanie w dzierżawę na lat dziewięć Janowi Tesmerowi, wiceekonomowi malborskiemu, łowisko ryb zwane węgorńia. Z rewizji roku 1636 wydany został także ekstrakt, zawierający określenie dochodów z węgorńi¹. W roku 1605, dochód z trzech lat z węgorńi, po odjęciu wydatków to 1356 grzywien, w rewizji z roku 1622, dochód z jednego roku, po podjęciu wydatków to 1200 grzywien. Ze względu jednak na zniszczenie budynków, opisanych w rewizji z r. 1622, koszty ponoszone na sól, beczki, dozorcę, wedle rewizji z r. 1605 wynoszące 150 grzywien, a także koszty ponoszone na garmistrza, który na tydzień otrzymywał 2 grzywny 10 groszy, oraz na dwóch parobków, którzy otrzymywali 2 grzywny i jednego parobka, który otrzymywał 1 grzywnę oraz strawne, a uwzględniając także, iż Bartel Eggiert z połowy jeziora i dwóch węgorńi nie płacił miastu Elblągowi więcej niż 1500 grzywien na rok, co zeznał pod przysięgą, uwzględniając także, iż węgorńia użytkowana jest przez ekonomię malborską w lecie, i zarosła, a oczyszczenie będzie wymagało nakładów, dochód z Węgorńi komisarze ustalili na 400 grzywien, oddając ją na dziewięć lat w dzierżawę Janowi Tesmerowi, sekretarzowi królewskiemu, wiceekonomowi malborskiemu, począwszy od 20 kwietnia 1636. Do Węgorńi przyłącza się także pastwisko Strzeman, mierzące 25 morgów, z którego Tesmer ma płacić czynsz 10 grzywien¹.

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Źródła do dziejów ekonomii malborskiej, t. II, s. 80.

119/1577

k. 92 – 93

Wilno, 18 czerwca 1636

Król zatwierdza dokument papierowy w języku niemieckim, wypisany z ksiąg wójtowskich miasta Gardeja (Garnsee), datowany Gardeja (*Garnsee*), 9 V 1636, zawierający akt sprzedaży za dwieście grzywien sołectwa wsi Mokre (*Mackraw*) w starostwie grudziądzkim, przez Jana Arendarza, mieszczanina Gardeji (*Garnsee*), Florianowi Buszwaldowi, mieszczaninowi z Grudziądza. Ekstrakt z księgi podpisał Simon Winckler, zaprzysiężony pisarz.

jęz. łac., jęz. niem.

120/1578

k. 93 – 93 v

Wilno, 17 czerwca 1636

Król potwierdza okazany dokument poświadczeniowy, podpisany przez Melchiora Kuschou, notariusza publicznego, wydany w Gdańsku 29 IV 1636. Zawierał oświadczenie burmistrza Gdańska, Jana Czirenberga, w którym pozwalał dożywotnio plebejuszowi Janowi Fluckertowi na sprzedaż towarów szkockich; wstążek, nożyc, zwierciadeł, grzebieni, łyżek na długim moście pomiędzy domem kontroli wagi towarów (*domum Libripendii*)¹, a bramą zwaną *Brottbank*².

jęz. lac.

¹ Chodzi tu o Bramę Zieloną, w której funkcjonowała waga miejska. Zob. Jadwiga Załęska, Brama Zielona, w „Gedanopedia”.
http://www.encyklopediagdanska.pl/index.php?title=BRAMA_ZIELONA.

² Chlebnicka.

121/1579

k. 93 v – 94

Wilno, 18 czerwca 1636

Król rozszerza dożywotnie prawa Zofii Niegoszowskiej do wsi Steina (Steyna) w województwie ruskim, powiecie chełmskim, na jej męża Andrzeja Żurowskiego z Chotyńa, żołnierza królewskiego.

jęz. lac.

122/1580

k. 94 – 94 v

Wilno, 22 czerwca 1636

Król potwierdza dokument Zygmunta III, wystawiony przez kancelarię mniejszą koronną w Warszawie, 5 XI 1615, podpisany przez króla i Floriana Grotha, zawierający legitymizację pochodzenia Gabriela Bogusławskiego urodzonego z pozamałżeńskiego związku.

jęz. lac.

123/1581

k. 94 v – 95 v

Wilno, 20 czerwca 1636

Król, uznając zasługi Piotra Garwaskiego, pozwala mu, oraz jego małżonce Katarzynie, ustąpić z praw dożywotnich do wsi Rzeczyca, Kierz, Bobrowiec (*Bobrowicz*), Łęg (*Łąk*), w województwie łęczyckim na rzecz Kazimierza Ruckiego, syna zmarłego Fabiana Ruckiego, który odznaczył się w różnych wyprawach wojennych.

jęz. lac.

124/1582

k. 95 v – 96

Wilno, 20 czerwca 1636

Król, pamiętając o licznych zasługach plebejusza Jana Trevano, architekta królewskiego, który przez wiele lat pracował dla Zygmunta III, a także podczas obecnego panowania, pozwala by w kamienicy położonej między wzgórzem zamkowym krakowskim a ulicą zwaną Królewska, a potocznie Kanonicza, w której Jan Trevano mieszka od dwudziestu sześciu lat, mógł także mieszkać jego syn, Franciszek, z wyłączeniem jednak tej części kamienicy, która wedle dawnego zwyczaju należy do rurmistrza. Podaje się do wiadomości wszystkich, zwłaszcza wielkorządcy krakowskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zygmunt Opacki, U IV/2 nr 827.

125/1583

k. 96 – 96 v

Wilno, 20 czerwca 1636

Król nadaje braciom: Stanisławowi i Władysławowi Lubowieckim dożywotnie prawo swobodnego wyrębu lasu w Puszczy Niepołomickiej (*Niepołomskiej*) w starostwie niepołomickim. Lubowieccy zasłużyli się przez wiele lat pod chorągwią wojewody ruskiego, walcząc z potęgą Turków i Tatarów. Podaje się do wiadomości [Stanisława Lubomirskiego]¹ wojewody ruskiego, starosty niepołomickiego.

jęz. lac.

¹ U III/1, s. 161.

126/1584

k. 96 v – 97 v
1636

Wilno, 21 czerwca

Król potwierdza dokument Zygmunta III, wystawiony w Warszawie, 13 III 1626, w którym potwierdził dokument Andrzeja Skóry Obornickiego z Gaju, podczaszego kaliskiego, pana i dziedzica na wójtostwie obornickim i innych dobrach tamtejszych, wystawionego w dworze obornickim 1 XII 1621. W akcie tym Andrzej Skóra, na prośbę pewnych krewnych, nadał z uwagi na wierne służby na wieczność sławetnemu Stanisławowi, kuchmistrzowi obornickiemu, pewien pusty półwysep, utworzony przez pokolenia mieszkańców Obornik nad rzeką Wartą, długi na trzydzieści dziewięć łokci, a szeroki na trzydzieści siedem, rozciągający się od ogrodów sławetnych: Jakuba, rybaka, samego kuchmistrza Stanisława, Grzegorza, wytwórcy oleju, a na koniec ogrodu zwanego Seculawskie. Z gruntu tego ma płacić czynsz roczny w wysokości czterech groszy na świętego Marcina (11 XI).

jęz. lac.

127/1585

k. 97 v – 98

Wilno, 22 czerwca 1636

Król nadaje w dożywocie Jakubowi Romanowiczowi, który zasłużył się w różnych wojnach jako żołnierz, moję (folwark) zwaną Balto, położoną w Inflantach, w powiecie /trakcie/ dyneburskim, wakującą po śmierci Zabłockiego¹.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

128/1586

k. 98 – 98 v

Wilno, 23 czerwca 1636

Król pozwala, by Jakub Podoski, starosta ciechanowski mógł ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa przasnyskiego, a także do wsi Małowidz i Połomia z tam położonymi wójtostwami, w powiecie ciechanowskim, a także do młynów, przy mieście Przasnyszu i do młyna zwanego Ruda, na rzecz Jana Kazimierza Krasińskiego, podkomorzego ciechanowskiego, starosty grabowskiego.

jęz. lac.

129/1587

k. 98 v – 99 v

Wilno, 25 czerwca 1636

Król pozwala Wiewierskiemu¹, by mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Wałycz (*Walicz*)² na rzecz Eliasza Arciszewskiego, komornika i pułkownika

królewskiego, który zasłużył się w różnych wyprawach wojennych, szczególnie zaś w moskiewskich, pruskich i przeciwko wrogom chrześcijaństwa.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. ² Zostawiono puste miejsce na określenie przynależności terytorialnej.

130/1588

k. 99 v – 100

Wilno, 30 czerwca 1636

Król nadaje Stanisławowi Fredrze z Pleszowic, weteranowi, urząd wojskiego przemyskiego, wakujący po wyniesieniu na urząd łowczego przemyskiego Walentyna Fredry¹. Stanisław Fredro brał udział w wojnach wołoskich, tureckich, pruskich.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/1 nr 2112–2113.

131/1589

k. 100

Wilno, 30 czerwca 1636

Król nadaje Adrianowi Chełmickiemu urząd skarbnika ziemskiego dobrzyńskiego, wakujący po śmierci Łukasza Grochowalskiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/2 nr 1644–1645.

132/1590

k. 100 – 100 v

Wilno, 30 czerwca 1636

Król rozszerza dożywotnie prawa Kaspra Rzeczyckiego do pewnych dóbr na jego żonę, Agnieszkę Bobiecką. Dobra te obejmowały wójtostwa, czyli sołectwa we wsiach Zubrza Lubiana i Zubrza Bród, a także młyny; jeden we wsi Krasów, drugi na rzeczce Suszyn, w starostwie lwowskim. Dobra te Rzeczycki uzyskał od Zygmunta III.

jęz. łac.

133/1591

k. 101 – 101 v

Wilno, 5 lipca 1636

Król rozszerza dożywotnie prawa Łukasza z Bnina Opalińskiego, marszałka wielkiego koronnego do starostwa hrubieszowskiego na jego żonę, Zofię z Żurowa Daniłowiczową. Starostwo to Opaliński uzyskał po śmierci Rafała Leszczyńskiego, wojewody bełskiego.

jęz. łac.

134/1592

k. 101 v – 102

Wilno, 5 lipca 1636

Król rozszerza dożywotnie prawa Łukasza z Bnina Opalińskiego, marszałka wielkiego koronnego do starostwa leżajskiego na jego żonę, Zofię z Żurowa Daniłowiczową. Starostwo to Opaliński uzyskał od Zygmunta III Wazy.

jęz. łac.

135/1593

k. 102 – 102 v

Wilno, 5 lipca 1636

Król pozwala, by Jakub Kaczkowski oraz jego żona Witosławska zrzekli się praw dożywotnich do dóbr Engieltowszczyzna i Brinkowszczyzna, położonych nad

jeziorem Lesz w powiecie rzeżyckim, na rzecz Adama Sokołowskiego oraz jego żony Urszuli Konarskiej. Sokołowski zasłużył się w ekspedycji wojennej pod chorągwią Korffa, rotmistrza.

jęz. lac.

136/1594

k. 102 v – 103

Wilno, 5 lipca 1636

Król, uznając zasługi Jana Ossendowskiego, który odznaczył się w różnych wyprawach wojennych, pozwala mu ustąpić z praw dożywotnich do Moizy Brodaisz i Moizy Rugaisz w powiecie lucyńskim, na rzecz Michała Sokołowskiego i jego żony Heleny Józefowiczówny Mazowskiej. Sokołowski okazał wielkie męstwo w wyprawach wojennych.

jęz. lac.

137/1595

k. 103 v – 104

Wilno, 7 lipca 1636

Król ze względu na zasługi zmarłego Samuela Paca, chorążego ziemskiego litewskiego, nadaje jego synom: Janowi i Dominikowi Pacom, dwieście włók w księstwie czernihowskim w dobrach Iwanhorodyszczu i Krupiczpolu¹, prawem lennym wieczystym. Dobra mają zostać wymierzone przez tamtejszego mierniczego i przyłączone do Samborza, do dwustu włók, które już dziedziczą po ojcu w Iwanhorodyszczu i Krupiczpolu. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry i towarów leśnych. Pacowie zobowiązani są do obrony tamtejszych zamków.

jęz. pol.

¹ Inaczej Iwanhorod, osada, potem miasteczko; Krupiczpole, sióło, Kułakowskyj, *Czernihowo–Siwierszczyna*, s. 433–434. Samborz, inaczej Sambor, osada, potem horodyszcz, Kułakowskyj, *Czernihowo–Siwierszczyna*, s. 435.

138/1596

k. 104 – 104 v

Wilno, 12 lipca 1636

Król nadaje Stanisławowi Silnickiemu dożywotnio urząd podstolego lubelskiego, wakujący po rezygnacji Stanisława Czernego¹. Silnicki zasłużył się różnych ekspedycjach wojennych, pod Oryninem (*Horyninio*) i Cecorą, walcząc pod chorągwią Stanisława Koniecpolskiego, hetmana wielkiego koronnego, a następnie pod chorągwią Stanisława Lubomirskiego, wojewody ruskiego.

jęz. lac.

¹ Zob. U IV/4 nr 245–246.

139/1597

k. 104 v – 105

Wilno, 18 lipca 1636

Król nadaje dożywotnio Piotrowi Wybranowskiemu, który zasłużył się w wyprawach wojennych, opuszczoną wieś Posługowo (*Posługowko*), w powiecie gnieźnieńskim, która powróciła do dyspozycji monarchy po śmierci Stefana Brudzyńskiego.

jęz. lac.

140/1598

k. 105 – 105 v

Wilno, 21 lipca 1636

Król pozwala na wpisanie do księgi kancelarii mniejszej koronnej oblatowanego dokumentu Zygmunta III, wystawionego w obozie przy Grünfeld (*Grinfeld*), 20 VIII 1629, podpisanego przez króla i Piotra Gembickiego, i zezwala na wydanie z ksiąg ekstraktu.

Zygmunt III nadał w nim Janowi Rusińskiemu, porucznikowi (wicerotmistrzowi) spod chorągwi Jana Bąka Lanckorońskiego, wszystkie dobra, zwłaszcza te w województwie pomorskim powiecie puckim, jakie przypadły z pewnych przyczyn do dyspozycji władcy prawem kaduka po niejakiemu Pawle Ługowskim, mianowicie części wsi Robakowo, Gostyczyno, Zbychowo, Bieszkowice (*Biechowice*), Dąbrówka. Ługowski otrzymał je od króla po zdrajcy Kasprze Erneście Janowskim, co zostało zasądzone dekretem sądu sejmowego.

Relacja Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, dziekana krakowskiego, prepozyta miechowskiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

141/1599

k. 106 – 106 v

Wilno, 23 lipca 1636

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, poleca wpisać sławetnego Hieronima Brininga, mieszczanina lwowskiego w poczet serwitów królewskich. Uwalnia go od jurysdykcji grodzkiej i miejskiej, podlegać ma odtąd tylko jurysdykcji marszałków królewskich. Jego kamienica uwolniona zostaje od wszelkich ciężarów i czynszów miejskich, lecz nie tych nakładanych przez Rzeczpospolitą.

jęz. lac.

142/1600

k. 106 v – 107

Wilno, 28 lipca 1636

Król nadaje Stanisławowi Sarbiewskiemu urząd wojskiego ciechanowskiego, wakujący po śmierci [Kaspra] Gostkowskiego¹. Sarbiewski służył w gwardii cesarskiej, posłował też w imieniu króla do sejmików.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię, por. Boniecki, VI, s. 342.

143/1601

k. 107 – 107 v

Wilno, 11 sierpnia 1636

Król, uznając zasługi rycerskie w ekspedycjach ukraińskich i moskiewskich rotmistrza Andrzeja Kassowskiego, łowczego wołyńskiego, pozwala by on i jego żona Maryna Czetwertyńska mogli ustąpić na rzecz zasłużonego żołnierza Jakuba Urowieckiego jego żony Barbary Sienińskiej z praw dożywotnich do wsi dzierżawionych: Stolno (*Stolno*), Zberezka (*Zabieza*), Bereza, Ossowa, Macoszyn, Siedliszcze (*Sieliszczka*), Kosin (*Koszyn*), Butyń (*Butinia*), w województwie bełskim, powiecie chełmskim¹. Cesji dokonać może w dowolnych księgach autentycznych Rzeczpospolitej.

jęz. pol.

¹ Ziemia chełmska występowała często samodzielnie, ale była częścią woj. ruskiego, a nie bełskiego. Podane miejscowości tworzyły dzierżawę Stolno, ob. Stulno; Zberezka i Bereza to zapewne Zabieza (!), Ossowa – Ossowa Wólka, por. LWRusk1661, cz. III, s. 209–217.

144/1602

k. 108 – 109

Wilno, 14 sierpnia 1636

Król pozwala, by Stanisław Lubomirski, hrabia na Wiśniczu, wojewoda ruski, starosta sandomierski i zatorski, mógł ustąpić ze starostwa sandomierskiego na rzecz syna, Aleksandra Lubomirskiego.

jęz. lac.

145/1603

k. 109 – 110

Wilno, 14 sierpnia 1636

Król pozwala, by Aleksander Lubomirski, wojewodzie ruski, mógł ustąpić na rzecz brata, Jerzego Sebastiana Lubomirskiego z praw dożywotnich do miasta Grybów (*Grzybow*), z tamtejszym wójtostwem, młynem i folwarkiem Wróblowski, a także z wsi Biała Wyżna (*Biała Wizna*) z folwarkiem, wsi Gródek, Szółkowa (*Siolkowa*) z folwarkiem, Kaclewa (*Kandowa*), Wola Kaclewa (*Wola Kandowska*), Bielczanowa (*Bielczarowa*), Bogusza (*Bogacza*), z młyna przy mieście Sącz, folwarku Stadła, wsi Gostwica i Pisarzowa, miasta Piwniczna z folwarkiem, wsi Łownica, położonych w ziemi krakowskiej.

jęz. lac.

146/1604

k. 110 – 111

Wilno, 14 sierpnia 1636

Król pozwala, by Jerzy Stano z Nowotańca mógł ustąpić z praw do starostwa sądeckiego na rzecz Jerzego Sebastiana Lubomirskiego.

jęz. lac.

147/1605

k. 111 – 111 v

Wilno, 21 sierpnia 1636

Król zgadza się, by Anna Jacimierska (*Jacimirska*), żona zmarłego Andrzeja Jaccimierskiego (*Jacimirski*), podczaszego kamienieckiego, mogła ustąpić z praw dożywotnich do części wsi Uszyca na rzecz Tomasza Żyromskiego.

jęz. lac.

148/1606

k. 111 v – 112

Wilno, 25 sierpnia 1636

Króla nadaje Maciejowi Jaskólskiemu, dotychczasowemu podsędkowi kaliskiemu, urząd sędziego ziemskiego kaliskiego, wakujący po śmierci Wacława Zajączka¹.

jęz. lac.

¹Zob. U I/2 nr 377–378.

149/1607

k. 112 – 113

Wilno, 25 sierpnia 1636

Król nadaje Marcejanowi Ściborowi Chełmskiemu, dotychczasowemu chorążemu krakowskiemu, urząd podkomorzego krakowskiego, wakujący po śmierci Kacpra Wielopolskiego. Chełmski służył Rzeczpospolitej od trzydziestu sześciu lat, na dworze królewskim i jako żołnierz¹.

jęz. lac.

¹Por. U IV/2 nr 238–239.

150/1608

k. 113 – 113 v

Wilno, 26 sierpnia 1636

Król nadaje Kacprowi Poniatowskiemu, swemu dworzaninowi pokojowemu, zasłużonemu w różnych wyprawach wojennych, dożywotnie prawa do wsi Sójkowo w województwie inowrocławskim, wakującej po śmierci Jana Dzierżka, rotmistrza królewskiego.

jęz. lac.

151/1609

k. 113 v – 114

Wilno, 26 sierpnia 1636

Król nadaje Kacprowi Poniatowskiemu, swemu dworzaninowi pokojowemu, zasłużonemu w różnych wyprawach wojennych, dożywotnie prawa do wsi Kąkowa (*Konkowa*) w województwie brzesko – kujawskim, wakującej po śmierci Jana Dzierżka, rotmistrza królewskiego.

jęz. lac.

152/1610

k. 114 – 114 v

Wilno, 26 sierpnia 1636

Król pozwala Jakubowi Sobieskiemu, podczaszemu koronnemu, staroście krasnostawskiemu, jaworowskiemu, ustąpić z praw dożywotnich do starostwa jaworowskiego w województwie ruskim na rzecz swego syna, Marka Sobieskiego.

jęz. lac.

153/1611

k. 114 v – 115

Wilno, 26 sierpnia 1636

Król rozszerza dożywotnie prawa Jana Kamienieckiego, żołnierza, do młyna zwanego Papierny Iwanowski, położonego na przedmieściu Buska, zwanym Niemieckie, na rzecz Barbary Kamienieckiej, żony wspomnianego Jana.

jęz. lac.

154/1612

k. 115 – 117

Wilno, 30 sierpnia 1636

Król pozwala na wpisanie do akt kancelarii mniejszej dokumentu wystawionego w Wilnie 6 marca 1636 roku, podpisanego przez dygnitarzy koronnych oraz litewskich: Łukasza Opalińskiego, marszałka wielkiego koronnego, Albrychta Stanisława Radziwiłła, kanclerza wielkiego litewskiego, Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego, Stefana Paca, podkanclerzego litewskiego, Aleksandra Ludwika Radziwiłła, marszałka nadwornego litewskiego, Mikołaja Tryznę, podskarbiego wielkiego litewskiego.

W dokumencie tym urzędnicy stwierdzili, że po zjechaniu króla do Wilna powstał spór pomiędzy marszałkiem wielkim koronnym i marszałkiem nadwornym litewskim o to, który z nich ma sprawować funkcję marszałka w Wielkim Księstwie Litewskim. Za namową króla postanowiono, że w czasie nieobecności marszałka wielkiego litewskiego sprawować ma tę funkcję marszałek wielki koronny przed marszałkiem nadwornym litewskim. Także w Koronie, marszałek wielki litewski będzie miał pierwszeństwo przed marszałkiem nadwornym koronnym, w razie nieobecności marszałka wielkiego koronnego, tak podczas

sejmów jak i poza nimi. O sporze ma zdecydować ostatecznie król ze znaczniejszymi senatorami podczas sejm¹.

Relacja *ut supra*; Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. Radziwiłł, *Pamiętnik*, 1. s. 520 – 521.

155/1613

k. 117 – 117 v

Wilno, 9 września 1636

Król nadaje Piotrowi Chełkowskiemu, żołnierzowi weteranowi, dobra ruchome i nieruchome oraz sumy pieniężne w gotówce i zapisane, jakie przypadły skarbowi oraz dyspozycji władcy po plebejuszu Macieju Gurowskim. Podaje się do wiadomości urzędów miejskich i grodzkich.

jęz. lac.

156/1614

k. 117 v – 118

Bersten, 24 września 1636¹

Król pozwala Barbarze Krasickiej, wdowie po Marcinie Krasickim, wojewodzie podolskim, by mogła ustąpić z praw dożywotnich do starostwa bolimowskiego na rzecz małżonków, Stefana Grudzińskiego i Konstancji Urszuli z Konar [Kołaczkowskiej]. Stefan Grudziński, wojewodzie rawski, starosta ujski, pilski, zasłużył się już za panowania Zygmunta III Wazy.

jęz. lac.

¹ W dok. *Berstenys*, przy czym litera *e* (po *t*), pierwotnie napisana jako *i*.

157/1615

k. 118 – 118 v

Merecz, 17 września 1636

Król nadaje prawem lennym Mikołajowi Gizie, wicerotmistrzowi piechoty dworskiej, dobra Gaduniszki, Skraidariszki, Teimiszki w starostwie dyneburskim, wakujące po bezpotomnej śmierci Marcina Tudochena. Giza zasłużył się w wojnie pruskiej i ostatniej wyprawie moskiewskiej.

jęz. lac.

158/1616

k. 118 v – 119 v

Grodno, 26 września 1636

Król przyjmuje do akt kancelarii koronnej mniejszej i pozwala wydać w formie ekstraktu swój dokument, wystawiony w Wilnie 11 maja 1636 roku, podpisany przez niego i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

Król w uznaniu zasług wobec siebie i brata, królewicza Kazimierza, nadał Pawłowi Gembickiemu urząd podczaszego poznańskiego, wakujący po wyniesieniu Krzysztofa Gembickiego, starosty gnieźnieńskiego, królewskiego dworzanina pokojowego na urząd podstolego koronnego¹.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Por. U I/2 nr 840; U X, nr 828.

159/1617

k. 119 v – 120

Grodno, 26 września 1636

Król przyjmuje do akt kancelarii koronnej mniejszej i pozwala wydać w formie ekstraktu swój dokument, wystawiony w Wilnie 1 maja 1636 roku, podpisany przez niego i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

Król w uznaniu zasług z czasów Zygmunta III nadał Wojciechowi Brudzińskiemu urząd cześnika poznańskiego, wakujący po wyniesieniu Stanisława Kobierzyckiego, na urząd podczaszego kaliskiego¹.

Relacja *ut supra*: Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ U I/2 nr 288, 724, 725.

160/1618

k. 120 – 120 v

Grodno, 30 września 1636

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, ustanawia sławetnego Krzysztofa Gryniewskiego, malarza, swoim serwitorem, uwalnia go spod jurysdykcji tak grodzkiej jak miejskiej.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

161/1619

k. 120 v – 121

Grodno, 8 października 1636

Król pozwala Remianowi Zaboklickiemu, który zasłużył się w różnych ekspedycjach wojennych, by mógł ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa, czyli sołectwa we wsi Czerchawa (*Czerhawa*), na rzecz Daniela Makowskiego.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

162/1620

k. 121 – 122

Grodno, 12 października 1636

Król nadaje Stanisławowi Kazanowskiemu, staroście krośnieńskiemu, dworzaninowi pokojowemu, starostwo przedborskie¹, wakujące po śmierci Marcina Kazanowskiego, wojewody podolskiego, hetmana polnego koronnego. Stanisław Kazanowski zasłużył się tak w czasie panowania Zygmunta III, jak i dla Władysława IV, brał udział w różnych wyprawach wojennych.

jęz. lac.

¹ Zostawiono miejsce na określenie do jakiego województwa należało starostwo (sandomierskiego).

163/1621

k. 122 – 122 v

Grodno, 13 października 1636

Król nadaje Aleksandrowi Dominikowi Kazanowskiemu, staroście bohusławskiemu, rotmistrzowi królewskiemu, synowi zmarłego Marcina Kazanowskiego, wojewody podolskiego, hetmana polnego koronnego, dobra Wierkiiwka (*Wierkieiowka*) i Tałalaiewka (*Tałalaiowka*), w województwie czernihowskim prawem dożywotnim. Dobra te zakupił niegdyś za zgodą króla Marcin Kazanowski, po jego śmierci powróciły one do dyspozycji władcy.

jęz. pol.

164/1622

k. 122 v – 123 v

Grodno, 16 października 1636

Król nadaje Adamowi Kazanowskiemu, staroście tłumackiemu, królewskiemu dworzaninowi pokojowemu, synowi zmarłego Marcina Kazanowskiego¹, wojewody podolskiego, hetmana polnego koronnego, wsie Dołhe (*Dołha*), Zubrzyca, Hołowskie, Hornie (*Huronia*), Wolca (*Wolicze*), w województwie ruskim², powiecie stryjskim oraz wieś Pawełcze w ziemi halickiej prawem dożywotnim. Dobra te trzymał dożywotnio Marcin Kazanowski.

jęz. pol.

¹ U III/3 nr 650 i PSB XII, s. 259 podają zgodnie, że M. Kazanowski zmarł 19 X 1636. ² Zob. LWRusk1661, cz. I, s. 182–204; RZPrzem1674, s. 209.

165/1223

k. 123 v – 124

Grodno, 16 października 1636

Król nadaje Aleksandrowi Dominikowi Kazanowskiemu, staroście bohusławskiemu, synowi zmarłego Marcina Kazanowskiego, wojewody podolskiego, hetmana polnego koronnego, starosty niżyńskiego, przedborskiego, dzierżawę zwinogrodzką w województwie [braclawskim]¹ prawem dożywotnim. Dobra te trzymał dożywotnio Marcin Kazanowski. Aleksander Dominik Kazanowski zasłużył się jako rotmistrz w minionej ekspedycji moskiewskiej. Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza JKМ.

jęz. pol.

¹ W dokumencie mylnie, że dzierżawa leżała w woj. kijowskim. PSB, XII, s. 258, iż Marcin K. scedował starostwo synowi.

166/1624

k. 124 – 125

Grodno, 18 października 1636

Król nadaje Mikołajowi Korycińskiemu urząd chorążego krakowskiego, wakujący po wyniesieniu na kasztelanę sadecką Hieronima Przyłęckiego. Koryciński służył wiele lat na dworze Zygmunta III, został starostą ojcowskim, walczył z Turkami, wziął udział w wojnie pruskiej, uczestniczył w obradach sejmów¹.

jęz. lac.

¹ U IV/2 nr 79, 80, 496.

167/1625

k. 125 – 126

Grodno, 20 października 1636

Król nadaje Gabrielowi Stępkowskiemu, kasztelanowi braclawskiemu, zasłużonemu w licznych wyprawach wojennych, starostwo włodzimierskie w województwie i ziemi wołyńskiej, wakujące po śmierci Jerzego Zasławskiego¹.

jęz. lac.

¹ U III/5 nr 545–546.

168/1626

k. 126 – 127

Grodno, 25 października 1636

Król rozszerza dożywotnie prawa Łukasza z Bnina Opalińskiego, marszałka wielkiego koronnego, starosty leżajskiego, łosickiego, hrubieszowskiego, do starostwa łosickiego, na jego żonę Zofię z Żurowa Daniłowiczową.

jęz. lac.

169/1627

k. 127 – 127 v

Grodno, 30 października 1636

Król pozwala Adamowi Dąbrowie staroście lucyńskiemu¹, by mógł ustąpić z praw lennych do pewnych dóbr w Inflantach w powiecie rzeżyckim, które jego ojciec [Tomasz] Dąbrowa² uzyskał od Zygmunta III, po zdrajcach, którymi byli plebejusze: Herinkach i Everlakach [?], na rzecz Wawrzyńca (*Laurentj*) Offemberka, żołnierza zasłużonego już w czasach poprzedniego panowania.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ U IX, nr 2048, podano jako ostatnią datę wystąpienia z urzędem 20 VI 1635. ² Puste miejsce na imię.

170/1628

k. 127 v – 128

Grodno, 30 października 1636

Król potwierdza dokument pergaminowy Gottharda [Kettlera], księcia Inflant, Kurlandii, Semigalii, zapisany w języku niemieckim, wydany w Trejdanach, 16 lutego 1566 roku. Dokument przedstawiony został w imieniu Henryka Fitinga i Doroty Offemberkównej. Zawierał akt wymiany szesnastu chłopów i sześciu zagrodników odpadłych od Garsz Moizy, obecnie w Sussey Moizie, którą to moizę wspomniany książę wymienił z Dydrykiem von Ekiel na wieś dziedziczną Kobyły.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

171/1629

k. 128 – 129

Grodno, 18 października 1636

Król, w uznaniu zasług, nadaje Krzysztofowi Ossolińskiemu, dotychczasowemu kasztelanowi sądeckiemu, urząd kasztelana wojnickiego, wakujący po śmierci [Krzysztofa]¹ Korycińskiego.

¹ W dok. brak imienia, por. UIV/2, s. 132, nr 580, 581.

172/1630

k. 129 – 129 v

Grodno, 25 października 1636

Król w uznaniu zasług nadaje Hieronimowi Przyłęckiemu, dotychczasowemu chorążemu krakowskiemu, urząd kasztelana sądeckiego, wakujący po wyniesieniu Krzysztofa Korycińskiego na kasztelanę wojnicką¹.

jęz. łac.

¹ Por. UIV/2, s. 132, nr 580, 581.

173/1631

k. 129 v – 130 v

Grodno, 30 października 1636

Król w uznaniu zasług nadaje Łukaszowi Żółkiewskiemu, staroście chmielnickiemu, kałuskim, oficerowi królewskiemu, urząd wojewody braclawskiego, wakujący po wyniesieniu na urząd wojewody podolskiego Stanisława Potockiego. Żółkiewski zasłużył się w wojnach z Turkami, w Prusach przeciwko Gustawowi [II Adolfowi].

jęz. łac.

174/1632

k. 130 v – 131 v

Grodno, 5 listopada 1636

Król pozwala Janowi Bełżeckiemu, kasztelanowi halickiemu, staroście bełskiemu, ustąpić z praw dożywotnich do starostwa bełskiego na rzecz syna, Aleksandra Stanisława Bełżeckiego. Jan Bełżecki zasłużył się za panowania Zygmunta III, brał udział w wyprawach wojennych, także w moskiewskiej, walczył pod Smoleńskiem, brał udział w wojnie pruskiej, walczył z Turkami i Tatarami (Scytami).

jęz. łac.

175/1633

k. 132 – 132 v

Grodno, 7 listopada 1636

Król nadaje Stanisławowi Potockiemu, wojewodzie braclawskiemu, staroście halickiemu, urząd wojewody podolskiego, wakujący po śmierci Marcina Kazanowskiego¹. Potocki zasłużył się za panowania Zygmunta III, brał udział w wojnach z Turkami, Tatarami, brał udział w odzyskiwaniu Smoleńska, oraz w wojnie pruskiej ze Szwedami, wtedy też zastępował hetmana wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹Zob. U III/3 nr 650, 651.

176/1634

k. 132 v – 133 v

Grodno, 15 listopada 1636

Król nadaje Adamowi Kazanowskiemu w dożywocie tenutę tłumacką, która wakowała po śmierci Marcina Kazanowskiego, wojewody podolskiego, ojca Adama. Nadanie obejmuje wszystkie wsie należące do tenuty: Jezierzany, Gruszka, Bortniki, Oleszyn (*Olesie*), Holirydy (*Holigrzędy*), Rakowiec (*Rahowiec*), Semanówka (*Siemianówka*), Dolina, Kryczka (*Krzyczka*), Jabłonka, Porohy (*Porohi*), Krzywiec, Doroznia (*Dorozne*), i opustoszone Czarnawice¹.

jęz. łac.

¹ Zob. LWRusk1661, cz. 3, s. 37–45; Czarnawice – niezidentyf., może Czernelica, albo Czerniejów?.

177/1635

k. 133 v – 134

Grodno, 16 listopada 1636

Król nadaje Władysławowi Dominikowi na Ostrogu Zasławskiemu urząd koniuszego koronnego, wakujący po śmierci [Janusza]¹ Wiśniowieckiego.

jęz. łac.

¹U X nr 250–251.

178/1636

k. 134 v – 135

Grodno, 17 listopada 1636

Król nadaje Piotrowi Daniłowiczowi stolnikowi koronnemu, starostwo krzemienieckie, wakujące po śmierci Janusza Wiśniowieckiego, koniuszego koronnego.

jęz. łac.

179/1637

k. 135 – 135 v

Grodno, 7 października 1636

Król zgadza się, by Hieronim Gołyński, starosta zakroczymski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Suchodół w starostwie zakroczymskim na rzecz

Chrystiana Krzysztofa Rubacha, sekretarza królewskiego i jego żony Jadwigi Kulińskiej.

jęz. lac.

180/1638

k. 135 v – 136

Grodno, 10 października 1636

Król nadaje Stanisławowi z Radziejowic Radziejowskiemu, wojewodzie łęczyckiemu, starostwo łomżyńskie, wakujące po śmierci Pawła Noskowskiego. Nadanie obejmuje miasta Łomża, Nowogrod, Kolno, Zembrów a także wsie Stara Łomża, Siemień, Podgórze, Konarzyce, Piątница (*Prątnica*), Czarnocin (*Czarnoczyn*), Kupiski, Łomżyca (*Lonizyna*), Kąty, Borków, Mątewica (*Mątowica*), Borzyny, Łabna (*Lubna*), Czerwone, Janowo, Zabiele, Wola Zembrowska (*Zebowska*), z wszelkimi przydatkami¹.

jęz. lac.

¹Zob. LWMazXVIIw., s. 279–286.

181/1639

k. 136 v – 137

Grodno, 20 października 1636

Król odnawia Krzysztofowi Bonieckiemu jego prawa lenne, nadane przez króla wcześniejszym dokumentem, w obozie pod Kwidzinem (Kwidzinem) 30 sierpnia 1635 roku. Boniecki uzyskał wówczas prawa do dóbr Dubowice, które przypadły mu po bojarach Jainach i do dóbr Zadowczyzna po bojarach Sczechlonych, w *stanie* nowogrodzkim siewierskim, z oboma brzegami rzeczki Osmiany, ze wszystkimi przydatkami, z dworem zwanym Boiarkino z ogrodem w którym przedtem mieszkał [szlachcic?] Chmielewski. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania saletry. Boniecki ma pobudować się na wspomnianym placu, wymierzonym przez starostę, zobowiązany jest trzymać tam dobrego szlachcica z muszkietem albo długą rusznicą dla obrony przed nieprzyjacielem. Boniecki zasłużył się w wyprawach wojennych, najpierw pod chorągwią Jana Goślickiego, potem pod chorągwią Aleksandra Piaseczyńskiego, kasztelana krakowskiego, starosty ulanowskiego, nowogrodzkiego.

jęz. pol.

182/1640

k. 137 – 137 v

Grodno, 8 października 1636

Król nadaje anowi Kowalskiemu, zasłużonemu w licznych wyprawach żołnierzowi, dożywotnie prawa do połowy wsi Błotnia w powiecie lwowskim, wakującej po śmierci Aleksandra Kowalskiego.

jęz. lac.

183/1641

k. 137 v – 138

Grodno, 27 listopada 1636

Król w uznaniu zasług nadaje Jakubowi Maksymilianowi Fredrze, podkomorzemu przemyskiemu, swemu sekretarzowi dożywotnią pensję roczną w wysokości tysiąca złotych z dochodów starostwa kałuskiego¹.

jęz. lac.

¹Zostawiono puste miejsce na datę wypłacania tej sumy.

184/1642

k. 138 – 138 v

Grodno, 27 listopada 1636

Król nadaje zasłużonemu Łukaszowi Orzelskiemu urząd cześnika kaliskiego, wakujący po ustąpieniu z niego Piotra Koźmińskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U I/2 nr 152, 153, 334, faktycznie Koźmiński został wkrótce podsędkiem kaliskim.

185/1643

k. 138 v – 139

Grodno, 30 listopada 1636

Król w uznaniu zasług nadaje Remigianowi Zaleskiemu, referendarzowi koronnemu, dożywotnią pensję roczną w wysokości tysiąca złotych z dochodów starostwa chmielnickiego, którą otrzymywać ma na Święto Trójcy Świętej.

jęz. lac.

186/1644

k. 139 – 140

Grodno, 30 listopada 1636

Król nadaje Jerzemu z Tęczyna Ossolińskiemu, podskarbiemu nadwornemu, staroście bydgoskiemu, bielskiemu, urząd wojewody sandomierskiego, wakujący po śmierci Mikołaja Firleja. Ossoliński zasłużył się jako poseł Rzeczypospolitej do Anglii, w czasie zagrożenia wojną turecką,łożył na wojsko z własnych pieniędzy, posłował również do papieża, oraz na obrady Reichstagu w Ratyzbonie.

jęz. lac.

187/1645

k. 140 – 141

Grodno, 5 grudnia 1636

Król nadaje Tomaszowi na Zamościu Zamoyskiemu, kanclerzowi koronnemu, staroście knyszyńskiemu, rabsztyńskiemu, sokalskiemu, starostwo kałuskie, wakujące po śmierci Łukasza Żółkiewskiego, wojewody braclawskiego.

jęz. lac.

188/1646

k. 141 – 142

Grodno, 10 grudnia 1636

Król uznaje zasługi domu Daniłowiczów, zwłaszcza niedawno zmarłego Stanisława, wojewodzica ruskiego, który odznaczył się mimo młodego wieku w wyprawach moskiewskich, pruskich, ukraińskich, i przeciw Tatarom. Władysław IV nadaje zatem Janowi Mikołajowi Daniłowiczowi, podskarbiemu wielkiemu koronnemu, starostwo korsuńskie, wakujące po śmierci Stanisława Daniłowicza. Nadanie obejmuje miasteczka i wsie: Korsuń (*Korszun*), Steblów (*Stehłow*), Wolskiego Słoboda, Olszanica, Czerepin, Żurawka, Sochinie, Petruszycze z siołem; Turhenczycami siołem z przysiółkami¹, Nigriłowką, Kierełowem, Murzynbrudem, Kalinbłoty ze wsiami i futorami Tahańczą, Holakami, Browarami, Jesiotrowym, Nieterepem, Huskami, Piskami, Samorodnicą, Majdanówką (Maidanówką), Szandarówką, Sidorówką, Lehendynczami, Chyłkami, Czechryniem (*Czerhiniem*), Daniłowem albo Nidwidówką, Kryłowem, Bużynem (*Buzynem*), Woronówką, Maksimówką (*Maximówką*) z przewozem na Dnieprze². Nadanie obejmuje wszystkie dobra, wyjąwszy miasteczko Lisianka, które zostaje do osobnej dyspozycji królewskiej; z dóbr tych winien płacić *dwoję kwartę* do skarbu rawskiego.

jęz. pol.

¹ Dopisek z boku. ² Miejscowości tych nie wymieniają źródła z 1636, 1765, ok. 1880, w dużej części mogły ulec zniszczeniu w wojnach; wyjątkiem są miasta Korsuń, Kryłów, Lisianka, Steblów, nadto wieś Piski/Pieszki; Sochinie – może miasteczko Sachnówka/Sachnowka?; Daniłów w 1636 – sloboda; Nietrep to może Netrebka; Browary – Browachy?; Pietruszyce – Pietruszki?; Turhenczynce – Turkińce?; Samorodnice – Samorodnia/Samorodinia?; Jabłonowski, *Lustracye Królewsczyzn*, s. 133–134; SGKP V, s. 43, 45.

189/1647

k. 142 – 143

Grodno, 15 grudnia 1636

Król nadaje Mikołajowi Stogniewowi starostwo chmielnickie, wakujące po śmierci Łukasza Żółkiewskiego, wojewody braclawskiego. Stogniew w młodości służył jako żołnierz na Węgrzech i w Mołdawii, następnie, podczas rządów Zygmunta III walczył w Rzeczypospolitej podczas wojny domowej [rokoszu Zebrzydowskiego], potem wziął udział w wojnie z Moskwą, zdobywał Smoleńsk walcząc w pierwszym szeregu, wdarł się po drabinie na jego mury z żołnierzami Potockich. Następnie walczył na Podolu z Turkami i Tatarami, był dowódcą oddziału w wojnie z potęgą osmańską, stał na czele chorągwi [królewicza Władysława IV]¹ w wojnie pruskiej i w ostatniej moskiewskiej.

jęz. łac.

¹ D. Kupisz, *Smoleńsk 1632 – 1634*, Warszawa 2001, s. 242.

190/1648

k. 143 v – 144 v

Grodno, 15 grudnia 1636

Król w uznaniu rozlicznych zasług nadaje Stanisławowi Koniecpolskiemu, kasztelanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, starostwo perejasławskie wakujące po śmierci Łukasza Żółkiewskiego. Koniecpolski walczył z Turkami i Tatarami pod wodzą hetmana Stanisława Żółkiewskiego. Zygmunt III uczynił go hetmanem polnym koronnym, a Koniecpolski walczył później z powodzeniem w wojnie pruskiej przeciw Gustawowi [II Adolfowi], królowi Szwedów.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza JKM.

jęz. łac.

191/1649

k. 145

Grodno, 15 grudnia 1636

Król nadaje Chomentowskiemu¹ wójtostwo miasta Chmielnik, wakujące po śmierci Łukasza Żółkiewskiego, wojewody braclawskiego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię i przynależność terytorialną miasta.

192/1650

k. 145 v – 146

Grodno, 20 grudnia 1636

Król nadaje Stanisławowi Koniecpolskiemu, kasztelanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, dobra; *słobodę* Byków, Jabłonów, Berezany, Mirhorod (*Mirgrad*), Hadziacz (*Hadziacze*), w województwie kijowskim oraz inne miasteczka należące do tej slobody, wakujące po śmierci Łukasza Żółkiewskiego, wojewody braclawskiego, w tej postaci w jakiej trzymał je niegdyś zmarły Obałkowski¹, a potem wspomniany Żółkiewski.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię; wspomniane dobra należały do *Administracji dóbr saletrnych*, Jabłonowski, *Lustracye Królewsczyzn*, s. 214.

193/1651

k. 146 – 146 v

Grodno, 23 grudnia 1636

Król nadaje Janowi Wypyskiemu chorążemu nurskiemu tenetę Mosty, wakująca po śmierci Stanisława Daniłowicza, wojewodzica ruskiego.

jęz. łac.

194/1652

k. 146 v – 147

Grodno, 24 grudnia 1636

Król nadaje Mikołajowi Ostrorogowi, krajczemu koronnemu, miasteczko Lisiankę, wakującą po śmierci Stanisława Daniłowicza, wojewodzica ruskiego, tak jak trzymał je wcześniej [Jan Daniłowicz]¹, wojewoda ruski.

jęz. łac.

¹ SGKP, V, s. 303; zob. dok. 1642.

195/1653

k. 147 – 147 v

Grodno, 25 grudnia 1636

Król nadaje Wacławowi Zamoyskiemu, kasztelanowi lwowskiemu, wieś Mikłaszewice¹ w województwie ruskim, wakującą po śmierci Stanisława Daniłowicza, wojewodzica ruskiego².

jęz. łac.

¹ Inaczej Mikłaszów. ² Zob. dok. 199/1653.

196/1654

k. 147 v – 148

Grodno, 25 grudnia 1636

Król w uznaniu zasług Jakuba Sobieskiego, podczaszego koronnego, nadaje mu dobra: Ostrołucze Stare, Ostrołucze Nowe, Jodłowka, Dernowka, Chłopkow, Sieliszcze (*Sielistrze*), w województwie kijowskim, wakujące po śmierci Stanisława Daniłowicza, wojewodzica ruskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza JK.M.

jęz. pol.

¹ Zob. dok. 241.

1637

[na k. 148 v informacja, że zaczynają się wpisy z roku 1637]

197/1655

k. 148 v – 149

Warszawa, 10 stycznia 1637

Król nadaje urząd sędziego ziemskiego czernihowskiego zaleconemu sobie Stanisławowi Piączyńskiemu (*Piątczyńskiemu*). Król wybrał go z czterech kandydatów wybranych przez sejmik elekcyjny, obradujący pod kierunkiem Marcina Kalinowskiego, wojewodę czernihowskiego¹.

jęz. pol.

¹ Zob. U III/4 nr 1436, informacja, że jest to urząd nowo kreowany, ale w samym przywileju nie ma o tym wzmianki.

198/1656

k. 149 v – 150

Warszawa, 11 stycznia 1637

Król zgadza się, by Maksymilian Przerembski, kasztelan sieradzki, starosta mościcki, medycki, lityński mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostwa lityńskiego na rzecz Marcina Kalinowskiego, wojewody czernihowskiego.

jęz. łac.

199/1657

k. 150 – 150 v

Warszawa, 12 stycznia 1637

Król rozszerza dożywotnie prawa Wacława Zamoyskiego, kasztelana lwowskiego, do tenuty Mikłaszów, w województwie ruskim, na jego żonę Zofię Pszonczankę¹.

jęz. łac.

¹ Zob. regest dok. 195/1649.

200/1658

k. 150 v – 151

Warszawa, 12 stycznia 1637

Król rozszerza dożywotnie prawa Samuela Grabskiego, starosty brzeskiego [kujawskiego], do wsi Kruszyn w starostwie brzeskim, na jego żonę, Helenę Sierakowską.

jęz. łac.

201/1659

k. 151

Warszawa, 12 stycznia 1637

Król nadaje Janowi Rylskiemu urząd burgrabiego zamku krakowskiego, wakujący po śmierci Jakuba Rzeckiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U IV/2 nr 985–986. Zob. dok. 204/1658.

202/1660

k. 151 – 152

Warszawa 13 stycznia 1637

Król zgadza się, by Krystyna Naropińska, wdowa po Pawle Wujenkowskim, mogła ustąpić z praw dożywotnich do tenuty Krechów z folwarkami Kunin, Wola Kunińska, Skwarzawa (*Skwarzowa*) Nowa zwana też Czajkowa Wólka (*Czajkowa Wola*), Skwarzawa Stara oraz pewnymi kuźnicami, w starostwie jaworowskim, na rzecz Aleksandra Stadnickiego i jego żony Stadnickiej¹.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

203/1661

k. 152 – 152 v

Warszawa, 14 stycznia 1637

Król zgadza się, by Marcjan Rylski mógł ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa, czyli sołectwa wsi Rzędowice (*Zędowice*) w starostwie żarnowieckim na rzecz małżonków Mikołaja i Aleksandry Łackich.

jęz. łac.

204/1662

k. 152 v – 153

Warszawa, 14 stycznia 1637

Król nadaje urząd burgrabiego zamku krakowskiego Samuelowi Rylskiemu, dworzaninowi królewskiemu pokojowemu. Urząd wakował po śmierci Hieronima Godziałkowskiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. U IV/2 nr 971 (Godziałkowski miał jakoby umrzeć ponad rok później), nr 987.

205/1663

Warszawa, 17 stycznia 1637

k. 153 – 153 v

Król nadaje Fryderykowi Janowi Reckke (Reck), swemu dworzaninowi, prawem lennym Moyżę Berzen¹, w starostwie marienhauskim (*Margenhausen*), wakującą po śmierci Feliksa Bemisławskiego. Reck zasłużył się w wyprawach wojennych, zwłaszcza w Inflantach.

jęz. lac.

¹ Pisownia *Berzen* oraz *Bersen*; może ob. Berzkalne, 27 km na płd.–wsch. od Marienhausen (ob. Vilaka).

206/1664

k. 153 v – 154

Warszawa, 17 stycznia 1637

Król pozwala, by Piotr Żabicki, kasztelan liwski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Chylice¹ i Jastrzębia Wola w powiecie warszawskim na rzecz Stanisława Jasnogórskiego, kuchmistrza koronnego.

jęz. lac.

¹ Chylice leżały w powiecie czerskim, zob. dok. 237.

207/1665

k. 154 – 154 v

Warszawa, 20 stycznia 1637

Król nadaje dożywotnio księdzu Jakubowi Pulhricio, altaryście niżankowickiemu, grunt zwany Zagroda Służebna, wraz z łąką, w mieście Niżankowice, położony między gruntami Niecietowskie i Sepiotczyńska przy rzece Wiar od wschodu i przeprawy niżankowickiej od zachodu, które to dobra wróciły do dyspozycji królewskiej po śmierci Bazylego Leszczyńskiego z Leszczyn.

jęz. lac.

208/1666

k. 154 v – 155

Warszawa, 21 stycznia 1637

Król nadaje Janowi Kazimierzowi Krasieńskiemu, dotychczasowemu podkomorzemu ciechanowskiemu, urząd kasztelana ciechanowskiego, wakujący po śmierci¹ [Franciszka Wessla].

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. K. Chłapowski, *Elita senatorsko – dygnitarska Korony za czasów Zygmunta III i Władysława IV*, Warszawa 1996, s. 73.

209/1667

k. 155 – 155 v

Warszawa, 21 stycznia 1637

Król pozwala Zuzannie Gungerin, wdowie po Jakubie Szczepańskim podkomorzemu chełmińskim zrzec się praw dożywotnich do wsi Smażyno (*Smasin*), w powiecie mirachowskim, na rzecz Jerzego Hejna (*Heina*), ławnika ziemskiego puckiego i jego żony, Sabiny Littauer (*Littaven*). Cesji dokonać może w dowolnych księgach autentycznych Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

210/1668

k. 156 – 156 v

Warszawa, 30 stycznia 1637

Król legitymizuje pochodzenie uczciwego Jakuba Jendrzejowicza, mieszczanina z podzamcza lubelskiego. Powinien zostać przyjęty bez żadnych wstrętów do cechu medyków (*contubernium chirurgicae professionis*).

jęz. lac.

211/1669

k. 156 v – 157 v

Warszawa, na sejmie walnym, 30 stycznia 1637

Król w uznaniu zasług żołnierskich pozwala zasłużonemu od młodości jako rotmistrz Samuelowi Łaszczeni, strażnikowi koronnemu, staroście owruckiemu, kaniowskiemu, dochodzić prawem pewnych dóbr i oswobodzić od osób bezprawnie do nich pretendujących. Dobra te, które wróciły do dyspozycji króla to: Niekozewszczyzna (*Niekozewszczyne*), Kozminowszczyzna (*Kozminowszczyne*), Maszkatewszczyzna (*Maszkatewszczyzna*), Apitelewszczyzna (*Apitelewszczyzna*) po zmarłym Ostapku Kotowiczu i synach jego braci Iwana i Adamie oraz dobra potomków Fedora Tyszy: miasteczko Chodorków i wsie Krzywe, Lipki, Romanówkę, Wilę Starą, Wilę Młodą, Pustelniki, Storcówkę, Szczekliówkę (*Szczekliówka*), Zdzwisz, Sobolówkę, Gnielec, Bołaczew, i dobra Malikow w województwie kijowskim, a także dobra kozewskie i dwa sianożęcia zwane Rendrycy i Zawojaj (*Zawoiej*) we włości hreskiej leżące. Kiedy odzyska te dobra trzymać je będzie dożywotnio. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania towarów leśnych i saletry.

jęz. pol.

212/1670

k. 157 v – 158

Warszawa, 31 stycznia 1637

Król zgadza się, by Jan Leszczyński sędzia ziemski sanocki i jego żona Barbara z Kowalkowa, mogli wydzierżawić wieś Kulaszne (*Kolarzne*) w ziemi sanockiej, na cztery lata, tak jednak by nie obciążać tamtejszych nowymi pracami, aby nie pogorszyło się ich położenie.

jęz. lac.

213/1671

k. 158 – 159

Warszawa, 31 stycznia 1637

Król pozwala Janowi Koszutskiemu ustąpić z praw dożywotnich do wsi Bartodzieje w powiecie bydgoskim na rzecz małżonków, Aleksandra i Ewy z Reklewa Karchowskich¹. Aleksander Karchowski zasłużył się w czasie panowania Zygmunta III, brał udział w wyprawach moskiewskich, pruskich i na wrogów chrześcijaństwa, został rotmistrzem. Dobra owe otrzymuje z przydatkami opisanymi w przywileju Zygmunta III dla Pawła Koszutskiego, wojskiego parnawskiego i Zofii z [Wielkiej] Rudy, korzystać też może z połowów w rzece Brda oraz z pensji dwudziestu czterech garnców miodu, lub dwunastu większych zwanych *Rączki*.

jęz. lac.

¹Zob. dok. 31/1485.

214/1672

k. 159 – 159 v

Warszawa, 31 stycznia 1637

Król zgadza się, by Wojciech (*Albertus*) Pianowski, żołnierz królewski, wykupił prawa do sołectwa wsi Guźlin (*Guzlin*) w województwie brzeskim – kujawskim, z rak obecnych, bezprawnych posiadaczy. Trzymać je będzie dożywotnio.

jęz. lac.

215/1673

k. 159 v – 160

Warszawa, 3 luty 1637

Król pozwala, by Jerzy Hejna, ławnik ziemski pucki, mógł ustąpić z praw dzierżawy emfiteutycznej na lat piętnaście na wsi Kosowo (*Kossowo*), w województwie pomorskim, powiecie tczewskim, a także z praw dożywotnich do tych dóbr, na rzecz Gabriela Szczepańskiego. Cesji dokonać może w dowolnych księgach autentycznych Królestwa. Nadanie dotyczy wszelkich przydatków dóbr z wyłączeniem kmiecia ch. Lorka i ch. Kruza strażnika boru, a także lasu zwanego Herschasten, a także nowo wzniesionych wsi należących do tenuty ninkowskiej (*Nenkou*), które pozostają w dzierżawie piętnastoletniej i dożywotnim władaniu Gabriela Szczepańskiego¹.

jęz. lac.

¹ Ninkowo, ob. Jasień, zob. *Lustracja województw Prus Królewskich 1624*, wyd. S. Hoszowski, Gdańsk 1967, s. 235 – 236. Kosowo i Ninkowo położone były w powiecie gdańskim. Zob. dok. nr 264/1718.

216/1674

k. 160 – 161

Warszawa, 5 luty 1637

Król w uznaniu zasług nadaje Adamowi Parysowi kasztelanię czerską, wakującą po śmierci Mikołaja Giżyckiego.

jęz. lac.

217/1675

k. 161 – 161 v

Warszawa, 9 stycznia 1637

Król pozwala Pawłowi Grodzickiemu ustąpić z praw dożywotnich do wsi Datin (*Datin*) w starostwie ratneńskim na rzecz Jana Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego wielkiego koronnego.

jęz. lac.

218/1676

k. 161 v – 162

Warszawa, 9 stycznia 1637

Król pozwala Pawłowi Grodzickiemu ustąpić z praw dożywotnich do młynów zwanych Dubczeński, Rateński, Zastawski, Szczodrohoszczki (*Szczodrohoszczki*) i Wiotalski na rzece Prypeć w starostwie ratneńskim na rzecz Jana Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego wielkiego koronnego.

jęz. lac.

219/1677

k. 162 v – 163

Warszawa, 5 lutego 1637

Król nadaje Adamowi Wiśniowskiemu, dotychczasowemu podsędkowi nowogrodzkiemu, urząd sędziego ziemskiego nowogrodzkiego [siewierskiego], województwa czernihowskiego. Elekcję na ten urząd przeprowadził Marcin Kalinowski, wojewoda czernihowski, król zaś wybrał z czterech przedstawionych przez sejmik kandydatów¹.

jęz. pol.

¹ Zob. U III/4, nr 1909.

220/1678

k. 163 – 163 v

Warszawa, 5 lutego 1637

Król nadaje Kasprowi Rostopczy urząd pisarza ziemskiego nowogrodzkiego. Elekcję na ten urząd przeprowadził Marcin Kalinowski, wojewoda czernihowski, król zaś wybrał z czterech przedstawionych przez sejmik kandydatów.

jęz. pol.

¹ Zob. U III/4, nr 1783.

221/1679

k. 163 v – 164 v

Warszawa, 6 lutego 1637

Król nadaje Bartłomiejowi Kazanowskiemu kasztelanię zawichojską, wakującą po śmierci [Mikołaja Porębskiego]¹.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię i nazwisko kasztelana oraz przynależność administracyjną kasztelanii; U IV/3 nr 1341–1342.

222/1680

k. 164 v – 165

Warszawa, 8 lutego 1637

Król pozwala, by Mikołaj Pogórski (*Pogurski*) mógł wykupić sołectwo wsi Bolegorzyn (*Bulrzin*)² w starostwie drahimskim z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy i nadaje mu je w dożywocie.

jęz. łac.

¹ Zapewne h. Ogończyk, Uruski, XIV, s. 164. ² *Słownik Historyczno – Geograficzny ziem polskich w średniowieczu*, pod red. M. Jurka. <http://www.slownik.ihpan.edu.pl/search.php?q=Bolegorzyn&d=0&t=0>

223/1681

k. 165 – 165 v

Warszawa, 8 lutego 1637

Król, za wstawiennictwem Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, obejmuje swoją opieką Wawrzyńca Nicoli¹, szlachcica Francuza, kapitana królewskiego ustanawia swym serwitorem, poddaje wyłącznej jurysdykcji sądów królewskich i nadwornych oraz nadaje mu prawo swobodnego dysponowania majątkiem w testamencie. Nicoli walczył wcześniej w szeregach joannitów, został wzięty do niewoli tureckiej, pozostawał w niej szesnaście lat, wyzwolony przez Stanisława Koniecpolskiego, przez dziewięć lat służył w armii królewskiej.

jęz. łac.

¹ Wawrzyniec Nicoli, *Laurentius de Nicolai*, oficer artylerii, służył u Stanisława Koniecpolskiego, zob. *Korespondencja Stanisława Koniecpolskiego, hetmana wielkiego koronnego*, 1632 – 1646, wyd. A. Biedrzycka, Kraków 2005, s. 455.

224/1682

k. 165 v – 166

Warszawa, 8 lutego 1637

Król, za wstawiennictwem Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, obejmuje swoją opieką Mikołaja Martin, szlachcica Francuza, ustanawia go swym serwitorem, poddaje wyłącznej jurysdykcji sądów królewskich i nadwornych oraz nadaje mu prawo swobodnego dysponowania majątkiem w testamencie. Martin został wysłany jako sekretarz przez króla Francji do sułtana Turków, przez sześć lat starał się tam o uwolnienie

szlachciców Polaków, zwłaszcza oSamuela Koreckiego, przetrzymywanego w zamkach nad Morzem Czarnym.

jęz. łac.

225/1683

k. 166 – 166 v

Warszawa, 8 lutego 1637

Król, za wstawiennictwem Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, obejmuje swoją opieką Filipa de Marevil¹, szlachcica Francuza, ustanawia go swym serwitorem, poddaje wyłącznej jurysdykcji sądów królewskich i nadwornych oraz nadaje mu prawo swobodnego dysponowania majątkiem w testamencie. De Marevil, podpułkownikpułkownika Fryderyka Denhoffa, służył od lat dwunastu w armii królewskiej.

jęz. łac.

¹ In. Marveil, zob. *Korespondencja Stanisława Koniecpolskiego, hetmana wielkiego koronnego z lat 1632 – 1646*, wyd. A. Biedrzycka, Kraków 2005, s. 455.

226/1684

k. 166 v – 168

Warszawa, 12 lutego 1637

Król nadaje Mikołajowi Potockiemu, wojewodzie braclawskiemu urząd hetmana polnego, wakujący po śmierci Marcina Kazanowskiego. Potocki zasłużył się już podczas wojny domowej za panowania Zygmunta III Wazy, oraz w innych okazjach.

jęz. łac.

227/1685

k. 168 – 169

Warszawa, 15 lutego 1637

Król nadaje Janowi Wypyskiemu, chorążemu nurskiemu, prawem wieczystym pewien grunt, który rozciąga się na szerokość od wału ochraniającego wjazd do miasta Warszawy od wsi Wielka Wola, z lewej strony zaś od kościoła i klasztoru ojców reformatów¹, na długość zaś ciągnie się od tylnej części dworu Jerzego Ossolińskiego, wojewody sandomierskiego, od wału do drogi prowadzącej do żupy [tj. składu soli], położony jest zaś naprzeciw dworu Tomasza Zamoyskiego, kanclerza koronnego, z jednej strony ograniczony jest ogrodem wspomnianego klasztoru, z drugiej zaś ogrodem wspomnianego wojewody sandomierskiego. Wypyski zasłużył się w pracach kancelarii koronnej już za panowania Zygmunta III Wazy.

jęz. łac.

¹ Chodzi tu o kościół pod wezwaniem św. Antoniego Padewskiego przy dzisiejszej ul. Senatorskiej w Warszawie.

228/1686

k. 169 – 169 v

Warszawa, 16 lutego 1637

Król pozwala, byKatarzyna Zamoyska z Sulmowa, wdowa poJanie Zamoyskim, mogła ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa, czyli sołectwa wsi Głupice i wójtostwa miasta [Nowa] Brzeźnica w powiecie radomszczańskim na rzecz syna, Bernarda Zamoyskiego i jego żony Marianny z Dobczyna (*Dobeczyn*).

jęz. łac.

229/1687

k. 169 v – 170

Warszawa, 16 lutego 1637

Król pozwala Adamowi Izbiickiemu, by mógł ustąpić z praw lennych do siola Kamień w powiecie nowogrodzkim [siewierskim] na rzecz Krzysztofa Muchowskiego. Nadanie nie obejmuje prawa do wytwarzania salety i towarów leśnych. Muchowski zobowiązany będzie do obrony tamtejszych zamków.

jęz. pol.

230/1688

k. 170 – 171 v

Warszawa, 18 lutego 1637

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii koronnej dokument wypisany z księgi ławniczej krakowskiej, zawierający zeznanie testamentu przez sławetnego Fulvia Bissinia, z Florencji. Akt ten zeznany został przez niego 8 stycznia 1637 roku, na sądzie ławniczym krakowskim, w kamienicy szlchetnego i sławetnego Rafała Delpace, mieszczanina i kupca krakowskiego, położonej na Rynku¹. Bissini zeznał, iż nie ma żadnych roszczeń za długoletnią pracę wobec swojego wieloletniego pracodawcy Rafała Delpace ani też wobec Wincentego Barsottiego i jego kompanii. Zeznał także, iż posiada około sześciuset lub siedmiuset złotych w Wenecji, które są w rękach Lorentego Pitty i Romulego Romuli oraz Pawła Delsara, kupców weneckich, przekazuje tę sumę do podziału swoim braciom Aleksandrowi i Joanni Maria. Szaty oddaje na pogrzeb, który ma mieć miejsce we włoskiej kaplicy świętego Jana Chrzciciela w Kościele Franciszkanów w Krakowie. Gdyby koszty były większe, bracia powinni je zwrócić egzekutorom z sumy, jaką otrzymają z Wenecji. Ustanawia egzekutorów w osobach Rafała Delpace i Sebastiana Zacherla.

Relacja Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, prepozyta generalnego miechowskiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac., jęz. pol.

¹ Chodzi o kamienicę przy Rynku Głównym o nr 14, zob. K. Follprecht, *Właściciele nieruchomości w Krakowie w 1655 roku*, Kraków 2001, s. 40.

231/1689

k. 171 v – 172

Warszawa, 18 lutego 1637

Król potwierdza testament sławetnego Fulvia Bissinia z Florencji, przedstawiony przez spadkobierców, wystawiony w kamienicy Rafała Delpace, w Krakowie 8 I 1637 w urzędzie wójtowskim, w obecności wójta i ławy.

jęz. lac.

232/1690

k. 172 – 172 v

Warszawa, 18 lutego 1637

Król nadaje Jakubowi Grodzickiemu, podkomorzemu różańskiemu, swemu dworzaninowi, prawem dożywotnim wieś Łączyn¹ (*Łątczyno*), w powiecie łomżyńskim, ziemi ostrołęckiej, która powróciła do dyspozycji władcy.

jęz. lac.

¹ Zob. dok. Nr 305.

233/1691

k. 172 v – 173 v

Warszawa, 20 lutego 1637

Król, w uznaniu zasług militarnych, nadaje Aleksandrowi Dominikowi Kazanowskiemu, staroście bohusławskiemu urząd pisarza polnego, wakujący po wyniesieniu Mikołaja Potockiego na urząd hetmana polnego¹.

jęz. łac.

¹Zob. U X nr 536.

234/1692

k. 173 v – 174

Warszawa, 20 lutego 1637

Król pozwala Janowi Kunińskiemu, sędziemu starodubskiemu, by mógł ustąpić z prawa lennego do wsi (*derewni*) Puszkarów w powiecie nowogrodzkim [siewierskim] na rzecz Krzysztofa Muchowskiego w dowolnych księgach autentycznych Królestwa. Prawo nie obejmuje wytwarzania saletry i towarów leśnych. Muchowski zobowiązany będzie do obrony tamtejszych zamków.

jęz. pol.

235/1693

k. 174 – 175
1637

Warszawa, 20 lutego

Król nadaje Mikołajowi Ostrorogowi, krajczemu koronnemu starostwo rohatyńskie, wakujące po śmierci Aleksandra Bałabana.

jęz. łac.

236/1694

k. 175 – 179

Warszawa na sejmie, 22 lutego 1637

Król, w uznaniu mężnej obrony miasta, potwierdza rozszerzenie herbu miasta Braniewa i ustanowienie patrycjuszami niektórych rajców¹.

Lista świadków: Jan Węzyk prymas, Stanisław Grochowski arcybiskup lwowski, Jakub Zadzik biskup krakowski, Maciej Łubieński biskup włocławski i pomorski, Stanisław Łubieński biskup płocki, Piotr Gembicki biskup przemyski i podkanclerzy koronny, Jan Lipski biskup chełmiński i pomezkański, Stanisław Koniecpolski kasztelan krakowski i hetman wielki koronny, Krzysztof Radziwiłł wojewoda wileński i hetman wielki litewski, Stanisław Radziejowski wojewoda łęczycki, Aleksander Korwin Gosiewski wojewoda smoleński, Maksymilian Przerembski kasztelan sieradzki, Stefan Gembicki kasztelan rogoziński, Krzysztof Sułowski kasztelan żarnowski, Łukasz Opaliński marszałek wielki koronny, Tomasz Zamoyski kanclerz koronny, Stefan Pac podkanclerzy litewski, Stanisław Przyjemski marszałek nadworny koronny, Mikołaj Gniewosz opat koprzywnicki i sekretarz wielki koronny, Jakub Doruchowski archidiakon warszawski i kanonik gnieźnieński, referendarz koronny, Remigian Zaleski referendarz [świecki] korony, Adam Kazanowski podkomorzy koronny, Krzysztof Gembicki podstoli koronny i starosta gnieźnieński, Stanisław Zadorski cześnik koronny i starosta goszczyński.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 99/1553. Dokument z lutego 1637 roku został potwierdzony na sejmie i uzupełniony listą świadków.

237/1695

k. 179 – 181 v

Warszawa, 23 lutego 1637

Król pozwala na wpisanie do akt kancelarii mniejszej koronnej i wydanie z nich w postaci ekstraktu dokumentu wystawionego przez Izydora, metropolitę kijowskiego i całej Rusi, legata Apostolskiego do Korony Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Litewskiego, Niemiec, w Chełmie 27 lipca 1440 (6948) roku. Dokument pergaminowy został przedłożony przez Metodego Terleckiego,

unickiego władkę chełmskiego i bełskiego. Zawierał napomnienie dla starostów chełmskich, urzędników i wszystkich prawosławnych. Do metropolity zwrócił się pop Wawiła od świętego Spasa w Stołpiu, skarżąc się na krzywdy, przede wszystkim na obrywanie sadu cerkiewnego z którego się utrzymuje. Metropolita żąda, by pop ten nie był krzywdzony, żeby nie zabierano własności cerkwi¹.

Relacja *ut supra*: Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, prepozyta generalnego miechowskiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac. jęz. rus., jęz. pol.

¹ Dokument wpisany w trzech wersjach: cyrylicą, transkrypcji na alfabet łaćniński i w tłumaczeniu na język polski.

238/1696

k. 181 v – 182

Warszawa, 25 lutego 1637

Król pozwala Stanisławowi Jasnogórskiemu, kuchmistrzowi koronnemu, wykupić młyn we wsi Chylice Wielkie na rzece Jeziorka (*Jeziorka*) w powiecie czerskim z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy. Młyn ten otrzymuje w dożywocie.

jęz. lac.

239/1697

k. 182 – 184 v

Warszawa na sejmie, 25 lutego 1637

Król w uznaniu zasług przystaje na prośbę Adama Olbrachta Przyjemskiego, oboźnego wielkiego koronnego i lokuje na surowym korzeniu miasto Rawicz, w pobliżu wsi Sierakowo na gruntach dziedzicznych tegoż. Nazwa miasta pochodzi od herbu Przyjemskiego. Rządzić ma się prawem niemieckim, czyli magdeburskim. Każdego roku na święto Piotra i Pawła (29 VI) właściciel miasta dokonywać ma wyboru burmistrza i pięciu rajców z ośmiu przedstawionych elektów. Ustanowiony zostaje też herb miasta [Rawicz bez panny]. Miasto uzyskuje również prawo składu i skład soli. Na okres dwunastu lat mieszczanie są zwolnieni od wszystkich ceł, podatków i ciężarów Królestwa. Jarmarki ustanowione zostają w pierwszy poniedziałek po święcie Odnalezienia Krzyża, w pierwszy poniedziałek po święcie Wniebowstąpienia Pańskiego, a także w dzień Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (15 sierpnia) i w dzień święta Przeniesienia relikwii świętego Stanisława (27 września). Targi odbywać się mają w sobotę i w środę.

Lista świadków: Jan Wężyk, prymas, Stanisław Grochowski, arcybiskup lwowski, Jakub Zadzik, biskup krakowski, Maciej Łubieński, biskup włocławski i pomorski, Andrzej Szoldrski, biskup poznański, Stanisław Łubieński, biskup płocki, Piotr Gembicki, biskup przemyski, podkanclerzy koronny, Jan Lipski, biskup chełmiński i pomezanski, Jerzy Tyszkiewicz, biskup żmudzki, Stanisław Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman wielki koronny, Janusz Skumin Tyszkiewicz, wojewoda trocki, Kasper Denhoff, wojewoda sieradzki, Mikołaj Kiszka, wojewoda mścisławski, Stanisław Radziejowski, wojewoda łęczycki, Aleksander Korwin Gosiewski, wojewoda smoleński, Andrzej Kretkowski, kasztelan brzeski, Maksymilian Przerembski, kasztelan sieradzki, Aleksander Piaseczyński, kasztelan kijowski, Stefan Gembicki, kasztelan rogoziński, Krzysztof Sułowski, kasztelan żarnowski, Łukasz Opaliński, marszałek wielki koronny, Tomasz Zamoyski, kanclerz koronny, Stanisław Albrycht Radziwiłł, kanclerz litewski, Stanisław Przyjemski, marszałek nadworny koronny, Stefan Pac, podkanclerzy litewski, Mikołaj Wojciech Gniewosz, opat koprzywnicki, sekretarz wielki koronny, Adam Kazanowski, podkomorzy koronny, Jakub

Doruchowski, archidiakon warszawski, kanonik gnieźnieński, referendarz koronny, Remigian Zaleski, referendarz korony, Jan Gembicki, kustosz gnieźnieński, regent kancelarii koronnej, Mikołaj Ostroróg, krajczy koronny, Piotr Daniłowicz, stolnik koronny, Krzysztof Gembicki, podstoli koronny.

jęz. łac.

240/1698

k. 184 v – 185 v

Warszawa, 26 lutego 1637

Król nadaje folwark Libenthal w województwie malborskim, Jerzemu Radziwińskiemu, swemu sekretarzowi w dzierżawę emfiteutyczną na lat czterdzieści. Radziwiński zobowiązany jest odbudować folwark, sprowadzić tylu zagrodników, ilu było ich przed wojną. Wadium w sprawie ustala się na 2000 złotych polskich. Po odzyskaniu zamku malborskiego w Prusach, król wysłał Krzysztofa Lode, podkomorzego dorpackiego, starostę golubskiego, sekretarza królewskiego, by dokonał oględzin dóbr królewskich w tym województwie, w tym dóbr Jerzego Radziwińskiego, sekretarza królewskiego. Lode stwierdził, że dobra te zostały poważnie zniszczone, nie pozostał tam żaden budynek, tylko dwóch zagrodników. Na tej podstawie król podjął decyzję o dzierżawie.

jęz. łac.

241/1699

k. 185 v – 187 v

Warszawa na sejmie, 27 lutego 1637

Król wydaje Stanisławowi Koniecpolskiemu, kasztelanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, staroście buskiemu, barskiemu, kowalskiemu, perejasławskiemu przywilej na lokowanie ośmiu miast na prawie niemieckim, zwanym magdeburskim. Koniecpolski zasłużył się w bojach z Tatarami i Turkami. Każde miasto założone być ma dla obrony Królestwa przy Szlaku Kuczmańskim, w województwie braclawskim¹.

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Dokument jest formularzem, na podstawie którego wydawane miały być przywileje dla poszczególnych miast. W miejscu nazwy miasta zostawiono puste miejsce. Dopisek na końcu dokumentu: *Takich ośm Przywileiow de verbo ad verbum z okienkami, na wpisanie przewiska Miast, które sadzone będą, iest wydanych.*

242/1700

k. 187 v – 188

Warszawa, 28 lutego 1637

Król rozszerza prawa dożywotnie Jakuba Sobieskiego, podczaszego koronnego do pewnych dóbr na jego żonę, Teofilę z Żurowa Daniłowiczową. Rozszerzenie obejmuje dobra Ostrołucze Stare i Nowe, Jodłówka, Derniówka, Chłopkow, Sieliszcze z wszelkimi przynależnościami, w województwie kijowskim. Należały one niegdyś do zmarłego Stanisława Daniłowicza, wojewodzica ruskiego¹.

jęz. pol.

¹Zob. dok. 196/1650.

243/1701

k. 188 – 188 v

Warszawa, 28 lutego 1637

Król w uznaniu zasług pozwala Olbrachtowi Pęcławskiemu wykupić z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy wieś Czerepowa w województwie podolskim, wakującą po śmierci rotmistrza Ulenieckiego¹. Wieś tę Pęcławski otrzymuje w dożywocie.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

244/1702

k. 188 v – 190

Warszawa, 28 lutego 1637

Król pozwala wpisać do księgi kancelarii koronnej mniejszej oblatowany swój dokument, wystawiony w Krakowie na sejmie koronacyjnym 10 III 1633, podpisany przez króla i Piotra Żerońskiego. Król, nagroził służbę Mikołaja Palmeriusa, doktora obojga praw, sekretarza królewskiego i królewicza Ferdynanda, biskupa wrocławskiego, który zasłużył się także za panowania Zygmunta III, towarzysząc wiernie królowi na wygnaniu¹. Palmerius i jego spadkobiercy otrzymują na lat trzydzieści piętnaście włók i jedną morgę bagnistej i opuszczonej ziemi na Małej Żuławie Malborskiej, który to teren położony był między dobrami królewskimi, które posiadał zmarły Szymon Bahr i jego spadkobiercy, między dobrami Węgle (*Wengeln*) koło Reichorst (*Rikenhorst*), przy rzeczce Adunen i jeziorze Družno (*Drausnen*), które to dobra trzymał zmarły Reinhold Brand na mocy przywileju Zygmunta III, wydanego w Krakowie 23 XII 1608, odwołanego jednak przywilejem wydanym w Warszawie 13 I 1613.

Relacja *ut supra*: podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego.

jęz. łac.

¹ Jöran Palmerus, zapewne ojciec Mikołaja, był sekretarzem szwedzkim Zygmunta III. *Hertigh Carls Slaktarebenck*, Sztokholm 1915, wyd. Tor Berg s. 93.

245/1703

k. 190 – 190 v

Warszawa, 28 lutego 1637

Król nadaje prawem dożywotnim Stanisławowi Koniecpolskiemu, kasztelanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, pewne dobra: Mirohrod, Jabłonów, Czumbak (*Czumbak*), Połtawa, Krasnopol, Zygmuntow, Hadziacz, Lutenka i wszystkie inne, z uroczyskami Krzemieńczukiem, Sokolą Górą, położone nad rzekami Chorol (*Horol*), Chronem [?], Psiołem (*Psklem*), Worską, Orellem, Samarą, aż do ujścia do Dniepru¹, wakujące po śmierci Łukasza Żółkiewskiego, wojewody braclawskiego; wcześniej dzierżył je zmarły Obalkowski².

Relacja *ut supra*: podkanclerzego Piotra Gembickiego.

jęz. pol.

¹ Chodzi (wyłącznie?) o dobra zaliczane do starostwa perejasławskiego, a zwłaszcza *Administracji dóbr saletrnych*: miejscowości w lustracji 1636 nazywane miasteczkami; rz. Chron – niezidentyf.; Orel – ob. Oril; Jabłonowski, *Lustracje Królewsczyzn*, s. 214–215. ² Zostawiono puste miejsce na imię.

246/1704

k. 190 v – 192

Warszawa, 27 lutego 1637

Król potwierdza pewne oblatowane dokumenty zeznań i zrzeczenia praw dziedzicznych po śmierci Egerta von Kempen, burmistrza gdańskiego, tenentariusza dóbr Berwald, Neumunsterberg, Furstenwerder z pastwiskiem Vogtwiesen, położonych w województwie malborskim a także sum zapisanych przez wcześniejszych władców, m.in. trzynastu tysięcy złotych węgierskich z sumy pięciuset tysięcy złotych¹. Kempen na mocy przywileju królewskiego uzyskał te dobra w dzierżawę na lat trzydzieści, spełnić miał określone warunki². W grudniu 1636 roku akt ten został wpisany w księgach sądowych gdańskich, wraz z cesją Kempena z tych dóbr na rzecz jego żony, Doroty Schumanówny,

obecnie wdowy. Król zatwierdza przywilej oraz cesję, zachowując Dorotę Schumanówną i jej spadkobierców w prawach tenutariusza dóbr.

¹ Chodzi tu o pożyczkę z 1565 roku, na mocy konstytucji „nabycie pieniędzy”. Zob. K. Chłapowski, *Realizacja reform egzekucji dóbr 1563 – 1665. Sprawa zastawu królewskich małopolskich*, Warszawa 1984, s. 85 – 102. ² Zob. dok. 50/1504 i 252/1706 oraz *Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa*, T. 1, opr. W Krawczuk, s. 50, nr 159.

247/1705

k. 192 – 193

Warszawa, 3 marca 1637

Król pozwala na wpisanie do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej i wydanie ekstraktu oblatowanego dokumentu pergaminowego z przywieszoną pieczęcią, wydanego przez Janusza [I Starszego?], księcia Mazowsza, Czerska, Warszawy, Zakroczymia, Wyszogrodu, pana Ciechanowa, wystawionego w Warszawie 25 XI 1385 (*Actum et datum in Varszeuia Sabbatho in die S. Catharinae Virginis*). Książę w uznaniu zasług Wawrzyńca, swego sługi, pana na Targoszy (de *Targosse*), po otrzymaniu od niego dziesięciu kop groszy, nadaje mu oraz jego synom sołectwo we wsi Mokotów na prawie chełmińskim, z dwoma włókami wolnymi, trzecią karczmą wolną od świadczeń, i prawo do trzeciego denara. Świadkowie: Marcin, wojewoda mazowiecki, Andrzej, chorąży plocki, Nadbor, chorąży czerski, Bolesta, starosta generalny, Wasko, podczaszki warszawski oraz inni świadkowie, *per manus* kapelana i podkanclerzego dworu księcia.

Relacja *ut supra*: podkanclerzego Piotra Gembickiego.

jęz. lac.

248/1706

k. 193 – 193 v

Warszawa, 3 marca 1637

Król pozwala na wpisanie do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej oraz wydanie ekstraktu swojego oblatowanego dokumentu, wystawionego w Gdańsku 25 XII 1634 roku, podpisanego przez siebie i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego. Król w uznaniu służby Krzysztofa Chrapickiego w kancelarii większej koronnej, nadaje mu dożywotnio cztery włóki (*Mansos alias Włoki*) we wsi Pierzchowice należącej do starostwa sztumskiego, które powróciły do dyspozycji króla po śmierci Krzysztofa Szymkowskiego.

Relacja *ut supra*: podkanclerzego Piotra Gembickiego.

jęz. lac.

249/1707

k. 194 – 194 v

Warszawa, 3 marca 1637

Król nadaje braciom, Bazylemu i Eliaszowi Łopuszańskim, dożywotnio część wójtostwa czyli sołectwa wsi Cisowa (*Tisowa*), położonej w starostwie przemyskim, wakującego po śmierci Iwana Cisowskiego (*Tisowski*).

jęz. lac.

250/1708

k. 194 v – 195

Warszawa, 3 marca 1637

Król zgadza się, by Dacko Cisowski mógł ustąpić z praw dożywotnich do części wójtostwa, czyli sołectwa zwanego Dackowska we wsi Cisowa (*Tissowa*) w starostwie przemyskim, na rzecz Bazylego i Eliasza Łopuszańskich, braci.

jęz. lac.

251/1709

k. 195 – 196

Warszawa, 5 marca 1637

Król, za wstawiennictwem Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, w uznaniu zasług ustanawia Franciszka de La Crotade, Francuza, królewskiego oficera, serwitorem królewskim, wyjmuje spod wszelkiej jurysdykcji poza królewską i nadaje mu prawo swobodnego dysponowania majątkiem w testamencie. De La Crotade służył przez dziewięć lat w wojsku królewskim, walczył z wrogami Królestwa¹.

jęz. lac.

¹ O śmierci porucznika la Crotade w boju z Kozakami wspomina Guillaume Le Vasseur Beauplan w swoim opisie Ukrainy. Zob. *Eryka Lassoty i Wilhelma Beauplana opisy Ukrainy*: w przekładzie Zofii Stasiewskiej i Stefana Mellera, wstęp i komentarze Zbigniew Wójcik, Warszawa 1972, s. 117.

252/1710

k. 196 – 197

Warszawa, 5 marca 1637

Król pozwala na wpisanie do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej oraz wydanie ekstraktu swojego oblatowanego dokumentu, wystawionego w Gdańsku 11 IX 1635 roku, podpisanego przez siebie i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

W dokumencie tym król stwierdził, że przedstawione zostały dokumenty potwierdzające, iż dobra Berwald, Neumunsterburg, i Furstenwerder z pastwiskiem Vogtwiesen zostały nadane przywilejem Zygmunta III w dożywocie Egertowi von Kempen, burmistrzowi gdańskiemu i Dorocie Schumanówniej, żonie tegoż. Zapis na tych dobrach wynosił trzynaście tysięcy złotych węgierskich z sumy pięciuset tysięcy złotych, pożyczonych niegdyś na mocy konstytucji oraz dekretów i przywilejów¹. Dobra te zostały jednak zajęte i poważnie zniszczone przez wroga, a po odzyskaniu ich od Szwedów, małżonkowie zwrócili się do władcy o potwierdzenie ich przywilejów oraz wolności. Król przychylił się do tej prośby i zatwierdza wyroki sądu sejmowego z roku 1593 i 1605 w sprawie między instygatorem królewskim i ówczesnym tenentariuszem tych dóbr Szymonem Bahrem, na mocy których, dobra te uzyskały pewne zwolnienia z lustracji i płacenia kwarty.

Relacja biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego.

jęz. lac.

¹ Zob. dok. 245/1700.

253/1711

k. 197 v – 198

Warszawa, 5 marca 1637

Król rozszerza dożywotnie prawa Mikołaja Radziejowskiego, wojewodzica łęczyckiego, królewskiego dworzanina pokojowego, do tenuty lubocheńskiej z wsiami Jasień, Brynica (*Brincea*), Luboszewy (*Luboszeni*) i Mały Lubochenek, na Agnieszkę [z Plichtów] z Kołacina (*Kolaczyn*) Radziejowską, jego żonę.

jęz. lac.

254/1711a

k. 198 – 198 v

Warszawa, 6 marca 1637

Król pozwala, by Stanisław Bonifacy Mniszech, starosta lwowski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Rokitno (*Rokitna*) w starostwie lwowskim na rzecz sławetnych Jakuba Żytkiewicza¹ i jego żony Doroty.

jęz. łac.

¹ W dokumencie także pisownia nazwiska *Żytkowic*.

255/1712

k. 198 v – 199

Warszawa, 6 marca 1637

Król pozwala Walerianowi Włodkowi, by mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Mszana w powiecie trembowelskim na rzecz Samuela Kalinowskiego. Cesji dokonać może w dowolnych księgach autentycznych Królestwa.

jęz. łac.

256/1713

k. 199 – 200

Warszawa, 8 marca 1637

Król, za wstawiennictwem Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, w uznaniu zasług ustanawia Roberta Dei Fussio¹, z kompanii dragonów gwardii, oficera Koniecpolskiego, serwitorem królewskim, wyjmuje go spod wszelkiej jurysdykcji poza królewską i nadaje mu prawo swobodnego dysponowania majątkiem w testamencie. Dei Fussio służył wiernie w wojsku królewskim, pilnował granic Królestwa.

jęz. łac.

¹ Pisownia nazwiska także *Deifussy*.

257/1714

k. 200 – 200 v

Warszawa, 8 marca 1637

Król, za wstawiennictwem Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, w uznaniu zasług, ustanawia Guillaume'a Le Vasseur¹ de Beauplana, architekta królewskiego, swym serwitorem, wyjmuje go spod wszelkiej jurysdykcji poza królewską i nadaje mu prawo swobodnego dysponowania majątkiem w testamencie. De Beauplan służył przez wiele lat w wojsku królewskim, na granicach Królestwa.

jęz. łac.

¹ W dok. pisownia *Levasseur*.

258/1715

k. 201 – 201 v

Warszawa, 8 marca 1637

Król, za wstawiennictwem Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, w uznaniu zasług ustanawia Aleksandra Rajmunda de Coridon, Francuza, kapitana służącego u Fryderyka Denhoffa, pułkownika królewskiego, serwitorem królewskim, wyjmuje go spod wszelkiej jurysdykcji poza królewską i nadaje mu prawo swobodnego dysponowania majątkiem w testamencie. De Coridon służył przez wiele lat w wojsku królewskim, walczył z wrogami Królestwa.

jęz. łac.

259/1716

k. 201 v – 202

Warszawa, 9 marca 1637

Król pozwala Annie Malawskiej, żonie Piotra Łabęckiego, zasłużonego w licznych ekspedycjach rotmistrza królewskiego, ustąpić z praw dożywotnich do wsi Markusze w starostwie chmielnickim na rzecz swoich synów, Jakuba, Jana

Kazimierza Łabęckich. Cesji dokonać może w dowolnych księgach autentycznych Królestwa.

jęz. łac.

260/1717

k. 202 – 203

Warszawa, 10 marca 1637

Król pozwala Adamowi Jordanowi, by mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Mszana w województwie krakowskim na rzecz Nikodema Aleksandra z Białobrzegów Białobrzeskiego i jego żony Anny z Przybysławic. Cesji dokonać może w dowolnych księgach autentycznych Królestwa.

jęz. łac.

261/1718

k. 203 – 203 v

Warszawa, 10 marca 1637

Król pozwala Mikołajowi Ossolińskiemu i jego żonie Zofii [Jordan] z Zakliczyna¹, by mogli ustąpić z praw dożywotnich do wsi Mszana Dolna, Mieściska, Słonka (*Słonki*), Glisne (*Glizne*) w województwie krakowskim, na rzecz Nikodema Aleksandra Białobrzeskiego z Białobrzegów i jego żony Anny z Przybysławic. Ossolińscy prawa te nabyli drogą cesji od Adama Jordana z Zakliczyna, potwierdzoną przez Zygmunta III Wazę. Cesji dokonać mogą w dowolnych księgach autentycznych Królestwa.

jęz. łac.

¹ Zob. Boniecki, IX, s. 79.

262/1719

k. 204 – 205

Warszawa, 12 marca 1637

Król pozwala Janowi Leszczyńskiemu i jego żonie Cecylii Kołaczkowskiej, by mogli ustąpić z praw do starostwa powidzkiego na rzecz Stanisława Pogorzelskiego, dworzanina królewskiego i jego żony, Elżbiety Gajewskiej. Cesji dokonać mogą w dowolnych księgach autentycznych Królestwa. Pogorzelski zasłużył się jako poseł sejmowy.

jęz. łac.

263/1720

k. 205 – 206

Warszawa, 12 marca 1637

Król rozszerza dożywotnie prawa Stanisława Przyjemskiego, marszałka nadwornego koronnego, do starostwa osieckiego i tenuty międzyleskiej, na jego żonę, Beatę z Bnina Opalińską, córkę Piotra Opalińskiego, wojewody poznańskiego.

jęz. łac.

264/1721

k. 206 – 206 v
1637

Warszawa, 12 marca

Król pozwala, by Jerzy Hejna (*Heina*), ławnik ziemski pucki, mógł ustąpić z praw dożywotnich i dzierżawnych do wsi Kosowo Nowe (*Kossowo Nowe*) na rzecz [Gneomara Reinholda] Krokowskiego¹.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 215/1672.

265/1722

k. 207 – 208

Warszawa, 12 marca 1637

Król pozwala Reinholdowi von Rosen, swemu dworzaninowi pokojowemu, pułkownikowi, oficerowi królewskiej gwardii pieszej, ustąpić z prawa do dzierżawy wsi Janiszewo (*Januszow*) z wójtostwem¹, w województwie pomorskim, na rzecz Piotra Hardka, oficera piechoty dworskiej (*Peditatus Nostris Aulici Capitanei*) i Barbary Kossównej z Kossowa, jego żony. Rosen trzymał te dobra przez trzy lata. Hardek uczestniczył w różnych wyprawach wojennych; inflanckiej, wołoskiej, moskiewskiej. W związku z tymi zasługami król przedłuża czas dzierżawy, do pozostałych jedenastu dodaje czternaście, wydłużając dzierżawę do lat dwudziestu pięciu. Nadanie obejmuje wszystkie przydatki dóbr a także prawo swobodnego wyrębu w lasach królewskich: pelplińskim (*Peplinensis*) i gniewskim (*Gentoviensis*). Ponieważ małżonkowie zapłacili Rosenowi dziesięć tysięcy dwieście złotych i poniosą wydatki na odbudowę tych dóbr umorzone zostaje wadium w wysokości trzech tysięcy złotych.

jęz. łac.

¹ Zob. MK 180 dok. nr 332.

266/1723

k. 208 – 208 v

Warszawa, 12 marca

1637

Król ustanawia Piotra Koźmińskiego, podsędka ziemskiego kaliskiego, surrogatorem starosty kaliskiego. Starostą generalnym wielkopolskim był w tym czasie Stanisław Przyjemski, marszałek nadworny koronny, starosta koniński i osiecki, który ze względu na ilość obowiązków nie mógł zawsze uczestniczyć w obradach sądu grodzkiego kaliskiego.

jęz. łac.

267/1724

k. 208 v – 209 v

Warszawa, 12 marca 1637

Król pozwala Dominikowi Aleksandrowi Kazanowskiemu, by mógł ustąpić z dożywotnich praw do Wierkiejowki (*Wierkieiowki*) i Tałajowki (*Tałałaiowki*) w województwie czernihowskim na rzecz Mikołaja Potockiego, wojewody braclawskiego, hetmana polnego koronnego, starosty kamienieckiego, latyczowskiego, niżyńskiego. Cesji dokonać może w dowolnych księgach autentycznych Królestwa.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

268/1725

k. 210 – 210 v

Warszawa, 12 marca 1637

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu oblatowany swój dokument, wystawiony w Wilnie 12 IV 1636, podpisany przez króla i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego. Król nadał w nim Piotrowi Stankarowi, swemu sekretarzowi, pisarzowi grodzkiemu horodelskiemu, urząd wojskiego grabowickiego¹.

Relacja biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego.

jęz. łac.

¹ Zob. U III/2 nr 743, brak tam inf. o pierwszej nominacji (12.04.1636) i potwierdzeniu 12.03.1637.

269/1726

k. 210 v – 214 v

Warszawa, 12 marca 1637

Król zatwierdza oblatowany dokument Zygnunta Augusta, wystawiony w Lublinie na sejmie walnym 25 V 1569. Dokument przedstawiony został w kancelarii mniejszej koronnej przez Georga Lichtfussa, posła księcia pomorskiego na sejm walny koronny. Wobec konieczności ponoszenia wydatków na wojnę i wyczerpania skarbcza Zygmunt August, po naradzie ze stanami, postanowił, że pożyczę od swych krewnych; Jana Fryderyka, Bogusława, Ernesta Ludwika, Barnima, i Kazimierza, książąt Szczecina, Pomorza, Kaszubów, Wandalów, panów Rugii i hrabiów Gützkow, sto tysięcy talarów srebrnych saksońskich, co zostało dokonane. Suma ta winna zostać spłacona w ciągu siedmiu lat, do świętego Marcina 1575. W każdym roku z tytułu pożyczki płacone ma być książętom i im następcom sześć tysięcy talarów na świętego Marcina [11 XI] przez królewskie skarby pruski i pomorski w Gdańsku. Dla większej pewności ustanowiony zostaje zapis hipoteczny na wszystkich dobrach królewskich.

Lista świadków dokumentu z 25 V 1569: Jakub Uchański, arcybiskup gnieźnieński, Filip Padniewski biskup krakowski, Stanisław Karnkowski (*Carnkowski*) biskup wrocławski, Adam Konarski biskup poznański, Piotr Myszkowski biskup płocki, Wojciech Starożrebski biskup chełmski, Sebastian Mielecki kasztelan krakowski, Stanisław Myszkowski wojewoda krakowski, Piotr Zborowski wojewoda sandomierski, Jan Sierakowski wojewoda łęczycki, Jan Służewski wojewoda brzeski, Jan Firlej wojewoda lubelski i marszałek wielki koronny, Jan Krotoski wojewoda inowrocławski, Andrzej Dembowski wojewoda bełski, Jan Działyński wojewoda chełmiński, Fabian Czema wojewoda malborski, Achacy Czema wojewoda pomorski, Stanisław Sobek z Sułowa (*Suleiow*) kasztelan sądecki i podskarbi koronny, Mikołaj Mielecki kasztelan wojnicki, Andrzej Dembowski kasztelan sieradzki, Rafał Działyński kasztelan brzeski, Adam Drzewicki kasztelan inowrocławski, Jan Kostka kasztelan gdański i podskarbi ziem pruskich, Walenty Dembiński kanclerz koronny, Franciszek Krasieński prepozyt płocki i podkanclerzy koronny, Stanisław Barzy marszałek nadworny koronny, Stanisław Sędziwój Czarnkowski komandor [joannitów] poznańskich i referendarz koronny, Stanisław Ossowski kantor gnieźnieński i referendarz koronny, oraz liczni inni dworzanie i sekretarze. *Datum per manus* Franciszka Krasieńskiego, podkanclerzego koronnego.

Relacja biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego.

jęz. łac.

270/1727

k. 215 – 220 v

Warszawa, 12 marca 1637

Król pozwala na wpisanie do ksiąg kancelarii koronnej mniejszej dokumentu przedstawionego przez Georga Lichtfussa, posła książąt szczecińskich na sejm walny, a dotyczącego zobowiązań komisarzy królewskich w sprawie długu Zygmunta Augusta z 1569 roku wobec książąt szczecińskich. Było to oświadczenie Jana Kostki, kasztelana gdańskiego i innych dostojników

kościelnych i urzędników pruskich, dotyczące zabezpieczeń finansowych, wydane w *Lesh* [?] 8 XII 1568.

Relacja biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego.
jęz. lac., jęz. niem.

271/1728

k. 221 – 222 v

Warszawa, 12 marca 1637

Król pozwala na wpisanie do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej i wydanie ekstraktu swojego uniwersału, wydanego w Warszawie 14 XII 1635 roku, podpisanego przez króla i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego. W uniwersale tym król stwierdził, że miasto Kazimierz pod Krakowem dotknięte zostało w minionych latach wylewami Wisły, które powodowały szkody, rzeka znosiła mosty. W związku z tym, za wskazaniem pewnych doradców, król przekazuje na dwanaście lat odbudowę mostów, grobli i dróg opłaty od kupców przewożących napoje przez Kazimierz, Stradom i dzielnicę żydowską oraz od kupców składujących sól na brzegu Wisły. Przedłuża w ten sposób podobny przywilej Zygmunta III, który nadał miastu taki przywilej również na dwanaście lat. Od każdej beczki wina morawskiego eideburskiego, zwanego święty Jerzy kupcy płacić mają dwa grosze, od dzbana wina zamorskiego dwa grosze, od wina węgierskiego groszy sześć, od małmazji i muszkatelu groszy dziesięć, od beczki miodu groszy dwa, od beczki piwa jeden grosz. Od każdego bałwana i beczki soli płacić mają dwa grosze.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego]
jęz. lac.

272/1729

k. 222 v – 223 v

Warszawa, 13 marca 1637

Król pozwala na wpisanie do ksiąg kancelarii i wydanie ekstraktu swojego, oblatowanego dokumentu, wystawionego w Warszawie 10 III 1637, podpisanego przez króla i Remigiusza Zaleskiego, referendarza koronnego. W mandacie skierowanym do mieszczan lwowskich król zwracał się do nich, by nie karali niżej opisanych chłopów ze swoich wsi. Do króla zwracali się z prośbą w tej sprawie chłopci: Jan Oblesny z Zamarstynowa (*Amersztynow*), Stanisław Droboczak z Hołoska Małego (*Holowsko*), Jan Klim z Hołoska Wielkiego, Kość z Biłohorszczka (*Bialokoszcz*), poddani z wsi należących do miasta Lwowa, którzy podążali za dworem, wymyślając coraz to nowe skargi. Chłopci ci zostali dostatecznie ukarani, mieszczanie nie powinni ich już więcej karać, lecz stosować się do dekretów w tej sprawie.

Relacja *ut supra*: podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego.
jęz. pol.

273/1730

k. 223 v – 224 v

Warszawa, 13 marca 1637

Król, w uznaniu zasług militarnych, nadaje w dożywocie Gabrielowi Zaklice, żołnierzowi weteranowi, wieś Mątwy z wójtostwem, w województwie inowrocławskim, dobra te wakują po śmierci Świętosława Radojewskiego.

jęz. lac.

274/1731

k. 224 v – 225 v

Warszawa, 14 marca 1637

Król nadaje kasztelanię brzeską kujawską Janowi Szymonowi Szczawińskiemu, staroście łęczyckiemu, swemu komornikowi, synowi Jakuba Szczawińskiego z Ozorkowa, wojewody brzeskiego. Szczawiński zasłużył się w walkach z Tatarami, buntującymi się Kozakami i z Gustawem Adolfem w Prusach. Był także wybierany posłem na sejm z województwa łęczyckiego. Kasztelania wakuje po wyniesieniu na urząd wojewody brzeskiego kujawskiego Andrzeja Kretkowskiego z Kretkowa¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U VI/2 nr 72–73, 354.

275/1732

k. 225 v – 227

Warszawa, 15 marca 1637

Król pozwala na wpisanie do księgi kancelarii mniejszej koronnej i wydanie ekstraktu swojego dokumentu, wystawionego w Krakowie 2 IV 1633, podpisanego przez króla i Jana Lipskiego, referendarza koronnego.

W dokumencie tym król dał w dzierżawę Zuzannie Szczepańskiej wdowie po Jakubie Szczepańskim, podkomorzemu chełmińskim, staroście grudziądzkim na dwadzieścia dwa lata rzeczzone starostwo grudziądzkie, którego jest obecną dożywotnią tenutariuszką. Szczepańska zobowiązana jest do osadzenia tamże siedemdziesięciu chłopów [gburów], dwudziestu zagrodników oraz ludzi innych zawodów, tyłu, ilu ich było tam przed wojną pruską; ma udzielić wsparcia w odbudowie gospodarstw. Nadanie to nie narusza dożywotnich praw Szczepańskiej do starostwa. Ustala się wadium w sprawie na dwadzieścia tysięcy złotych, zapis ustanawiający je powinien zostać ustanowiony w dowolnych księgach autentycznych Królestwa, w ciągu osiemnastu tygodni.

Decyzja o nadaniu została powzięta w oparciu o relację Wojciecha Kadziłłowskiego, pisarza ziemskiego łęczyckiego i Jana Staniszewskiego, sekretarza królewskiego, którzy w wyniku odpowiedniej konstytucji sejmowej z 1631 roku wysłani zostali przez Zygmunta III do Prus Królewskich dla zbadania stanu starostwa grudziądzkiego po wojnie pruskiej.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego]

jęz. lac.

276/1733

k. 227 v – 231

Warszawa, 15 marca 1637

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wydany w Warszawie, 17 grudnia (*w poniedziałek bliższy przed św. Thomaszem*), w roku 1635, podpisany przez Władysława IV i Remigiusza Zaleskiego, referendarza koronnego. Dokument zawierał królewską ordynację dotyczącą obwarowań Lwowa na Przedmieściu Halickim.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego]

jęz. lac., jęz. pol.

277/1734

k. 231 – 231 v

Warszawa, 15 marca 1637

Król nadaje dożywotnio Kasprowi Denhoffowi, wojewodzie sieradzkemu, staroście lajskiemu, bolesławskiemu, radomszczańskiemu¹, wieś Rudniki z wójtostwem, w województwie sieradzkim, wakującą po śmierci Jakuba Grabowskiego.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na określenie powiatu.

278/1735

k. 232 – 232 v

Warszawa, 16 marca 1637

Król pozwala, by Wojciech (*Albertus*) Gądkowski (*Gątkowski*)¹ miecznik ziemski kaliski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Kurza w powiecie kaliskim na rzecz Jerzego Gądkowskiego (*Gątkowskiego*), swojego syna. Cesji dokonać może w dowolnych księgach publicznych Królestwa.

jęz. lac.

¹ Nazwisko za U I/2 nr 242, s. 200.

279/1736

k. 232 v – 233 v

Warszawa, 17 marca 1637

Król pozwala, by Samuel Łaszcz Tuczapski, strażnik koronny, starosta owrucki mógł ustąpić z praw dożywotnich do dóbr królewskich; miasteczek Skwir (*Skwiry*), Romanowki, oraz wsi Żydowce, Stawiszcza, Czarniawka w województwie kijowskim na rzecz Tomasza Zamoyskiego, kanclerza koronnego i jego żony Katarzyny z Ostroga¹. Dobra te Zamoyscy otrzymują dożywotnio.

jęz. pol.

¹ Zob. dok. 10/1464.

280/1737

k. 233 v – 234

Warszawa, 17 marca

1637

Król pozwala Stefanowi Ruckiemu, swemu rotmistrzowi, by mógł ustąpić z praw do gruntu zwanego Krzemieńczuk, w województwie kijowskim nad rzeką Dnieprem z uroczyskami przynależnymi: ostrowem Wolcza, Rewuczą, Romankowem, Protowiem i Jalańskim na rzecz Tomasza Zamoyskiego, kanclerza koronnego i jego żony Katarzyny [Ostrogskiej] z Ostroga. Dobra te Zamoyscy otrzymują w dożywocie.

jęz. pol.

281/1738

k. 234 – 236 v

Warszawa, 17 marca 1637

Król sprobuje i zatwierdza we wszystkich punktach okazany dokument papierowy Stanisława Grochowskiego, arcybiskupa lwowskiego, wydany we Lwowie, 2 października 1636 roku, podpisany przez arcybiskupa, a także Remigiusza z Otoka zaleskiego, referendarza koronnego i Piotra Ożgę, pisarza ziemskiego lwowskiego. Dokument zawierał deklarację odnośnie budowy nowego muru, od muru i baszty klasztoru ojców bernardynów do Bramy Halickiej we Lwowie, wedle lepszego planu.

Relacja *ut supra* [podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego]

jęz. lac., jęz. pol.

282/1739

k. 236 v – 237

Warszawa, 21 marca 1637

Król pozwala Stanisławowi Witowskiemu, kasztelanowi brzezińskiemu i Elżbiecie [Zebrzydowskiej] z Więcborka (*Wieczborg*), jego żonie, ustąpić z praw

dożywotnich do tenuty i wójtostwa bocheńskiego, na rzecz Stanisława Witowskiego, chorążego wielkiego łęczyckiego, starosty krzeszowskiego, dworzanina królewskiego.

jęz. lac.

283/1740

k. 236 v – 238

Warszawa, 30 marca 1637

Król, w uznaniu zasług Michała Juriewicza, pozwala temuż oraz jego żonie, Ewie Krzeczowiczównie ustąpić z praw dożywotnich do pewnych dóbr, mianowicie do wsi Buchny w starostwie chmielnickim, na rzecz Aleksandra Standarskiego, żołnierza królewskiego i jego żony, Marianny Łackiej. Cesji dokonać może w dowolnych księgach autentycznych Królestwa. Michał Juriewicz zasłużył się w licznych ekspedycjach wojennych, najbardziej w ostatniej, przeciw Abazy paszy, który dowodził armią sułtana tureckiego.

jęz. lac.

284/1741

k. 238 – 238 v

Warszawa, 24 marca 1637

Król pozwala Jakubowi Madalińskiemu, zasłużonemu żołnierzowi, wykupić wójtostwo wsi Rajskowo, w województwie i powiecie kaliskim, wakująca po śmierci Samuela Kowalskiego, z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy. Madaliński otrzymuje ją w dożywocie. Zasłużył się w rozmaitych ekspedycjach wojskowych, zwłaszcza w moskiewskiej pod chorągwią Andrzeja Firleja, rotmistrza, a potem rotmistrza Jakuba Karola Madalińskiego (*Patriti sui*), wojskiego mścisławskiego, a potem w inflanckiej, pod chorągwią wojewodzica witebskiego.

jęz. lac.

285/1742

k. 238 v – 239 v

Warszawa, 24 marca 1637

Król pozwala Janowi Zebrzydowskiemu, miecznikowi koronnemu, ustąpić z praw do wsi Jadowniki, w województwie krakowskim, na rzecz swego syna Franciszka Zebrzydowskiego, który po cesji otrzyma te dobra w dożywocie.

jęz. lac.

286/1743

k. 239 v – 240

Warszawa, 25 marca 1637

Król pozwala Janowi Zebrzydowskiemu, miecznikowi koronnemu, ustąpić z praw do wójtostwa śniatyńskiego¹, na rzecz swego syna Franciszka Zebrzydowskiego, który po cesji otrzyma te dobra w dożywocie.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na określenie województwa.

287/1744

k. 240 – 241

Warszawa, 31 marca 1637

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wydany w Warszawie 6 grudnia 1635 roku, podpisany przez króla i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

W dokumencie tym Władysław IV pozwolił wykupić Jerzemu Radziwińskiemu, swemu sekretarzowi, tenutariuszowi dóbr Libental, z rąk obecnych, bezprawnych

posiadaczy pewne włóki zwane Libental we wsi Królewo (*Konigsdorf*)¹ w ekonomii malborskiej, przylegające do folwarku Libental i jezioro *Maluersee*, które posiadać ma w dzierżawie na lat dwadzieścia. Wadium w sprawie wynosi dwa tysiące złotych, jego zapis ma nastąpić w księgach autentycznych w przeciągu roku.

jęz. lac.

¹Zob. dok. 1968.

288/1745

k. 241 – 242

Warszawa, 31 marca 1637

Król pozwala, by Jerzy Radziwiński mógł ustąpić z praw dzierżawy przez lat czterdzieści dóbr Libental w województwie malborskim, na rzecz sławetnego Pawła Neinhabera, mieszczanina gdańskiego. Radziwiński, jak donieśli pewni doradcy króla, nie ma odpowiednich środków na odbudowę tych dóbr. Neinhaber uzyskuje dzierżawę na lat czterdzieści.

Dokument podpisany przez króla i Jakuba Maksymiliana Fredrę, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

289/1746

k. 242 – 242 v
1637

Warszawa, 31 marca

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej oblatowany dokument Jana Mikołaja Daniłowicza podskarbiego koronnego, wystawiony w Warszawie 30 III 1637, opatrzony pieczęcią i podpisany przez Daniłowicza oraz Andrzeja Łążyńskiego pisarza skarbu koronnego. Dokument zawierał pokwitowanie Jakuba Jakobsona, tenentariusza nowodworskiego (*Tiegenhofen*), z zarządzania mennicami Królestwa, do daty wystawienia aktu.

Relacja *ut supra*: podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego.

jęz. lac.

290/1747

k. 242 v – 243 v

Warszawa, 5 kwietnia 1637

Król pozwala, by Andrzej Bujalski, sekretarz kancelarii, mógł ustąpić z praw dożywotnich do kawałka ziemi, zwanego Kąt, przynależnego do miasta Międzyrzecz na rzecz szpitala dla biednych w tymże mieście, pod wezwaniem św. Mikołaja. Bujalski otrzymał te prawa od Zygmunta III Wazy. W sprawie tej złożył suplikę prepozyt międzyrzecki Mikołaj Hohowicz, prowizor tegoż szpitala. Po cesji Bujalskiego w dowolnych księgach autentycznych, szpital otrzyma prawa do tych dóbr na lat trzydzieści. Dochody przeznaczone mają być tylko na biednych z tego szpitala¹.

jęz. lac.

¹Nadanie wiąże się z odbudową szpitala, po pożarze z roku 1620, który zniszczył tak kościół św. Mikołaja jak i szpital. Zob. hasło „Międzyrzecz” w *Słowniku historyczno – geograficznym ziem polskich w średniowieczu*, wydanie elektroniczne, red. ogólna Tomasz Jurek, opr. informatyczne Stanisław Prinke (<http://www.slownik.ihpan.edu.pl/index.php>).

291/1748

k. 243 v – 244

Warszawa, 8 kwietnia 1637

Król nadaje Mikołajowi Łajszczewskiemu¹, dotychczasowemu pisarzowi ziemskiemu rawskiemu, urząd sędziego ziemskiego rawskiego, wakujący po śmierci Samuela Kurnocha. Łajszczewski zasłużył się za panowania Zygmunta III, bywał często na sejmach walnych jako poseł, był deputatem do Trybunału Koronnego, lustrował dobra królewskie. Król dokonał wyboru spośród kandydatów zaproponowanych zgodnie z prawem przez dygnitarzy, urzędników, szlachtę ziemi rawskiej.

jęz. lac.

¹ Inna pisownie nazwiska: Łaćiszewski, Boniecki, XV, s. 186.

292/1749

k. 244 v – 245

Warszawa, 10 kwietnia 1637

Król nadaje Stanisławowi Krasieńskiemu z Krasnego, dotychczasowemu sędziemu ziemskiemu ciechanowskiemu, urząd podkomorzego ziemskiego ciechanowskiego, wakujący po wyniesieniu Jana Kazimierza Krasieńskiego na kasztelanię ciechanowską. Stanisław Krasieński zasłużył się w ekspedycji moskiewskiej, przez wiele lat zasiadał w sądach ziemskich i brał udział w procedowaniach Trybunału Koronnego. Został wybrany na ten urząd przez króla spośród kandydatów wskazanych przez dygnitarzy, urzędników, szlachtę ziemi ciechanowskiej.

jęz. lac.

293/1750

k. 245 – 246

Warszawa, 11 kwietnia 1637

Król nadaje ur Krzysztofowi Słowikowskiemu dożywotnio urząd bachmistrza bocheńskiego, wakujący po śmierci jego ojca, Krzysztofa Słowikowskiego, rajcy krakowskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. AGAD MK 180 nr 563.

294/1751

k. 246 – 246 v

Warszawa, 11 kwietnia 1637

Król nadaje Janowi Słowikowskiemu dożywotnio młyn we wsi Zielonki w województwie krakowskim, z wszystkimi przydatkami. Młyn ten nie był obsadzony po śmierci Krzysztofa Słowikowskiego, rajcy krakowskiego, ojca Jana Słowikowskiego.

jęz. lac.

295/1752

k. 246 v – 247

Warszawa, 14 kwietnia 1637

Król rozszerza dożywotnie prawa Mikołaja Głębockiego, podstolego lwowskiego, do wsi Zuchorzyce w powiecie lwowskim, na jego małżonkę, Zofię Janicką. Głębocki zasłużył się w różnych wyprawach wojennych.

jęz. lac.

296/1753

k. 247 – 247 v
1637

Warszawa, 22 kwietnia

Król nadaje Jakubowi Maksymilianowi Fredrze, podkomorzemu ziemskiemu przemyskiemu, swemu sekretarzowi, pensję roczną w wysokości tysiąca złotych z dochodów starostwa mielnickiego¹.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na dzień wypłaty.

297/1754

k. 247 v – 248 v
1637

Warszawa, 25 kwietnia

Król nadaje zasłużonemu już za panowania Zygmunta III, Mieczysławowi Mleczo, sędziemu ziemskiemu drohickiemu, dworzaninowi i stolnikowi królewskiemu, w dożywocie starostwo mielnickie, wakujące po śmierci Krzysztofa Wiesiołowskiego, marszałka wielkiego litewskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U VIII, nr 1046.

298/1755

k. 248 v – 249 v

Warszawa, 30 kwietnia 1637

Król w uznaniu zasług nadaje Krzysztofowi z Bnina Opalińskiemu, staroście śremskiemu, urząd wojewody poznańskiego, wakujący po śmierci Jana Opalińskiego¹. Krzysztof Opaliński brał udział w wojnie z Moskwą w 1617 roku, a także w wojnie wołoskiej przeciw sułtanowi tureckiemu. Brał także udział w sejmikach i sejmach.

jęz. lac.

¹ Zob. U I/2 nr 1010 i dok. 1752.

299/1756

k. 249 v – 250 v

Warszawa, 3 maja 1637

Król nadaje Adamowi Olbrachtowi Przyjemskiemu, oboźnemu koronnemu, w dożywocie tenutę Babimost w województwie poznańskim, wakującą po śmierci [Anny] Ossowskiej¹, wdowy po Andrzeju Zbijewskim (*Zbiewski*).

¹ Pozostawiono puste miejsce na imię, zob. Chłapowski, *Starostowie w Wielkopolsce*, s. 20.

300/1757

k. 250 v – 251 v
1637

Warszawa, 11 maja

Król pozwala Janowi z Bnina Opalińskiemu, wojewodzie poznańskiemu ustąpić z praw dożywotnich do starostwa inowrocławskiego na rzecz syna, Aleksandra Opalińskiego z Bnina¹. Nadanie obejmuje miasto Inowrocław ze wszystkimi przynależnymi do starostwa wioskami: Jaksice (*Janice*), Orłów, Sławęcinek (*Sławęcinko*), Grodzie, a także wszelkie przynależne starostwu czynsze, obciążenia, robocizny ze wsi Murzyn (*Murzynowo*), Dulsko (*Dolsko*), Senikowo.

jęz. lac.

¹ Por. U VI/2, nr 827. Data wątpliwa, skoro 30 IV 1637 nadano urząd po śmierci Jana Opalińskiego, zob. dok. 1752.

301/1758

k. 251 v – 252 v

Warszawa, 11 maja 1637

Król nadaje Stanisławowi Działyńskiemu, dotychczasowemu kasztelanowi gdańskiemu, urząd kasztelana chełmińskiego, wakujący po śmierci Łukasza

Elżanowskiego¹. Działyński zasłużył się w czasie wojny pruskiej ze Szwedami, a potem jako senator.

jęz. lac.

¹ Zob. U V/2 nr 50.

302/1759

k. 252 v – 253

Strzębów (*Strzembów*), 17 maja 1637

Król nadaje Janowi Gnoińskiemu podsędkowi sandomierskiemu, urząd sędziego ziemskiego sandomierskiego, wakujący po śmierci Pawła Pruszyńskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. IV/3 856.

303/1760

k. 253 – 253 v

Strzębów (*Strzembów*), 19 maja 1637

Król nadaje Janowi Oleśnickiemu urząd podkomorzego sandomierskiego, wakujący po wyniesieniu Maksymiliana Ossolińskiego na urząd podskarbiego nadwornego koronnego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U IV/3 nr 777, błędnie podano jako datę nominacji 15 maja 1637; U X, nr 791.

304/1761

k. 253 v – 254 v

Strzębów (*Strzembów*), 19 maja 1637

Król za wstawiennictwem Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego, prepozyta generalnego miechowskiego, pozwala, by chłopci ze wsi prepozytury i klasztoru miechowskiego oddawali wielkorządcy krakowskiemu daninę żyta i owsa zwaną *sep*, nie w sposób jaki był przyjęty przez wielkorządcę i jego urzędników do tej pory, czyli z *wierzchem*, lecz w należyty sposób, czyli *równno strychowane*. Było to nadmierne obciążenie dla poddanych i tak płacących rozliczne daniny. Władca kierował się też decyzjami poprzednich królów, którzy uwolnili od takich obciążeń poddanych klasztorów mogińskiego [?] (*Mochaszewi*), staniąteckiego, zwierzynieckiego¹. Podaje się do wiadomości [Jana] Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego koronnego, Zygmunta Opackiego, wielkorządcy krakowskiego.

jęz. lac.

¹ Zob. F. Leśniak, *Wielkorządcy krakowscy XVI – XVIII wieku*, Kraków 1996, s. 40 – 41.

305/1762

k. 254 v – 255

Warszawa, 22 maja 1637

Król daruje poddanym wsi należących do prepozytury i klasztoru miechowskiego całą zaległą daninę żyta i owsa, zwaną *sep*, jaką powinni oddawać wielkorządcy krakowskiemu, ze wszystkich lat, aż do bieżącego roku. Sprawę przedłożył królowi Piotr Gembicki, biskup przemyski, generalny prepozyt miechowski, podkanclerzy koronny. Podaje się do wiadomości [Jana Mikołaja Daniłowicza], podskarbiego koronnego i Zygmunta Opackiego, wielkorządcy krakowskiego.

jęz. lac.

306/1763

k. 255 – 255 v

Warszawa, 30 maja 1637

Król pozwala, by Andrzej Bujalski, sekretarz kancelarii koronnej mógł wykupić wieś Cieśle w powiecie pyzdrskim z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy. Dobra te otrzymuje w dożywocie.

jęz. lac.

307/1764

k. 255 – 256 v

Warszawa, 30 maja 1637

Król nadaje Janowi Zawadzkiemu, dotychczasowemu podstolemu ciechanowskiemu, urząd kasztelana gdańskiego¹, wakujący po wyniesieniu Stanisława Działyńskiego na kasztelanię chełmińską.

jęz. lac.

¹ Zob. U V/2 nr 430, omyłkowo podano datę nominacji 12 VI 1637 (w oparciu o ten dokument).

308/1765

k. 256 v – 257

Warszawa, 12 czerwca 1637

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej swój okazany w kancelarii dokument pergaminowy, wystawiony w Warszawie 22 I 1637, podpisany przez króla i Jakuba Ubysza, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym król stwierdza, iż przedstawiono mu zasługi Wojciecha (*Albertus*) Przeczkowskiemu, pisarza ziemskiego różańskiego. W związku z tym król pozwala, by mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Łączyn¹ w ziemi łomżyńskiej na rzecz swojego syna, Joachima Przeczkowskiemu, cesji dokonać może w dowolnych księgach autentycznych.

Relacja *ut supra*, podkanclerzego Piotra Gembickiego.

jęz. lac.

¹ Zob. dok. Nr 232/1686.

309/1766

k. 257 – 258

Warszawa, 12 czerwca 1637

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej swój okazany w kancelarii dokument, wystawiony w Warszawie 6 V 1633, podpisany przez króla i Andrzeja Kowalińskiego. Król, za wstawiennictwem pewnych doradców pozwala Mikołajowi Sławoszewskiemu wykupić z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy dwa młyny położone w dobrach królewskich, w lasach kozienickich, nad rzeką Kociełkowa, które wróciły do dyspozycji królewskiej, pierwszy po śmierci znakomitego Zagodziana czy też Zagodzianowa, drugi zwany *Kocielek*. Młyny te otrzymuje w dożywocie.

Relacja *ut supra*, podkanclerzego Piotra Gembickiego.

jęz. lac.

310/1767

k. 258 – 258 v

Warszawa, 16 czerwca 1637

Król rozszerza dożywotnie prawa Pawła Rybskiego, skarbnika gostyńskiego do sołectwa we wsi Lipińskie (*Lipińskie*) w powiecie gostyńskim, na jego żonę, Zofię Rybską.

jęz. lac.

311/1768

k. 258 v – 259

Warszawa, 16 czerwca 1637

Król rozszerza dożywotnie prawa Franciszka Gorzkowskiego, żołnierza weterana, zasłużonego w wielu wyprawach wojennych, do wójtostwa czyli sołectwa we wsi Siennica (*Sienica*), zwanej Wyczółków w starostwie krasnostawskim na jego żonę, Bogumiłę Latyczyńską.

jęz. lac.

312/1769

k. 259 – 259 v

Warszawa, 19 czerwca 1637

Król odnawia przywilej Władysława [III Warneńczyka], króla Polski i Węgier, przedstawiony przez władze i mieszkańców miasta Stężycy, nadający mieszczanom prawo destylacji i wyszynku gorzałki.

jęz. lac.

313/1770

k. 259 v – 260

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król potwierdza akt sprzedaży dóbr Kurowo (*Curau*) z przynależnymi wsiami Białogóra (*Vitemberg*), Ciekocino (*Zukentzin*) i Ulinia (*Uhlinge*) w powiecie lęborskim. Dobra sprzedał Matias Borch, starosta friedrichswaldzki¹, który otrzymał je prawem lennym od księcia Szczecina i Pomorza Bogusława XIV, Gneomarowi Reinholdowi Krokowskiemu z Krokowej, podpułkownikowi królewskiemu, na mocy kontraktu zawartego w Kurowie, 12 II 1637 roku.

jęz. lac.

¹ Miejscowość Friedrichswalde dziś nie istnieje.

314/1771

k. 260 – 260 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król potwierdza postanowienia zawarte w przedłożonym dokumencie, wydanym przez magistrat miasta Lęborka, 16 XII 1607, spisany w języku niemieckim, a zawierał artykuły cechu handlarzy ryb solonych Lęborka. Mieszkańcy powiatu lęborskiego i bytowskiego złożyli przysięgę wierności królowi i Królestwu Polski po śmierci księcia pomorskiego Bogusława.

jęz. lac.

315/1772

k. 260 v – 261

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król oznajmia, że zachowuje uczciwego Andrzeja Aponia i jego syna Siemiona w dożywotnim używaniu młyna zwanego Byk we wsi Hołowno (*Hołownia*) w starostwie lubomelskim, ze względu na koszty i nakłady jakie poniósł przy budowie od podstaw tegoż młyna. Nadanie obejmuje wszystkie przynależności i dochody młyna, tj. z miarą trzecią każdego mielonego zboża, z rolą zwaną Podlesznowce i Zaskrzypnice, położoną między rolami chłopca Sedkowica z jednej i chłopca Smolenicza, poddanych ze wsi Hołowno, która to rola kończy się przy ostrowie Leśniowskim i przy stawie Jaczowniczego, a także otrzymuje łąkę należącą do wspomnianych uroczysk [tj. ról]. Dobra te Aponia uzyskał od zmarłego Marcina Krasickiego, kasztelana lwowskiego, starosty lubomelskiego, w drodze zamiany z innymi poddanymi; Sieniczką i Ławrynem Wasinkowiczami, oraz Aponem ze wsi Hołownia, które to ziemie *na Schwalowie* zostały im dane i wymierzone.

jęz. pol.

316/1773

k. 261

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król potwierdza akt sprzedaży pewnych dóbr w mieście Fordon, w których posiadanie wszedł Stanisław Gądecki w drodze sukcesji po swym zmarłym ojcu Wojciechu (*Albertus*) Gądeckim, który z kolei uzyskał te dobra mocą przywileju Zygmunta III, wystawionego w Warszawie 31 I 1624 roku. Stanisław Gądecki sprzedał je Sewerynowi Ziemieckiemu.

jęz. lac.

317/1774

k. 261 – 262 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król pozwala Kasprowi Denhoffowi, wojewodzie sieradzkiemu, w uznaniu zasług, ustąpić z praw dożywotnich do wsi Orzechów (*Orzechowa*) w województwie sieradzkim¹, na rzecz Mikołaja Zaleskiego, żołnierza królewskiego oraz jego żony Zofii Mąkolskiej. Nadanie obejmuje wszystkie przydatki a także jednego zagrodnika².

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na nazwę powiatu. ² Zostawiono puste miejsce na określenie miejsca.

318/1775

k. 262 v – 263 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król potwierdza dokument pergaminowy, zniszczony nieco przez czas, wystawiony przez Stanisława Tarnowskiego, wojewodę sandomierskiego, starostę sieradzkiego, we wsi Klonowa, 13 IV 1563. Chcąc polepszyć stan i dochody z królewskiej wsi Monice (*Manice, Manicze*), należącej do starostwa sieradzkiego, Tarnowski pozwala chłopu Walentemu Szymalce zbudować na surowym korzeniu karcznię, nadaje mu w tym celu piaszczysty teren koło źródła, wraz z ogrodem zwanym *w pazach*, przy drodze która idzie się ze wsi Monice do karczmy Żeglina (*Zeglinna*). W połączeniu z wykarczowaną przez tegoż Walentego działką w lesie obszar ten rozciągając się będzie od pastwiska w miejscu zwanym Babinie, aż do drogi publicznej, na długość zaś od brodu do nieurodzajnej góry z pastwiskami. Pastwisko Babinie położone jest zaś koło pastwiska proboszcza sieradzkiego, na długość rozciągając się od brodu rzeki Żeglina (*Zeglinna*) aż do pastwisk kmieci monickich. Ze względu na nakłady poniesione przez Walentego przy budowie karczmy zapisane ma być na niej dwadzieścia grzywien dla niego i jego spadkobierców. Z karczmy tej płaćć ma dwie grzywny każdego roku, na św. Marcina (11 XI) w grodzie sieradzkim. Władysław IV zatwierdza postanowienia przywileju oraz ucziwego Jana Ołbińskiego w posiadaniu karczmy.

jęz. lac.

319/1776

k. 263 v – 265 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król potwierdza dokument Melchiora Weihera, wojewody chełmińskiego, starosty kowalewskiego, wałeckiego, człuchowskiego, wystawiony w Człuchowie 24 maja 1637 roku. Weiher, ze względu na niedostatek pastwisk w starostwie człuchowskim, postanowił wymienić pewne grunty tegoż starostwa z Janem Hoppe i Michałem Hoppe, panami wsi Klausfeld¹. Hoppe odstąpili starostwu wszelkie prawa do pięć mórg położonych na polu zwanym Mikkenborg, które leżały między łąkami starostwa człuchowskiego i ogrodem zwanym Koppelgarten. Prawa te przodkowie Hoppe otrzymali od króla Zygmunta. Weiher

z kolei ustąpił im pewien grunt przyległy do włości Klausfeld. Od dawna toczył się spór między Hoppe a starostwem co do gruntów wsi Kristfeld² należącej do starostwa. Grunt ten rozciągał się od kopca przy brzezince kristfeldzkiej, do pól należących do Hoppe, oznaczony został trzema kopcami na północy i dwoma na zachodzie, pośrodku drogi do młyna kristfeldzkiego i do stawu młyńskiego kristfeldzkiego, do następnego stawu wierzchniego i do rzeki wypływającej z jeziora przy zamku człuchowskim, do kopca nad łąkami przy borze zwanym kuchenny. Z łąk tych Hoppe będą płacić czynsz roczny w wysokości dwudziestu pięciu groszy na św. Marcina (11 listopada).

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Zapewne dzisiejsza wieś Kiełpin. ² Zapewne dzisiejsza wieś Krzyżanki.

320/1777

k. 265 v – 268 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król pozwala na wpisanie do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej swojego dokumentu, wystawionego w Wilnie, 23 VII 1636, podpisanego przez króla i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego. W dokumencie tym zawarte były dekrety i dokumenty dotyczące Johanna Willemana¹, sekretarza królewskiego, sekretarza księcia Inflant, Kurlandii, Semigalii, Fryderyka Kettlera, któremu zarzucono nieszlacheckie pochodzenie. Były to: dokument sądu ziemskiego, wystawiony we Wschowie na rokach ziemskich, 24 IX (*feria secunda post Festum Sancti Mathei Apostoli*) 1635 roku, przedstawiony przez stronę sporu, w którym zawarty został dokument króla Władysława IV skierowany przeciw Janowi Żarynowi Żaryńskiemu, wzywający go do stawienia się na sądach ziemskich wschowskich, pozywającym był Johann Willeman, sekretarz królewski, w sprawie rzekomego uzurpowania sobie przez niego tytułu szlacheckiego. Pozew ten wystawiony został we Wschowie, 4 IX (*feria tertia ante Festum Nativitatis Sanctae Mariae Virginis*) 1635 roku. Ze względu na odległość [od Inflant] oskarżający nie przedstawił świadków stamtąd, natomiast przesłuchany został pozywający i pozwany, którzy stawili się osobiście, a także inni świadkowie. Pierwszy świadek Johann von Zaidlitz pan na Grochowie, z województwa poznańskiego, liczący siedemdziesiąt lat. Zeznał pod przysięgą, że na granicy Marchii posiada pewne dobra, i po linii matki spokrewniony jest z dwoma wujami tamże, Willemanami. Jeden z nich przebywa w Czechach, drugi zaś, po tym jak stracił swe dobra, obraca się nie wiadomo, gdzie. Zna sekretarza Willemana, który jest jego krewnym i ma herb „Satyr”. Drugi świadek, Eliasz Kręski Hadelwic zeznał pod przysięgą, że dobrze zna rodzinę Willemanów, gdyż zmarły Henryk Willeman przebywał na dworze księcia Lichtensteina, ma też wielu krewnych Willemanów w Marchii, zwłaszcza z rodzin Witken, Rolken, Haundorf. Trzeci świadek, Otto Knobelsdorf (*Knopelsdorf*), złożył przysięgę, iż jest spokrewniony ze zmarłym w Czechach Willemanem, który był szlachcicem, a także w sprawie herbu „Satyr” dwóch Willemanów, który nie jest szlachecki. Czwarty świadek, Georg von Slaupna Sadowski zeznał pod przysięgą, że dobrze znał zmarłego Henryka Willemana, był z nim spowinowacony przez małżeństwo, wie, że wspominał o krewnych w Inflantach, Kurlandii, Szwecji, znał też jego syna, który był koniuszym księcia Kurlandii, wie też, iż Willemanowie pochodzą z Marchii. Piąty świadek, Jan Wilk, szlachcic czeski zeznał podobnie, tak jak i szósty świadek, Jan Dobrzykowski. Siódmy świadek, Jan von Haken, zeznał, że jego babka była z rodziny Willeman i pochodziła z Marchii. Ósmy świadek Mikołaj von Schenkendorf Smoleński, zeznał, że ma bardzo dobre zdanie o rodzinie Willman,

która pochodzi z Marchii, zamieszkuje niedaleko Gorzowa (*Landsberg*). Zapis dokonany został w księgach ziemskich wschowskich przez Łukasza Pluczyńskiego, zastępcę pełnomocnego. Ekstrakt podpisany został przez Jana Szlichtynga, sędziego ziemskiego wschowskiego, Stanisława Przybyszewskiego, pisarza ziemskiego wschowskiego. W sprawie stanowisko zajął Trybunał Koronny, w dokumencie wystawionym 1 III (*Sabbatho post Dominicam Oculi*) 1636 roku. Czynności przed akcją w Trybunale przeprowadzone zostały przez woźnego generalnego, opatrznego Jana Kotkowicza z Kamieńska. Willeman został oczyszczony z zarzutów, wyceniając jego straty na dziesięć tysięcy grzywien, zasadzając ich spłatę przez Żaryńskiego, pod groźbą banicji, co ogłoszone zostało przez woźnego generalnego, opatrznego Wojciecha Czerwińskiego z Chrzastowa. Dokument Trybunału podpisany został przez Marcjana Zaleskiego, pisarza ziemskiego sieradzkiego, i Wiktorowskiego. Relacja podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego.

jęz. lac.

¹ Inna pisownia nazwiska: *Willman*.

321/1778

k. 269 – 269 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król nadaje Franciszkowi Dembińskiemu, swemu dworzaninowi, urząd chorążego krakowskiego, wakujący po wyniesieniu Mikołaja Korycińskiego na kasztelanę sudecką. Dembiński zasłużył się w wyprawach wojennych przeciw sułtanowi tureckiemu, brał udział w sejmach.

jęz. lac.

¹ Zob. U IV/2 nr 81, 497.

322/1779

k. 270 – 270 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, zachowuje uczciwego Jerzego, karczmarza ze wsi Nowodobre czyli Nowawieś w powiecie pyzdrowskim w dożywotnim posiadaniu karczmy tamże, w taki sam sposób jak trzymał go jego poprzednik, uczciwy Wawrzyniec Braczmarsz.

jęz. lac.

323/1780

k. 270 v – 271

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król rozszerza dożywotnie prawa Jerzego Warszawskiego do połowy wsi Bahawice, w województwie podolskim, powiecie kamienieckim, na jego żonę Dorotę telefusównę (*Talafusównę*).

jęz. lac.

324/1781

k. 271 – 272

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król pozwala Stanisławowi Koniecpolskiemu, kasztelanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu ustąpić z praw dożywotnich do starostwa perejesławskiego na rzecz swego syna Aleksandra Koniecpolskiego. Starostwo obejmowało miasto Perejesław a także miasteczka, slobody, osady, uroczyzcza: Byków, Berezan, Jabłonów, Mirohrad, Połtawa, Zygmuntów, Krasnopol, Krulepole, Krumak, Hadziacz, Lutenka, Zynkow, Sokola Góra, Krzemieńczuk, rzekę Samarę¹.

jęz. pol.

¹ W starostwie odnotowano 25 wsi, futorów i słobód, może Krulepole to może Krukpol?, Jabłonowski, *Lustracye Królewsczyzn*, s. 132–133, 214–215.

325/1782

k. 272 – 272 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król pozwala, by Adam Korsak mógł ustąpić ze swoich praw lennych do dóbr Puznapalow zwanych też Wielka Wieś¹, położonej w województwie czernihowskim, na rzecz Marcina Kalinowskiego, wojewody i starosty czernihowskiego.

jęz. pol.

¹ Inaczej *Wielika Wes*.

326/1783

k. 273 – 274 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Król pozwala na wpisanie do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej i wydanie w postaci ekstraktu swojego dokumentu, wystawionego w Gdańsku, 2 I 1635, podpisanego przez siebie i Jana Romiszewskiego. W akcie tym król nadał Annie Widerowej (*Wyderowa*) z domu Schmiter, wdowie po Michale Widerze na dwadzieścia cztery lata w dzierżawę emfiteutyczną tenutę Straszewo (*Struszewo*) z przynależnymi wsiami Cierpięta, Mikołajki i Trzciano¹, które to dobra zostały zniszczone w wyniku wojny pruskiej. Widerowie posiadali te dobra na prawie dożywotnim i prawa Anny w tym względzie nie zostają naruszone. Anna Widerowa zobowiązana jest sprowadzić do wsi piętnastu chłopów zwanych gburami oraz dziesięciu zagrodników, ma odbudować inwentarz żywy i budynki. W przypadku jej śmierci zobowiązania te przejdą na Marcina Widera, brata Michała. Wadium w sprawie ustalone zostaje na cztery tysiące złotych, które winny być wpisane do dowolnych ksiąg autentycznych Królestwa w ciągu dwóch lat.

Decyzja o nadaniu została powzięta w oparciu o relację Wojciecha Kadzidłowskiego, pisarza ziemskiego łęczyckiego i Jana Staniszewskiego, sekretarza królewskiego, którzy w wyniku odpowiedniej konstytucji sejmowej z 1631 roku wysłani zostali przez Zygmunta III do Prus Królewskich dla zbadania stanu tej prowincji po wojnie pruskiej.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Paczkowski, *Opis Królewsczyzn*, s. 486–487; Mikołajki – ob. Mikołajki Pomorskie; Cierpięta 2 km na półn, od Mikołajek, zaś Straszewo ok. 10 km na półd.–zach. od Mikołajek, Trzciano (*Trzciany*) ok. 3 km na półd.–wsch. od Straszewa; zob. dok. 1945.

327/1784

k. 274 v – 275 v

Warszawa, 24 czerwca 1637

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wystawiony w Warszawie 25 II 1637, podpisany przez króla i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego. Król zgodził się w tym akcie, by Ludwik Krasieński, starosta płocki, królewski dworzanin pokojowy, mógł ustąpić z praw dożywotnich do starostwa płockiego na rzecz syna Wojciecha Krasieńskiego. Starostwo obejmowało miasto Płock i przynależne miasta Płońsk i Bielsk oraz wsie Draganie (*Drogan*) z folwarkiem, Chełpowo z folwarkiem, Czekanów (*Cekanów*) z folwarkiem, Troszyno z folwarkiem, oraz wsie Wykowo,

Kępa, Powsino, Winiary, za wyłączeniem obu wsi Dzierżazna [Wielka i Mała] z folwarkiem, na których istnieje zapis dożywotnich praw dla żony wspomnianego staroty płockiego.

Relacja *ut supra* Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

328/1785

k. 275 v – 277¹

Warszawa, 16 czerwca 1637

Król legitymizuje pochodzenie sławetnego Macieja Malejowskiego, mieszkańca Wieliczki, który pochodził z pozamałżeńskiego związku.

jęz. łac.

¹ Wprowadzona została wyjątkowo obustronna numeracja kart.

329/1786

k. 277 v – 278

Warszawa, 30 czerwca

1637

Król nadaje [Zygmuntowi]¹ Parysowi, dotychczasowemu kasztelanowi warszawskiemu, urząd kasztelana czerskiego, wakujący po przejściu dotychczasowego kasztelana, Adama Parysa, brata Zygmunta do stanu duchownego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. Niesiecki, VII, s. 253.

330/1787

k. 278 – 279

Warszawa, 7 lipca 1637

Król pozwala, by Jan Wypyski, chorąży nurski, mógł ustąpić z praw dożywotnich do tenuty Mosty czyli Augustów, w województwie bełskim, na rzecz Władysława Rozdrażewskiego, królewskiego dworzanina pokojowego. Rozdrażewski brał udział w wielu wyprawach wojennych.

jęz. łac.

331/1788

k. 279 – 279 v

Warszawa, 12 sierpnia 1637

Król nadaje Baltazarowi Sarbiewskiemu miecznikowi ciechanowskiemu, podstarościeму płockiemu, urząd sędziego ziemskiego ciechanowskiego, wakujący po wyniesieniu Stanisława Krasieńskiego na urząd podkomorzego ziemskiego ciechanowskiego. Sarbiewski odznaczył się na sejmach w Warszawie, w sądach Trybunału Koronnego, brał udział w ekspedycjach tureckich.

jęz. łac.

332/1789

k. 279 v – 280

Warszawa, 12 sierpnia 1637

Król nadaje Janowi Sarbiewskiemu urząd miecznika ciechanowskiego, wakujący po wyniesieniu na urząd sędziego ziemskiego ciechanowskiego Baltazara Sarbiewskiego. Jan Sarbiewski zasłużył się w walkach z Turkami i Tatarami, brał udział w sejmikach reprezentując króla.

jęz. łac.

333/1790

k. 280 – 280 v

Warszawa, 12 sierpnia 1637

Król, za pewnym zaleceniem, okazuje łaskę sławetnemu Andrzejowi Medowarowi, mieszczaninowi warszawskiemu oraz jego żonie Zofii Medewar, i nadaje im prawo swobodnego dysponowania swym majątkiem w testamencie.

jęz. lac.

334/1791

k. 280 v – 281

Warszawa, 13 sierpnia 1637

Król pozwala Janowi Olszewskiemu, królewskiemu żołnierzowi weteranowi wykupić wójtostwo, czyli sołectwo wsi Załuże w starostwie różańskim z rak obecnych bezprawnych posiadaczy i nadaje mu je w dożywocie. Dobra te nie mają prawowitego posiadacza po śmierci Wojciecha (*Albertus*) Skwarskiego.

jęz. lac.

335/1792

k. 281 – 281 v

Warszawa, 18 sierpnia 1637

Król nadaje Piotrowi Brzechwie urząd podkomorzego wendeńskiego, wakujący po śmierci Jana Siemieńskiego¹.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Zob. U IX, nr 833, brak daty dziennej i miesiąca; nie notują Siemieńskiego.

336/1793

k. 282 – 290 v

Warszawa, 30 października 1637

Król pozwala na wpisanie do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej swojego dokumentu pergaminowego, który został wystawiony w Warszawie, na sejmie walnym, 22 II 1637. W dokumencie tym Władysław IV zatwierdził papierowe akty umów, spisanych w języku niemieckim, i po łacinie, potwierdzone w imieniu Jerzego Wilhelma [Hohenzollerna], margrabiego brandenburskiego, księcia w Prusach, przez radców kamery w Kleve, a odnoszące się do dóbr Essern, Dubena i Schlottenhoff w Kurlandii, braci Jana, Zygmunta i Fryderyka Wilhelma Kettlerów, baronów na Monjoy i Amboten, które to umowy zostały zawarte za zgodą Zygmunta III, wyrażoną w dokumencie wystawionym w Warszawie 12 VIII 1628, podpisanym przez króla i Krzysztofa Lode. Dokumenty umów wystawione zostały przez księcia Fryderyka Kettlera: 1. w Mitawie, 30 VIII 1624, zatwierdzone przez kamerę w Kleve 3 IV 1634, 2. w Mitawie, 30 VIII 1624 roku, zatwierdzone przez kamerę w Kleve 3 IV 1634.

Relacja podkanclerzego koronnego Piotra Gembickiego.

jęz. lac., jęz. niem.

337/1794

k. 290 v – 293 v

Warszawa, 30 października 1637

Król potwierdza oblatowany w kancelarii mniejszej koronnej swój dokument, wydany w Warszawie na sejmie walnym 22 II 1637, opatrzony pieczęcią koronną i litewską, podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego. Król pozwala wpisać go ksiąg i wydać w postaci ekstraktu. W dokumencie tym król poświadcza, że okazane zostały dokumenty papierowe, opieczetowane pieczęcią Jerzego Wilhelma, margrabiego brandenburskiego, księcia w Prusach, podpisane przez jego sekretarza, porównane z dokumentami oryginalnymi przez kamerę w Kleve, co zostało potwierdzone dokumentem

wydanym w Kleve 3 IV 1634. Zawierały potwierdzenie cesji praw lennych do zamku Amboten przez Magnusa Ernesta Denhoffa, kasztelana parnawskiego, starosty dorpckiego i operpalskiego, na rzecz zmarłego Jana Kettlera, wolnego pana na Monjoy i Oyen, oraz Jana, Zygmunta i Fryderyka Wilhelma Kettlerów, synów tegoż Jana. Cesja ta została potwierdzona przez Zygmunta III w dokumencie wystawionym w Warszawie 6 III 1624, podpisanym przez króla i Jakuba Zadzika, sekretarza królewskiego.

Relacja podkanclerzego Piotra Gembickiego.

jęz. lac.

338/1795

k. 294 – 295

Warszawa, 22 sierpnia 1637

Król nadaje Adamowi Kazanowskiemu, dotychczasowemu podkomorzemu koronnemu, urząd kasztelana sandomierskiego, wakujący po śmierci Spytka Ligęzy¹. Kazanowscy zasłużyli się jako ród na Węgrzech, potem brali udział w wojnach Stefana Batorego i Zygmunta III, w wyprawach moskiewskich, inflanckich, mołdawskich, pruskich, tureckich. Nadanie obejmuje wszelkie przydatki kasztelanii; wsie Turzynka, Wola Domatkowa, Iwierzyce, Wierciany, Czarna, Boreczek (*Borczek*), Kozodrza, Gnojnica, Witkowice, z wszelkimi przydatkami.

jęz. lac.

¹ Zob. U IV/3 nr 640.

339/1796

k. 296 – 296 v

Warszawa, 15 czerwca 1637

Król, za poleceniem Stanisława Lubomirskiego, wojewody ruskiego, starosty spiskiego, niepołomickiego, białocerkiewskiego, pozwala Andrzejowi Obgarskiemu ustąpić z praw dożywotnich do wsi Hopphegarten¹ i sołectwa tamże na rzecz Jerzego Pęki i jego żony Anny Horwatówny, którzy dobre te uzyskają wówczas w dożywocie. Dobra te Pęki trzymał będzie w takim stanie jak to zostało opisane w przywileju lokacyjnym tejże wsi Mikołaja, hrabiego na [Starej] Lubowni (*Lublow*), i zatwierdzone przez króla Zygmunta Augusta oraz przez Władysława IV na sejmie koronacyjnym, 20 marca 1633 roku.

jęz. lac.

¹ Dziś wieś Chmel'nica na Słowacji.

340/1797

k. 296 v – 298

Warszawa, 24 sierpnia 1637

Król pozwala, by Maksymilian Ossoliński, podskarbi nadworny koronny, mógł wykupić starostwo bieckie z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy, które to starostwo Ossoliński otrzymuje w dożywocie. Wakowało ono po śmierci Spytka Ligęzy, kasztelana sandomierskiego. Ossoliński odznaczył się tak w wyprawach wojennych jak i na dworze, otrzymał od Zygmunta III urząd podkomorzego ziemskiego sandomierskiego, a od Władysława IV urząd podskarbiego nadwornego koronnego¹. Starostwo obejmuje zamek i miasto Biecz, miasto Ciężkowice (*Cieszkowice*) oraz wszystkie przynależne wsie, folwarki, dobra. Podaje się do wiadomości dygnitarzy, urzędników, szlachty².

jęz. lac.

¹ Zob. U X, s. 129, nr 791. ² Zostawiono miejsce na określenie przynależności starostwa bieckiego – woj. krakowskie, pow. biecki.

341/1798

k. 298 – 299

Sławno, 6 września 1637

Król nadaje Jerzemu Ossolińskiemu, wojewodzie sandomierskiemu, staroście bydgoskiemu, bielskiemu, dożywotnio starostwo lubaczowskie, które wróciło do dyspozycji władcy po śmierci Barbary Płaziny. Ossoliński zasłużył się już za panowania Zygmunta III, posłował do papieża i cesarza.

jęz. lac.

342/1799

k. 299 – 299 v

Sławno, 6 września 1637

Król nadaje Jerzemu Ossolińskiemu, wojewodzie sandomierskiemu, w dożywocie wójtostwo miejskie lubaczowskie, które wróciło do dyspozycji króla po śmierci Barbary Płaziny.

jęz. lac.

343/1800

k. 299 v – 300

Warszawa, 10 września 1637

Król nadaje Ludwikowi Krasieńskiemu, staroście plockiemu, urząd kasztelana ciechanowskiego, wakujący po wyniesieniu na kasztelanię warszawską jego brata, [Jana Kazimierza] Krasieńskiego¹.

jęz. lac.

¹ Boniecki, XII, s. 195.

344/1801

k. 300 – 301

Warszawa, 12 września 1637

Król nadaje królowej Cecylii Renacie, arcyksiężnej Austrii, księżnej Burgundii, Styrii, Karyntii, Krainy (*Carniola*), Wirtembergii, dożywotnią pensję roczną w wysokości dwóch tysięcy złotych węgierskich z żup wielickich, jako dar paniński i symbol miłości, na mocy paktów małżeńskich zawartych z Ferdynandem III, cesarzem poprzez Jana Lipskiego biskupa chełmińskiego i pomeziańskiego oraz Kaspra Denhoffa, wojewodę sieradzkiego, posłów i mediatorów. Suma ta wypłacana ma być na święto Trzech Króli [6 I].

jęz. lac.

345/1802

k. 301 – 302

Warszawa, 17 września 1637

Król rozszerza dożywotnie prawa Gerarda Denhoffa, starosty kościerskiego, felińskiego, ekonoma malborskiego, do starostwa kościerskiego, na jego żonę Sybillę Małgorzatę Śląską [z Piastów], księżną legnicką i brzeską. Denhoff zasłużył się w wyprawach tureckich, moskiewskich, pruskich, najpierw jako dowódca kompanii, a potem pułku.

jęz. lac.

346/1803

k. 302 – 302 v

Warszawa, 18 września 1637

Król nadaje Marcinowi Kochanowskiemu urząd pisarza ziemskiego sandomierskiego, wakujący po śmierci Stanisława Kowalkowskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U IV/3 nr 723.

347/1804

k. 302 v – 303

Warszawa, 17 września 1637

Król pozwala Zygmuntowi Małachowskiemu podstolemu gostyńskiemu ustąpić z praw dożywotnich do wsi Skorzeza¹ na rzecz małżonków: Jana Rysińskiego² pisarza ziemskiego brzeskiego i Konstancji Plichcianki.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na określenie powiatu i województwa. Zapewne chodzi o Skorzezo w woj. pomorskim, pow. kościerskim. ² W or. *Ryskowski*, zob. U VI/2, s. 42, nr 141.

348/1805

k. 303 – 303 v

Warszawa, 18 września 1637

Król pozwala Andrzejowi i Urszuli Korycińskim, małżonkom, ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa Kruszwicy w województwie brzeskim, na rzecz małżonków: Jana Kołodzkiego i Barbary z Manieckich.

jęz. lac.

349/1806

k. 304 – 304 v

Warszawa, 19 września 1637

Król, uznając zasługi Andrzeja Cebrowskiego, nadaje mu dożywotnie prawa do części wsi Prosiątków w województwie podolskim, które wróciły dyspozycji króla po śmierci Aleksandra Szczuki.

jęz. lac.

350/1807

k. 304 v – 305

Warszawa, 24 września 1637

Król nadaje Pawłowi Biechowskiemu urząd wojskiego nowokorczyńskiego. Biechowski zasłużył się w wojnach z poganami, służył pod chorągwią Stanisława Lubomirskiego, ówczesnego podczaszego koronnego¹.

jęz. lac.

¹ S. Lubomirski był podczaszym kor. 1620 – 1628, U X, s. 103; zob. U IV/3 nr 201.

351/1808

k. 305 – 305 v

Warszawa, 30 września 1637

Król nadaje Adamowi Rudnickiemu urząd podsędka chełmskiego, wakujący po śmierci Adama Hańskiego podsędka chełmskiego¹.

jęz. lac.

¹ U III/2 nr 1304–1305 podają, że Rudnicki złożył przysięgę już 9 I 1637 i nie uwzględniają rejestrowanego tu dokumentu.

352/1809

k. 305 v – 306 v

Warszawa, 28 września 1637

Król potwierdza, że w kancelarii mniejszej koronnej oblatowany został jego dokument, wystawiony w Warszawie 26 V 1637. W akcie tym, okazanym w imieniu Bogusława Leszczyńskiego, syna Rafała Leszczyńskiego, wojewody bełskiego, Władysław IV zatwierdził wszystkie punkty kontraktu zawartego

między Jerzym Wilhelmem [Hohenzollernem], elektorem brandenburskim, księciem w Prusiech, a Rafałem Leszczyńskim, wojewodą bełskim, starostą hrubieszowskim. Umowa dotyczyła arendy przez Leszczyńskiego dóbr książęcych Prabuty alias Riesenburg.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

353/1810

k. 306 v – 307

Warszawa, 30 września 1637

Król, wobec pogarszającego się stanu zdrowia Atanazego Krupeckiego, biskupa przemyskiego i samborskiego rytu greckiego, zgadza się na wyznaczenie Pawła Owłoczyńskiego, archimandryty kobryńskiego, koadiutorem Krupeckiego. Król napomina także Rafała Korsaka, metropolitę kijowskiego rytu greckiego, żeby wyznaczył i potwierdził Owłoczyńskiego na tym urzędzie.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

354/1811

k. 307 v – 308

Warszawa, 1 października 1637

Król wyraża zgodę na prośbę złożoną przez mieszczanina Jerzego Szymonowicza (*Simonowicz*), serwitora i muzyka kapeli królewskiej, by mógł rozbudować swą kamienicę, położoną przy Rynku Warszawy¹, od strony Wisły. Kamienica położona była pomiędzy kamienicą znakomitego Wojciecha Baryczki a kamienicą spadkobierców Jana Gizy.

jęz. lac.

¹ Chodzi tu o kamienicę nr 8 przy Rynku Starego Miasta w Warszawie, tzw. Ellebrantowską, zob. *Katalog Zabytków Sztuki*, cz. 1, Stare Miasto, opr. J. Łoziński, A. Rottermund, Warszawa 1993, s. 261.

355/1812

k. 308 – 308 v

Warszawa, 2 października 1637

Król, w uznaniu zasług Ludwika Janowskiego, żołnierza, pozwala mu ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa w mieście Sochocin (*Sąchocin*) w powiecie ciechanowskim, na rzecz Walentego Kurzątkowskiego. Janowski służył w wyprawach wojennych pod chorągwią Marcina Kazanowskiego, kasztelana halickiego.

jęz. lac.

356/1813

k. 308 v – 309

Warszawa, 3 października 1637

Król zachowuje plebejusza Feliksa Rojka i jego żonę Agnieszkę Wisłochową w dożywotnich prawach do młyna Wisłoch na rzece Rządza, w starostwie stanisławowskim.

jęz. lac.

357/1814

k. 309 – 311

Warszawa, 3 października 1637

Król, na prośbę dominikanek z kościoła św. Marii Magdaleny w Płocku, potwierdza okazany w kancelarii papierowy dokument rewizora królewskiego

Mikołaja Czampskiego, archidiakona dobrzyńskiego, wystawiony w Płocku, w miejscu zwanym winnica (*vinea*), 9 kwietnia 1601 roku (*feria secunda post Dominicam Quadragesimalem Judica*). Rewizor wyznaczony został do wymierzenia pewnego gruntu dla zbudowania klasztoru dominikanek w Płocku.

Czampski działał w obecności: Andrzeja Kosińskiego, kanonika płockiego, reprezentującego Wojciecha Baranowskiego, biskupa płockiego, oraz w obecności Stanisława Żabickiego, ekonoma starosty płockiego Stanisława Mińskiego, wojewody łęczyckiego, a także w obecności Jana Górskiego, archidiakona płockiego, Andrzeja Czampskiego, podsędka ziemi dobrzyńskiej, Mikołaja Męcińskiego, Jana Sieromskiego, Andrzeja Malanowskiego, Wojciecha Lubonickiego, i plebejusza (*providus*) Piotra z Nowego Miasta, woźnego sądowego.

Mikołaj Czampski działał na podstawie mandatu króla Zygmunta III, wystawionego w Malborku 15 czerwca 1598 roku, na podstawie konstytucji sejmu z roku 1598¹. Wyznaczony obszar rozciągał się od wschodu od winnicy (*vinea*) i wzniesienia na którym stoi zamek, przylegał do gruntu klasztoru św. Dominika, na północy sięgał domu zwanego Kuźnia. Prośbę siostr złożył Bernard Dunin Wolski, kaznodzieja i spowiednik konwentu oraz Angela Blochówna, przeorysza.

jęz. lac.

¹ Konstytucja pt. *Wymierzenie placu klasztorowi Panien Zakonnych Płockich*, VL t. II, f. 1470.

358/1815

k. 311 v – 312

Warszawa, 3 października 1637

Król potwierdza prawa i przywileje zakonu dominikanów przy kościele św. Trójcy w Płocku. Przywileje te były już potwierdzone wcześniej przez książąt mazowieckich, Stefana Batorego w dokumencie wydanym w Krakowie 14 maja 1583, a także przez Zygmunta III w Warszawie 10 stycznia 1591 roku oraz w Warszawie na sejmie 20 lipca 1596 roku, kiedy to zakon uzyskał od króla prawo zbudowania młyna pływającego na Wiśle.

jęz. lac.

359/1816

k. 312 – 312 v

Warszawa, 5 października 1637

Król pozwala Jakubowi Kozłowskiemu ustąpić z praw dożywotnich do karczmy we wsi Błozwy w starostwie samborskim, na rzecz Jana Mikołaja Danisłowicza, podskarbiego koronnego, starosty przemyskiego, samborskiego, ratneńskiego.

jęz. lac.

360/1817

k. 313 – 313 v

Warszawa, 5 października 1637

Król pozwala Ewie ze Skaszewa Sapieżynie, wdowie po Fryderyku Sapieżu, podkomorzemu włodzimierskim na ustąpienie z praw dożywotnich do wsi Chodcze¹, Petryłów, Wola Petryłowska, i Ochoża w województwie ruskim, w ziemi chełmskiej, na rzecz swojego syna, Jana Sapiehy.

jęz. lac.

¹ Dziś Chutcze.

361/1818

k. 313 v – 314

Warszawa, 5 października 1637

Król rozszerza dożywotnie prawa Stanisława Lisieckiego, żołnierza, do wsi Zbójno (*Zbuynie*) w starostwie przedeckim na jego drugą żonę Annę Jaskólską. Lisiecki otrzymał prawa do tej wsi wraz ze swoją pierwszą żoną, zmarłą Elżbietą Zbijewską, od Zygmunta III.

jęz. lac.

362/1819

k. 314 – 314 v

Warszawa, 5 października 1637

Król zgadza się, by Jan Korzbok Łącki (*Łacki*) mógł ustąpić z praw dożywotnich do wsi Podorzewo (*Padarzew*) w powiecie gnieźnieńskim na rzecz Wojciecha Zdzarowskiego i jego żony, Anny Jastrzembskiej.

jęz. lac.

363/1820

k. 315 – 315 v

Warszawa, 5 października 1637

Król pozwala Maciejowi Rybińskiemu, żołnierzowi, wykupić z rąk bezprawnych posiadaczy wójtostwo we wsi Dołżki (*Dolszki*)¹ z sześcioma łanami, oraz łanem zwanym Popowski, a także młynem i karczmą, obszarami położonymi w granicach zwanych Zadzielskie i Krzywianskie, a także dwoma obszarami w Krzywym Potoku i sześcioma łanami w Dzwiniowie. Rybiński zasłużył się za panowania Zygmunta III, brał udział w wyprawach moskiewskich, pruskich, tureckich, pod Cecorą. Dobra te otrzymuje w dożywocie.

jęz. lac.

¹ Ekonomia samborska, kraina ilnicka. Dziś Довжки, Dovzhky na Ukrainie; RZPrzem1674, s. 218, 230.

364/1821

k. 315 v – 316

Warszawa, 5 października 1637

Król pozwala Andrzejowi Kukińskiemu wykupić z rąk obecnych, bezprawnych, posiadaczy wójtostwo we wsi Myta w ekonomii samborskiej, z czterema łanami oraz obszarami; jeden w Suchym Potoku z Płoniną, drugi położony nad tą wsią, a także z karczmami dwoma, młynem i foluszem, a także z łanem po zmarłym chłopie Fetku Pawlakowiczu i z łanem, po zmarłym chłopie Iwanie Tereletiszu, z młynem i karczmą. Dobra te Kukiński otrzymuje w dożywocie.

jęz. lac.

365/1822

k. 316 – 320

Warszawa, 5 października 1637

Król pozwala wpisać do ksiąg Metryki Koronnej treść oblatowanej w kancelarii koronnej umowy, zawartej przez Stanisława Przyjemskiego, marszałka nadwornego koronnego, starostę generalnego wielkopolskiego, starostę konińskiego i Jakubem Jakobsonem, w Gdańsku 20 VI 1633. Określone zostały w niej warunki dzierżawy starostwa osieckiego z dzierżawą międzylędzką w województwie pomorskim, która trwać ma przez dwa lata od święta Jana Chrzciciela [24 VI] 1633 do tegoż święta w roku 1635. Wysokość czynszu dzierżawy ustalona zostaje na osiemnaście tysięcy pięćset złotych polskich na rok, pierwsza opłata wniesiona ma być 5 VII w Toruniu, druga 24 VI 1635, przy czym ustalone zostają dodatkowe punkty odnośnie rozliczania rat. Strony zobowiązują się, że w ciągu dwóch tygodni dokonają spisu inwentarza dóbr. Jakobsonowi nie wolno pustoszyć lasów; puszczy Osieckiej, boru przy wsi Lipogórze, dąbrowy

międzyleskiej, smolarze mają jednak prawo wyrabiać smołę nie tylko z suchych sosen, ale i z pni (*pniów*), dozwala się też ograniczonego wyrębu na potrzeby własne. Jakobson ma zatrudnić dwóch borowych dla pilnowania Puszczy Osieckiej i jednego do boru lipogórskiego. Raz do roku Jakobson ma kupić w Gdańsku czterdzieści beczek śledzi i wysłać do Torunia na swój koszt na potrzeby Przyjemskiego. Jakobson nie powinien wprowadzać nowych obciążeń i zachować ich dawne przywileje, powinien dbać o granice dóbr, obsadzić młyn zwany Szłaga. Jakobson ma prawo warzyć piwo i sprzedawać karczmarzom, tym, którzy nie mają przywileju na warzenie. Może zatrudnić dwóch rzemieślników do wytwarzania kopanek i łopat z drewna jesionowego z Puszczy Osieckiej, lecz tak, by nie powodowało to zniszczeń.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac., jęz. pol.

366/1823

k. 320 – 320 v

Warszawa, 12 października 1637

Król, w uznaniu zasług Jana Greckiego, pozwala mu wykupić prawa do dwóch łąnów we wsi Jeziorna (*Jezióra*) w starostwie warszawskim z rąk obecnych bezprawnych posiadaczy, uprzednio trzymał je zmarły Andrzej Piasecki. Dobra te Grecki otrzymuje dożywotnio.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

367/1824

k. 321 – 321 v

Warszawa, 13 października 1637

Król pozwala Teofili Hornostajowej z Goraja (*Goraj*) ustąpić z praw dożywotnich do wsi Dimidow w województwie kijowskim na rzecz Andrzeja Drohojewskiego i jego żony Elżbiety Hornostajowej. Drohojewski zasłużył się podczas wypraw wołoskich i pruskich.

jęz. pol.

368/1825

k. 321 v – 322 v

Warszawa, 15 października 1637

Król pozwala, by Konstanty Korybut Wiśniowiecki, wojewoda bełski oraz jego żona, Katarzyna z Białoboków Korniaktówna mogli ustąpić z praw dożywotnich do starostwa kamionackiego w województwie ruskim na rzecz swojego syna Jerzego Korybuta Wiśniowieckiego. Nadanie obejmuje miasto Kamionka Strumiłowa, z wszystkimi dobrami przynależącymi do starostwa.

jęz. lac.

369/1826

k. 322 v – 323

Warszawa, 15 września 1637

Król nadaje Pawłowi Krześcińskiemu dobra Walow i Bajmaki (*Baymaki*) w powiecie krzemienieckim, prawem dożywotnim. Krześciński zasłużył się w różnych wyprawach wojennych, w moskiewskiej przy boku króla, wołoskiej przeciw Murtaży paszy. Dobra te przypadły do dyspozycji króla prawem kaduka po jakimś Aleksandrze Turskim alias Turziańskim.

jęz. pol.

370/1827

k. 323 v – 335

Warszawa, 20 października 1637

Król pozwala na wpisanie do akt kancelarii i wydanie w postaci ekstraktu dokumentu wystawionego [w Warszawie] 20 X 1637, podpisanego przez podkanclerzego Piotra Gembickiego i Jakuba Maksymiliana Fredrę, podkomorzego przemyskiego sekretarza królewskiego.

Akt ten, spisany na pergaminie, zawierał dokument fundacji kościoła kolegiального w Ołyce, wystawiony został przez księcia Albrychta Stanisława Radziwiłła, księcia na Ołyce i Nieświeżu, kanclerza litewskiego, w Warszawie 19 X 1637 roku, w obecności Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, podkanclerzego koronnego, Adama Kazanowskiego, kasztelana sandomierskiego, Mikołaja Gniewosza, opata koprzywnickiego, sekretarza wielkiego koronnego, Jakuba Wierzbęty Doruchowskiego, archidiakona warszawskiego, referendarza koronnego, Marcjana Tryzny, prepozyta trockiego, referendarza i pisarza litewskiego, Krzysztofa Gembickiego, podstolego koronnego, starosty gnieźnieńskiego, Jana Gembickiego, kustosza gnieźnieńskiego, kanonika krakowskiego, regenta kancelarii mniejszej koronnej, Stanisława Zadorskiego, cześnika koronnego, Tomasza Leżeńskiego pisarza wielkiego skarbowego koronnego, Aleksandra Trzebińskiego, dziekana sandomierskiego, Franciszka Dołmata Isajkowskiego, prepozyta grodzieńskiego, kustosza wileńskiego, pisarza skarbowego litewskiego, Bartłomieja Cieszyńskiego, kanonika wileńskiego, proboszcza kowieńskiego, sekretarza JKM, Jerzego Pletemberga, koniuszego królowej. Dokument podpisany został przez księcia Albrychta Stanisława Radziwiłła i świadków.

Kanclerz rozszerza w tymże akcie postanowienia zawarte we wcześniejszym dokumencie fundacyjnym z 15 IX 1631. Suma dwóch tysięcy złotych polskich dla kolegiaty, zapisana na czynszu, cłach i dochodach z młynów Ołyki, zostaje zapisana na dochodach z dzierżawy wsi Nosowicze (*Nosowice*) z folwarkiem i Oderady (*Oderadi*), ma być wypłacana corocznie w czterech ratach. Po śmierci kanclerza kościoła i kapituła ołycka objąć ma te dobra w realne władanie. Gdyby spadkobierca kanclerza chciał te dobra odzyskać, musi zapłacić kapitule trzydzieści tysięcy złotych polskich. Ustalone zostały zasady podziału tych dwóch tysięcy złotych polskich w sposób następujący: na dochód i wyżywienie kustosza, kantora, kaznodziei, i kanonika, czyli zarządcy szpitala przeznaczają się rocznie siedemset złotych, na wynagrodzenie ośmiu wikarych osiemset złotych, dla prepozyta, śpiewaków, zakrystii i dla szpitala złotych trzysta pięćdziesiąt. Na wosk dla świątyni sto złotych. Za modły w intencji kanclerza pięćdziesiąt złotych rocznie, do podziału między członków kapituły i wikarych. Po śmierci kanclerza dodane ma być do tej sumy jeszcze pięćdziesiąt złotych, wypłacane w rocznicę zgonu. Prałaci oraz kanonicy zobowiązani są zrzec się innych beneficjów kościelnych, które utrudniałyby im pracę w Ołyce. W dokumencie zawarty został tekst przysięgi kanonika. Ponieważ w Ołyce istnieją dwa kościoły: nowy, pod wezwaniem Trójcy Świętej i stary pod wezwaniem świętych Piotra i Pawła, książę postanawia, że mają być one traktowane jako jedna świątynia i nie wolno ich rozdzielać. Postanowienia szczegółowe.

Jęz. łac.

371/1828

k. 335 – 335 v

Warszawa, 22 października 1637

Król, w uznaniu zasług, nadaje Olafowi, zwanemu Aleksy Kurka, Szwedowi, mieszczaninowi warszawskiemu, a także jego żonie, mieszczce Brygidzie, prawo swobodnego dysponowania swoim majątkiem w testamencie, królewskie prawo kaduka i roszczenia skarbu nie mają mieć tu miejsca. Olaf zasłużył się królowi Szwecji, Janowi III [Wazie], potem królownie Annie Wazównie, jako kucharz, gotujący potrawy.

jęz. łac.

372/1829

k. 335 v – 336

Warszawa, 22 października 1637

Król nadaje Świątosławowi Wilkostowskiemu urząd miecznika ziemskiego inowrocławskiego, wakujący po śmierci Piotra Kołodzkiego¹.

jęz. łac.

¹ Por. U VI/2 nr 655–666.

373/1830

k. 336 – 336 v

Warszawa, 23 października 1637

Król pozwala Adamowi Próchnickiemu i jego żonie Zofii Boguszówniej ustąpić z praw dożywotnich do wsi Rawica w starostwie zwoleńskim, na rzecz Andrzeja Greka i jego żony Katarzyny Grek.

jęz. łac.

374/1831

k. 336 v – 338

Warszawa, 4 listopada 1637

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii koronnej i wydać w postaci ekstraktu swój dokument, wystawiony w Grodnie 6 XI 1636, podpisany przez króla i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego. Władysław IV pozwala Janowi Mikołajowi Daniłowiczowi, podskarbiemu koronnemu, ustąpić z praw dożywotnich do starostwa czy też tenuty czerwonogrodzkiej w województwie podolskim, na rzecz Franciszka Daniłowicza, swego brata i Elżbiety Sapieżanki, żony tegoż, małżonkowie otrzymają te dobra po uskutecznionej cesji w dożywocie.

Relacja podkanclerzego Piotra Gembickiego.

jęz. łac.

375/1832

k. 338 – 339

Warszawa, 7 listopada 1637

Król nadaje Janowi z Ruszczy (*Rusca*) Branickiemu, staroście chęcińskiemu, królewskiemu dworzaninowi pokojowemu, kopalnię chęcińską, zwaną olborą chęcińską, na lat pięć. Branicki ma pełne prawo wydobywania ołowiu i żelaza, oraz wszelkich metali w tej kopalni oraz we wsi Zawada, przynależnej do starostwa chęcińskiego, ma również prawo do tzw. *dziesiątej niecki* urobku oraz do marmuru chęcińskiego na swe potrzeby. Ponieważ w roku 1633 król nadał kopalnię szlachcicowi zwanemu Dziboni (Dziuboni)¹, Branicki przejmie olborę² od tegoż, kiedy upłynie naznaczony czas.

j. łac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię; prawdopodobnie Jan Gibboni, który otrz. indygenat w 1654; Gibboni, włoska rodzina przedsiębiorców, Boniecki, V, s. 165. ² Termin olbora zasadniczo oznacza czynsz płacony królowi w kruszcu, w tym przypadku rozciągnięty został na kopalnię.

376/1833

k. 339

Warszawa, 20 listopada 1637

Król nadaje Bartłomiejowi Zawadzkiemu (*Zawadski*) urząd skarbnika ziemskiego ciechanowskiego, wakujący po śmierci Macieja Kłusowskiego (*Kłusowski*).

jęz. lac.

377/1834

k. 339 v – 340

Warszawa, 20 listopada 1637

Król rozszerza prawa Kaspra Denhoffa, wojewody sieradzkiego, starosty bolesławskiego, radomszczańskiego, do wsi Rudniki w województwie krakowskim, na jego żonę, [Annę] Aleksandrę [Konięcpolską] z Konięcpola.

jęz. lac.

378/1835

k. 340 – 340 v

Warszawa, 26 listopada 1637

Król nadaje Janowi Strzeszewskiemu prawa dożywotnie do wsi Zubow w starostwie trembowelskim, dobra te wakują po śmierci Władysława Łaszcz. Strzeszewski zasłużył się jako żołnierz, brał udział w różnych wyprawach, także przeciw sułtanowi tureckiemu.

jęz. lac.

379/1836

k. 340 v – 341

Warszawa, 24 października 1637

Król pozwala Krzysztofowi Stano, żołnierzowi weteranowi, kupić sołectwo we wsi Czatachowa w starostwie olsztyńskim z rąk obecnych, bezprawnych, posiadaczy. Dobra te należały kiedyś do zmarłego Wojciecha (*Albertus*) Czatachowskiego. Stano wziął udział w rozlicznych wyprawach wojennych, zwłaszcza pod Cecorą pod chorągwią Samuela Koreckiego, gdzie był chorążym, w wyprawie wołoskiej pod Chocimiem, służył w chorągwi Tomasza Zamoyskiego, kanclerza koronnego, w Prusach przeciw Gustawowi Adolfowi, służył pod Stanisławem Konięcpolskim, kasztelanem krakowskim, a także wziął udział w wyprawie moskiewskiej niedawnej, służył pod Marcinem Kazanowskim, wojewodą podolskim.

jęz. lac.

uwaga:

380/1837

k. 341 – 342

Warszawa, 24 listopada 1637

Król pozwala braciom, plebejuszom Michałowi i Piotrowi Arnsfeldom ustąpić z praw do karczmy we wsi Jaroszewo zwanej też Mała Biała Góra w starostwie waleckim, na rzecz braci, plebejuszy Bartłomieja i Piotra Pribe.

jęz. lac.

381/1838

k. 342 – 342 v

Warszawa, 30 listopada 1637

Król pozwala, by Marcin Słupski wraz z żoną Katarzyną Wierzchowską mogli ustąpić z praw dożywotnich do części wsi Kozarowce w województwie podolskim, na rzecz swego syna, Piotra Słupskiego, żołnierza służącego pod chorągwią kasztelana krakowskiego [Stanisława Konięcpolskiego]. Marcin

Słupski zasłużył się jako żołnierz w licznych wyprawach, zwłaszcza inflanckiej i moskiewskiej.

jęz. lac.

382/1839

k. 342 v – 343

Warszawa, 30 listopada 1637

Król pozwala Wojciechowi (*Albertus*) Kossakowskiemu, zasłużonemu żołnierzowi, oraz jego małżonce, ustąpić z praw dożywotnich do połowy wsi Olkowiec w województwie podolskim, na rzecz jego brata, Krzysztofa Kossakowskiego.

jęz. lac.

383/1840

k. 343 v – 344

Warszawa, 2 grudnia 1637

Król potwierdza, pozwala wpisać do ksiąg kancelarii koronnej i wydać ekstrakt swojego oblatowanego dokumentu, wystawionego w Warszawie, 12 IX 1634, który został podpisany przez monarchę i Jana Romiszewskiego. W akcie tym Władysław IV nadał godność serwitora królewskiego Janowi Vinandusowi Eflerowi, rodem z Sigeberon w księstwie Jülich, księgarzowi dworu królewskiego.

Relacja podkanclerzego Piotra Gembickiego.

jęz. lac.

384/1841

k. 344 – 345

Warszawa, 8 grudnia 1637

Król pozwala Janowi Bębnowskiemu, swemu sekretarzowi, podwojewodzie sandomierskiemu, ustąpić z praw dożywotnich do wsi Siedlec w województwie krakowskim oraz do karczmy tamże, na rzecz Andrzeja Bruzińskiego (*Bruzyński*) i jego żony Elżbiety Orzuchowskiej. Bruziński zasłużył się podczas wyprawy moskiewskiej, w czasie której służył pod chorągwią [Jana Karola] Chodkiewicza, hetmana wielkiego litewskiego, stawał też pod Chocimiem.

jęz. lac.

385/1842

k. 345 – 345 v

Warszawa, 10 grudnia 1637

Król nadaje Stanisławowi Baranowskiemu urząd podkomorzego ziemi wiskiej, wakujący po śmierci Jana Grajewskiego. Baranowski był dotychczas pisarzem ziemskim łomżyńskim. Król dokonał wyboru z czterech przedstawionych mu kandydatów.

jęz. lac.

386/1843

k. 345 v – 347

Warszawa, 10 grudnia 1637

Król pozwala Janowi Korytko (*Koritko*) i jego żonie, Urszuli Korytko, na założenie miasta Łuszcza (*Lusca*) na prawie magdeburskim w dziedzicznych włościach, na miejscu dawnej wsi. Jarmarki naznaczone zostają na dzień św. Stanisława biskupa i męczennika [8 V] oraz na dzień św. Andrzeja Apostoła [30 XI]. Targi odbywać się mają w soboty i wtorki

jęz. lac.

387/1844

k. 347 v – 348
1637

Warszawa, 12 grudnia

Król nadaje Jakubowi Wojnie Orańskiemu urząd podsędka ziemskiego czernihowskiego, wakujący po wyniesieniu Stanisława Piątczyńskiego na urząd sędziego ziemskiego czernihowskiego¹. Orański zasłużył się jako żołnierz.

jęz. pol.

¹ Por. U III/4 nr 1379–1380.

388/1845

k. 348 – 348 v

Warszawa, 12 grudnia 1637

Król, w uznaniu zasług Bazylego Berezańskiego, żołnierza królewskiego, rozszerza jego prawa do połowy wójtostwa we wsi Berechy (*Berechi*), w starostwie przemyskim, na jego żonę, Katarzynę Bandrowską.

jęz. lac.

389/1846

k. 349

Warszawa, 14 grudnia 1637

Król pozwala Łukaszowi Orzelskiemu ustąpić z praw do dożywotniej pensji rocznej w wysokości trzech tysięcy złotych, płatnej z dochodów starostwa latyczowskiego, na rzecz Olbrachta Opackiego, który otrzymał będzie ją dożywotnio.

jęz. lac.

390/1847

k. 349 v – 350

Warszawa, 15 grudnia 1637

Król nadaje Piotrowi Charbickiemu, dotychczasowemu stolnikowi łeczyckiemu, zasłużonemu żołnierzowi, urząd kasztelana brzezińskiego, wakujący po śmierci Stanisława Witowskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U II/2 nr 28.

391/1848

k. 350 – 350 v
1637

Warszawa, 15 grudnia

Król pozwala Jakubowi Rudnickiemu i Teodorze Podkarskiej, małżonkom, ustąpić z praw dożywotnich do wójtostwa wsi Jaświski (*Jaswiski*)¹ w starostwie knyszyńskim, na rzecz Piotra Gojdanowskiego (*Goidanowski, Goydanowski*) i Agnieszki Wyrzykowskiej. Rudnicki zasłużył się w wyprawach wojennych, zwłaszcza na Wołoszczyznę.

jęz. lac.

¹ Zapewne chodzi o wieś Jaświły.

392/1849

k. 350 v – 351

Warszawa, 18 grudnia 1637

Król zachowuje Michała Berezańskiego i Samuela Dubrawskiego w dożywotnich prawach do popostwa we wsi Bandrów (*Bandrowie*) w starostwie przemyskim,

jakie wróciło do dyspozycji króla po śmierci Iwana Bandrowskiego Bartosiewicza, dziadka Michała Berezańskiego i Samuela Dubrowskiego.

jęz. łac.

393/1850

k. 351 – 351 v

Warszawa, 18 grudnia 1637

Król nadaje Tymoteuszowi Linińskiemu (*Lniński*) zwanemu też Miedianczyc, zasłużonemu żołnierzowi, w dożywocie połowę wójtostwa we wsi Linina w starostwie samborskim, które wróciło do dyspozycji króla po śmierci Jacka Linińskiego, zwanego Mediancz. Tymoteusz Liniński służył w wyprawie moskiewskiej pod chorągwią zmarłego Marcina Kazanowskiego, kasztelana halickiego, hetmana polnego.

jęz. łac.

394/1851

k. 352 – 352 v

Warszawa, 22 grudnia

1637

Król nadaje Piotrowi Szyszkowskiemu, staroście wareckiemu, urząd kasztelana sądeckiego, wakujący po śmierci [Mikołaja] Korycińskiego¹. Szyszkowski zasłużył się jako żołnierz, przez trzy lata walczył w wojnie pruskiej. Odznaczył się spełniając różne zadania na dworze Zygmunta III, z wielką gorliwością posłował do elektora brandenburskiego a także do Konstantynopola. Wspierał przyszłego króla [Władysława IV] w czasie elekcji. Ostatnio pojechał do Wiednia z królewiczem Janem Kazimierzem, by eskortować do kraju małżonkę króla [Cecylię Renatę Habsburg].

¹Zostawiono puste miejsce na imię. Zob. U IV/2, s. 120, nr 497, 498.

395/1852

k. 353 – 353 v

Warszawa, 27 grudnia 1637

Król pozwala, by Stanisław Byniewski mógł wykupić kuźnicę, czyli młyn w pobliżu wsi Kozłowice w starostwie sochaczewskim, z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy, spadkobierców wojewody łęczyckiego Stanisława Radziejowskiego, i nadaje mu ją w dożywocie.

jęz. łac.

396/1853

k. 353 v

Warszawa, 30 grudnia 1637

Król rozszerza dożywotnie prawa Tomasza Olędzkiego chorążego drohickiego, do wsi Korytnica, Wola Korytnicka, Kątniki, Bębnarze, Ruda z młynami zwanymi Księży, Symer, Kursowie, Flaga, w powiecie liwskim, na jego żonę, Annę Grzybowską. Olędzki zasłużył się w czasie wypraw pruskich, moskiewskich oraz przeciw wrogom chrześcijaństwa [Turkom ew. Tatarom].

jęz. łac.

397/1854

k. 354 – 354 v

Warszawa, 15 grudnia 1637

Król pozwala, by Aleksander Zawisza mógł ustąpić z praw dożywotnich do pewnych części wsi Kalisze w powiecie łatyczowskim, województwie podolskim, na rzecz Jana i Mikołaja Zawiszów, którzy zasłużyli się pod tą samą co on

chorągwią. Zawisza służył pod chorągwią Marcina Kalinowskiego, wojewody czernihowskiego. Zawiszowie dobra te otrzymają po cesji w dożywocie.
jęz. łac.

398/1855

k. 354 v – 355 v

Warszawa, 30 grudnia 1637

Król potwierdza oblatowany dokument pergaminowy Zygmunta Augusta, wystawiony w Warszawie, na sejmie, 6 III 1564, podpisany przez Piotra Myszkowskiego, podkanclerzego koronnego. W dokumencie tym król Zygmunt August potwierdził fundację klasztoru dominikanek przy kościele św. Katarzyny w Poznaniu, na placu zwanym Wroniecka. Pierwszej fundacji klasztoru dokonał Przemysław II, król Polski i książę Pomorza w roku 1296, potwierdził ją Wacław [II], król Polski i Czech w roku 1304, inny jeszcze przywilej wydał król Kazimierz Wielki, w roku 1365, w sprawie pewnych wsi i wolnizn przysługujących klasztorowi, a choć pieczęć przy tym dokumencie niszczyła ze starości, jednak pod żadnym względem nie był on podejrzany. W sprawie potwierdzenia przywilejów zwróciła się do króla Władysława IV przeorysza klasztoru, Jadwiga Grabska. Król zatwierdza tak dawne jak i nowe przywileje.

jęz. łac.

[na k. 355 informacja o końcu wpisów z roku 1637]

[na k. 356 informacja o początku wpisów z roku 1638]

399/1856

k. 356 – 357

Warszawa, 8 stycznia 1638

Król pozwala Stanisławowi Koniecpolskiemu, kasztelanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, staroście barskiemu, buskiemu, kowelskiemu, perejasławskiemu, ustąpić z praw dożywotnich do wsi Mukarow¹ w województwie podolskim na rzecz Piotra Wichrowskiego.

jęz. łac.

¹ Zostawiono miejsce na podanie nazwy drugiej wsi.

400/1857

k. 357 – 358

Warszawa, 12 stycznia 1638

Król pozwala Konstantemu Korybutowi Wiśniowieckiemu, wojewodzie bełskiemu, ustąpić z praw dożywotnich do starostwa czerkaskiego na rzecz jego syna, Aleksandra Wiśniowieckiego, rotmistrza i dworzanina królewskiego, który najpierw studiował za granicą, potem zasłużył się Rzeczypospolitej jako żołnierz. Nadanie obejmuje miasto i zamek Czerkasy z wszelkimi przynależącymi do starostwa wsiami, służbami, lasami oraz innymi przydatkami.

jęz. pol.

401/1858

k. 358 – 359

Warszawa, 15 stycznia 1638

Król nadaje Jerzemu Hejnie, ławnikowi ziemskiemu puckiemu, opuszczony teren zwany Zelno, na granicy powiatu lęborskiego i starostwa mirachowskiego, który ten chciałby zagospodarować. Hejno otrzymuje prawo lokowania tam wsi i chłopów. Grunt ten, obejmujący czterdzieści włók (*mansus*), powinien zostać wymierzony przez zaprzysiężonego geometrę. Dla folwarku przeznaczone ma być dwadzieścia włók, dla chłopów dwadzieścia włók. Wolnizna od obciążeń dla

nowo osadzonych tam chłopów trwać ma lat dziesięć. Aby koszty lokacji się zwróciły, dożywotnie prawa do tych dóbr otrzymuje także Sabina Littauer, żona Hejny.

jęz. lac.

402/1859

k. 359 – 359 v

Warszawa, 16 stycznia 1638

Król nadaje Samuelowi Ryłskiemu, swemu dworzaninowi pokojowemu, starostwo rabsztyńskie w dożywocie. Wakowało ono po śmierci Tomasza Zamoyskiego, kanclerza koronnego.

jęz. lac.

403/1860

k. 359 v – 360 v

Warszawa, 19 stycznia 1638

Król nadaje Stanisławowi Lubomirskiemu, wojewodzie ruskiemu, urząd wojewody krakowskiego, wakujący po śmierci Jana Tęczyńskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U IV/2 nr 414.

404/1861

k. 360 v – 361

Warszawa, 20 stycznia 1638

Król nadaje Stanisławowi Lubomirskiemu, wojewodzie krakowskiemu, starostwo krakowskie, wakujące po śmierci Tomasza Zamoyskiego, kanclerza koronnego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U IV/2 nr 354.

405/1862

k. 361 – 362

Warszawa, 31 stycznia 1638

Król pozwala Aleksandrowi Zbigniewowi Korniaktowi na Białobokach, jego żonie Dorocie Korniakt z Karnkowa, ustąpić z praw dożywotnich do wsi Maćkowice (*Machowice*)¹ w ziemi przemyskiej i do gruntu Machowski, na rzecz żołnierza weterana Stanisława Cieklińskiego i jego żony Katarzyny Cieklińskiej ze Stawskich. Ciekliński zasłużył się zwłaszcza w wyprawach inflanckich, służył pod chorągwią [Jana Karola] Chodkiewicza, hetmana wielkiego litewskiego.

jęz. lac.

¹ Zob. LZPrzem1674, s. 123.

406/1863

k. 362 – 362 v

Warszawa, 26 stycznia 1638

Król pozwala Markowi Sadowskiemu ustąpić z praw lennych do derewni Zaklicze nad rzeką Desną (*Dezna*), w powiecie nowogrodzkim [siewierskim], na rzecz Aleksandra Piaseczyńskiego kasztelana kijowskiego, starosty ulanowskiego, nowogrodzkiego. Piaseczyński otrzymuje także na prawie lennym połowę derewni Sobiczew (*Sobiczewa*) w nowogrodzczyźnie, wakującą po śmierci Jana Wołka, oraz puste sieliszcze Głuchow, które trzymał przedtem [Wojciech] Pustołowski¹ po bojarzynie Zademie Moszowym.

Dokument podpisany przez Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Identyfikacja wg Kułakowskij, *Czernihowo–Siewierszczyna*, s. 441.

407/1864

k. 363 – 363 v

Warszawa, 30 stycznia 1638

Król nadaje Wojciechowi (*Albertus*) Łużeckiemu urząd sędziego ziemskiego drohickiego, wakujący po wyniesieniu Mieczysława Mleczo na urząd starosty drohickiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U VIII, nr 578.

408/1865

k. 363 v – 364

Warszawa, 30 stycznia 1638

Król pozwala, by Marcjan Chrzaszcz, królewski myśliwy, mógł wykupić wójtostwo dobrzeszowskie z kuźnicą żelaza o nazwie Królewiec, w województwie sandomierskim, starostwie radoszyckim, z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy.

jęz. lac.

409/1866

k. 364 – 364 v

Warszawa, 30 stycznia 1638

Król nadaje Konstantemu Korybutowi Wiśniowieckiemu, wojewodzie bełskiemu, urząd wojewody ruskiego, wakujący po wyniesieniu Stanisława Lubomirskiego na urząd wojewody krakowskiego¹.

jęz. lac.

¹ Zob. U III/1 nr 1257, omyłkowo podano, że nominacja nastąpiła 8 VI 1841.

410/1867

k. 365

Warszawa, 1 lutego 1638

Król nadaje [Remigianowi] Gorczyńskiemu¹ urząd wojskiego latyczowskiego, wakujący po śmierci Wojciecha (*Albertus*) Roguskiego.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię. Zob. U III/3, nr 976, tylko data roczna.

411/1868

k. 365 – 366 v

Warszawa, 10 lutego 1638

Król pozwala Hieronimowi Radziejowskiemu, który otrzymał już od króla starostwo łomżyńskie, ustąpić z praw dożywotnich do starostwa sochaczewskiego, czyli z jurysdykcji starościńskiej, miasta Sochaczewa, młyna i wsi Czerwonka na rzecz Jana Oborskiego. Jeśli pojawi się taka potrzeba, poddani ze wsi Czerwona Niwa są zobowiązani do pomocy Radziejowskiemu w naprawie wałów. Oborski zasłużył się posługując do wielkiego księcia moskiewskiego.

jęz. lac.

412/1869

k. 366 v – 367

Warszawa, 16 lutego 1638

Król, na prośbę Żydów z miasteczka królewskiego Dolina (*Doliny*), potwierdza ich prawo do mieszkania tamże, do szkoły i cmentarza (*okopisko*) oraz prawo do handlu, płacić mają takie same podatki jak tamtejsi mieszczanie. Dwaj starsi Żydzi mają być obecni przy ustalaniu takich składek.

jęz. pol.

413/1870

k. 367 – 367 v

Warszawa, 24 lutego 1638

Król potwierdza dożywotnie prawa Andrzeja Herburta do wsi Przysiek w starostwie sanockim. Andrzej Mniszech, starosta osiecki, ostrołęcki, kuchmistrz koronny, otrzymał prawa do tejże wsi od Zygmunta III po Annie z Belźca, wdowie po Wojciechu Herburcie¹, skazanej na banicję. Mniszech ustąpił z tych praw na rzecz Andrzeja z Fulsztyna Herburta za zgodą króla Zygmunta III.

jęz. lac.

¹ Or. Herbolt, w nagłówku Herbort; Boniecki, VII, s. 263.

414/1871

k. 367 v – 368

Warszawa, 1 marca 1638

Król nadaje Maciejowi z Siecina¹ Siecińskiemu, dotychczasowemu podczaszemu wyszogrodzkiemu, urząd kasztelana wyszogrodzkiego, wakujący po śmierci Adriana Gołyńskiego. Sieciński zasłużył się jako żołnierz walcząc z Turkami i Tatarami, a także w innych wyprawach, brał udział w sejmikach i sejmach oraz w pracach Trybunału Koronnego.

jęz. lac.

¹ Dziś Siecień.

415/1872

k. 368 – 368 v

Warszawa, 2 marca 1638

Król pozwala Samuelowi Śladkowskiemu (*Slatkowski*), kasztelanowi rozpierskiemu (*rozpirskiemu*), tenentariuszowi budziszowskiemu, wykupić wsie Trzebisławki oraz Kleszczewo (*Kleszewo*) w województwie kaliskim, z rąk obecnych, bezprawnych posiadaczy i nadaje mu je w dożywocie.

jęz. lac.

416/1873

k. 369 – 369 v

Warszawa, 3 marca 1638

Król nadaje Hieronimowi Kryskiemu, synowi Feliksa Kryskiego, zasłużonego kanclerza koronnego, urząd podczaszego wyszogrodzkiego, wakujący po wyniesieniu Macieja Siecińskiego na kasztelanię wyszogrodzką.

jęz. lac.

417/1874

k. 369 v – 378

Warszawa, 10 marca 1638

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii dokument papierowy, oblatowany przez Jakuba Gizę (in. *Gisza*), sekretarza królewskiego, a zawierający testament Stanisława Gیزی (*Gisza*), skarbnika biskupa wrocławskiego Karola Ferdynanda, spisany w obecności świadków w Nysie 7 II 1638, potwierdzony przez Jana Baltazara [*Liesch von Hornau*], biskupa pomocniczego wrocławskiego. Testament, potwierdzony przez świadków i administratora w Nysie 14 II 1638, przedstawiony został przez Jakuba Gizę w rezydencji biskupa wrocławskiego na Zamku Warszawskim 28 lutego 1638 roku, i potwierdzony przez biskupa wrocławskiego Karola Ferdynanda w Warszawie, 7 III 1638.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac., jęz. pol.

418/1875

k. 378 – 379

Warszawa na sejmie, 13 marca 1638

Król, za wstawiennictwem pewnych doradców, zachowuje chłopów Macieja, Krzysztofa i Jana Szelałów w dożywotnim posiadaniu sołectwa we wsi Wężyczyn (*Wazyczyno*) w starostwie latowickim, które ich przodkowie otrzymali od Stanisława i Janusza, książąt mazowieckich, co potwierdza dokument oryginalny książąt.

jęz. lac.

419/1876

k. 379 – 379 v

Warszawa, 17 marca 1638

Król stwierdza, że w czasie sejmu koronacyjnego wydał już w Krakowie przywilej dla Żydów chęcińskich z potwierdzeniem ich prawa do posiadania izby na odprawianie dowolnych nabożeństw, jednak okazało się, że budynek z tym pomieszczeniem przeszkadzać może nabożeństwu katolickim, gdyż położony jest zbyt blisko kościoła. Dlatego też król pozwala Żydom chęcińskim zbudować szpital na placu, zwanym Furgalowski, który już kupili od niejakiego Marcina Dziedzica, uzyskawszy pozwolenie od władz miasta. Przy tym szpitalu wolno im będzie zbudować izbę, drewnianą (*wdrzewo*) lub murowaną, dla odprawiania swoich nabożeństw. Przy tej izbie mogą wznieść także komnatę dla kobiet. Izba ta i komnata nie mają być jednak traktowane jako bożnica. Wysokość izby określa się na dwanaście łokci do sklepienia, wzdłuż na łokci dwadzieścia, wszerz na łokci osiemnaście. Okna powinny być kwadratowe, ma się tam znajdować również piec. Komnata ma być szeroka na łokci dziesięć, długość ma mieć taką jak izba.

jęz. pol.

420/1877

k. 379 v – 381 v

Warszawa, 18 marca 1638

Król potwierdza swój dokument pergaminowy wydany w Grodnie 17 XI 1636, podpisany przez siebie i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego, a przedstawiony jako ekstrakt z ksiąg sądowych elbląskich, datowany w Elblągu 18 I 1638. Wypis ten podpisany został przez Johanna Jungschultza. W sądzie miejskim Elbląga stanęli 15 stycznia 1638 chłopci; Jakub Keseke i Marcin Janson i przedstawili w imieniu swoim oraz swych małżonek wspomniany dokument króla Władysława IV, opatrzony pieczęcią, prosząc o wpisanie go do akt sądu miejskiego elbląskiego.

W dokumencie tym zostały określone warunki dzierżawy pastwisk zwanych Kampenau¹ (*Campenau*)¹ w ekonomii malborskiej, arendowanych przez pewnych chłopów Holendrów na mocy kontraktu przyznanego im przez Zygmunta III, który to kontrakt wygasł w roku 1634. Z prośbą o zawarcie następnej umowy dzierżawnej na lat dwadzieścia pięć zwrócili się do króla chłopci: Marcin Peterson, Jan Wilmes, Albertus Gertz, Albertus Arent, Fryderyk Gertz, Adam Roseken, Cornelius Brandt, Joachim Fritz, Jan Adrianus, Jan Klassen. Władca przystał na tę prośbę, dając im pastwiska w dzierżawę od roku 1637 do roku 1662. Czynsz roczny ustalony został na cztery tysiące trzysta grzywien pruskich, licząc dwadzieścia groszy na grzywnę, do zapłaty na święto Bożego Narodzenia². Gdyby wybuchła wojna i chłopci nie mogli użytkować tych dóbr, nie będą zobowiązani do

płacenia czynszu. Podlegać będą jurysdykcji ekonoma malborskiego, uwolnieni jednak zostają od wszelkich obowiązków i ciężarów chłopskich. Na mocy kontraktu zawartego z chłopami malborskimi, zwłaszcza z Markusem Hoffem, zobowiązani są do płacenia należnej sumy z każdej włóki na potrzeby związane z wznoszeniem wałów. Mogą też wozić swoje towary na sprzedaż do dowolnego miejsca, warzyć piwo, korzystać z młynów, wybierać sołtysa.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

¹ Dziś Kępnowo. ² *Źródła do dziejów ekonomii malborskiej*, III, s. 80.

421/1878

k. 382 – 382 v

Warszawa, 4 marca 1638

Król, stosując się do konstytucji z czasów Stefana Batorego o wybrańcach, nadaje chłopom Marcinowi Grudzie z Mnichowa i Walentemu Powalce z Dzigorzewa (*Dzwigorzow*), wybrańcom ze wsi królewskich należących do starostwa sieradzkiego, prawo swobodnego używania ich ról, gruntów, rąbania drzewa w lasach i chrustów na swoją potrzebę, jednak bez czynienia szkody w puszczech. Są też wolni od wszelkich robót i służb u starosty, oddawania czynszów, stacji, poborów, zaciągów. Podaje się do szczególnej wiadomości Jana Wężyka, obecnego dzierżawcy tych dóbr. Jeśliby chłopci ci nie mieli jeszcze wymierzonego pełnego ładu, z którego pełnią służbę wojenną, to grunt taki powinien być im wymierzony za okazaniem tego listu królewskiego, wedle rejestrów lustratorskich.

jęz. pol.

422/1879

k. 382 v – 383
1638

Warszawa, 4 marca

Król, stosując się do konstytucji z czasów Stefana Batorego o wybrańcach i za odpowiednim poleceniem, nadaje chłopu Mikołajowi Tudze, wybrańcowi ze wsi Manice, należącej do starostwa sieradzkiego, prawo swobodnego używania roli zwanej Tużyńska, a także pastwiska i łąki przy roli Pazy, oraz nowej [roli] zwanej Wymysłowska, a także prawo rąbania drzewa w lasach i chrustów na swoją potrzebę, jednak bez czynienia szkody w puszczech. Ma prawo do zbierania paszy polnej i leśnej, z jezior i z rzek, może warzyć gorzałkę i piwo na swoje potrzeby, jest też wolny od wszelkich robót i służb u starosty, oddawania czynszów, stacji, poborów, zaciągów. Podaje się do szczególnej wiadomości Jana Wężyka, obecnego dzierżawcy tych dóbr.

jęz. pol.

[na k. 383 podpis własnoręczny Jakuba Maksymiliana Fredry z Pleszowic, podkomorzego przemyskiego, sekretarza JKM, metrykanta kancelarii mniejszej koronnej].

[na k. 384 tytuł w jęz. łac.: **Rejestr inskrypcji z lat 1635 – 1638**]

423/1880

k. 385 – 387

Warszawa, 10 grudnia 1635

Feria secunda post festum Immaculatae Conceptionis Dei parae Virginis Mariae proxima

Król stwierdza, że Wojciech (*Albertus*) Kadzidłowski, sekretarz królewski został wysłany do sławetnego¹ Filipa Lacke (*Lakken*), niegdysiejszego sekretarza miasta Gdańska, dla odebrania zeznania woli w miejscu pobytu chorego, czyli w kamienicy sławetnego Adama Łuckiego², mieszczanina warszawskiego. Zeznanie to zostaje wpisane do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej.

Filip Lacke, chory na ciele, zdrowy na umyśle, zeznał ustąpienie z praw do połowy dóbr dziedzicznych Mokry Dwór (*Mutterstrentz*, czyli *Nassenhoff*) na rzecz Jana Werdy, podkomorzego pomorskiego. Zrzeczenie to nie pomniejsza w niczym praw Filipa Lacke do sumy czternastu tysięcy złotych zapisanych na tych dobrach. Lacke kwituje także Werdę z pięciu tysięcy złotych zapisanych na drugiej połowie tych dóbr, ustępuje także na korzyść podkomorzego z tych dóbr. Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Określenie *nobilis ac spectabilis* stosowane wobec szczególnie ważnych przedstawicieli miast. ² Łucki był właścicielem kamienicy przy dzisiejszej ulicy Jezuickiej nr 8, zob. *Katalog Zabytków Sztuki, Miasto Warszawa*, cz. 1, *Stare Miasto*, red. J. Łoziński, A. Rottermund, Warszawa 1993, s. 301. Zob. dok. 1878.

424/1881

k. 387 – 388
1635

Warszawa, 10 grudnia

Feria secunda post festum Immaculatae Conceptionis Dei parae Virginis Mariae proxima

Król stwierdza, że Wojciech (*Albertus*) Kadzidłowski, sekretarz królewski, został wysłany do sławetnego Filipa Lacke (*Lakken*), niegdysiejszego sekretarza miasta Gdańska, dla odebrania zeznania woli w miejscu pobytu chorego, czyli w kamienicy sławetnego Adama Łuckiego, mieszczanina warszawskiego. Zeznanie to zostaje wpisane do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej.

Filip Lacke, chory na ciele, zdrowy na umyśle, zeznał potwierdzenie swego zeznania, złożonego w Warszawie 10 grudnia 1635, na rzecz na rzecz Jana Werdy, podkomorzego pomorskiego¹.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. dok. 424/1877.

425/1882

k. 388 – 389

Warszawa, 13 grudnia 1635

We czwartek po święcie niepokalanego poczęcia Naświętszej Panny Mariej nablížszej

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął osobiście Aleksander Michał Lubomirski, syn Stanisława, hrabiego na Wiśniczu, Lubomirskiego, wojewody ziem ruskich. Zeznał naznaczenie plenipotentów w swoich wszystkich sprawach sądowych, w osobach; Stanisława Gorzechowskiego pisarza grodzkiego sandomierskiego, Stanisława Ujejskiego pisarza grodzkiego sądeckiego, Jana Hruzewicza komornika granicznego kijowskiego, Jana Różyńskiego, Teodora Kuźnicza, Jana Zawady, Jana Drewnowskiego pisarza grodzkiego lubelskiego, Jana Radziechowskiego, Jana Kamińskiego, Stanisława Mietelskiego, Jana Różewicza, Jana Zegarta, Jana Zdzanskiego, Jana Różyckiego, Aleksandra Koszyckiego, Stefana Radziechowskiego.

Za sprawą Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. pol.

426/1883

k. 389 v – 390
1635

Warszawa, 14 grudnia

Feria sexta post festum Immaculatae Conceptionis Dei parae Virginis Mariae proxima

Król stwierdza, że Wojciech (*Albertus*) Kadzidłowski, sekretarz królewski, został wysłany do złożonego chorobą Mikołaja Sapiehy, wojewody nowogrodzkiego, który złożył zeznanie, wpisane do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej. Zeznał ustąpienie z roszczeń do pewnych wierzytelności, jakie powinna mu spłacić Zofia z Żurowa Daniłowiczówna, wdowa po Pawle Sapieże, podkanclerzym litewskim, zgodnie z odpowiednimi zapisami.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

427/1884

k. 390 – 392

Warszawa, 15 grudnia 1635

Sabbato post festum Immaculatae Conceptionis Dei parae Virginis Mariae proxima

Król stwierdza, że Wojciech (*Albertus*) Kadzidłowski sekretarz królewski, został wysłany do Rafała z Leszna Leszczyńskiego, wojewody bełskiego, starosty hrubieszowskiego, złożonego chorobą w dworze położonym obok dworu Adama Kazanowskiego, podkomorzego koronnego, by przyjąć jego zeznanie i wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej. Leszczyński zeznał ustąpienie na rzecz Jerzego z Tęczyna Ossolińskiego, podskarbiego nadwornego koronnego, starosty bydgoskiego, ryckiego, bielskiego, adzelskiego, praw dziedzicznych do dwóch wsi: Nawodzice oraz opustoszałej wsi Rybnica, w województwie i powiecie sandomierskim z wszelkimi przydatkami oraz uprawnieniami¹.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹Zob. dok. 1882 i 1883.

428/1885

k. 392 – 393 v

Warszawa, 15 grudnia 1635

Sabato post festum Immaculatae Conceptionis Dei parae Virginis Mariae proxima

Król stwierdza, że Wojciech (*Albertus*) Kadzidłowski, sekretarz królewski, został wysłany do Rafała z Leszna Leszczyńskiego, wojewody bełskiego, starosty hrubieszowskiego, złożonego chorobą w dworze położonym obok dworu Adama Kazanowskiego, podkomorzego koronnego, by przyjąć jego zeznanie i wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej. Leszczyński zeznał zawarcie pewnego kontraktu z Jerzym z Tęczyna Ossolińskim, podskarbis nadwornym koronnym, starostą bydgoskim, bielskim, adzelskim, w Warszawie 15 grudnia 1635 roku¹. Wadium w sprawie ustalono na trzy tysiące złotych.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹Zob. dok. 1881 i 1883.

429/1886

k. 393 v – 394 v

Warszawa, 15 grudnia 1635

Sabato post festum Immaculatae Conceptionis Dei parae Virginis Mariae proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Jerzy z Tęczyna Ossoliński, podskarbi nadworny koronny, starosta bydgoski, bielski, adzelski, który zeznał zawarcie kontraktu z Rafałem z Leszna Leszczyńskim, wojewodą bełskim, starostą hrubieszowskim, w Warszawie 15 grudnia 1635 roku¹. Wadium w sprawie ustalono na trzy tysiące złotych.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. dok. 1881 i 1882.

430/1887

k. 394 v – 395 v

Warszawa, 15 grudnia 1635

Sabato post festum Immaculatae Conceptionis Dei parae Virginis Mariae proxima

Król stwierdza, że przed księgami kancelarii mniejszej koronnej stanął Jerzy z Tęczyna Ossoliński, podskarbi nadworny koronny, starosta bydgoski, rycki, bielski, adzelski, który zeznał dług w wysokości dwudziestu sześciu tysięcy złotych, jaki winien jest Rafałowi z Leszna Leszczyńskiemu, wojewodzie bełskiemu, staroście hrubieszowskiemu. Sumę tę zapisuje na wszystkich swoich dobrach. Pierwszą ratę, w wysokości dziesięciu tysięcy złotych zobowiązuje się spłacić na dzień 1 I (*pro Festo Circumcisionis Domini nostri Jesu Christi*) 1636 w urzędzie grodzkim lubelskim. Drugą ratę w wysokości szesnastu tysięcy złotych polskich zobowiązuje się spłacić na dzień 18 I (*pro Festo Sanctae Priscaae Virginis*) 1636, w urzędzie grodzkim sandomierskim.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ zob. dok. 421.

[k. 395 v informacja o końcu zapisów za rok 1635]

[k. 395 a pusta, z inskrypcją *Vacua*, odwrocie puste]

[k. 396 informacja: **początek zapisów za rok 1636**]

431/1888

k. 396 – 396 v

Toruń, 4 stycznia 1636

Feria sexta post festum Circumcisionis Domini proxima

Król stwierdza, że Piotr Gembicki, nominowany biskup przemyski, dziekan krakowski, generalny prepozyt miechowski, podkanclerzy koronny osobiście zeznał w kancelarii mniejszej koronnej ustanowienie pełnomocnika, w osobie Adama Ślęskiego (*Slecki*), kustosa konwentu miechowskiego, zakonu Grobu Pańskiego, do spraw konwentu miechowskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

432/1889

k. 397 – 397 v

Toruń, 4 stycznia 1636

Feria sexta post festum Circumcisionis Domini proxima

Król stwierdza, że Piotr Gembicki, nominowany biskup przemyski, dziekan krakowski, generalny prepozyt miechowski, podkanclerzy koronny osobiście

zeznał w kancelarii mniejszej koronnej ustanowienie pełnomocnika, w osobie Stanisława Bogusławskiego, w sprawach dotyczących dekanatu krakowskiego. Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.
jęz. lac.

433/1890

k. 397 v – 398

Gdańsk, 26 stycznia 1636

in crastino Conversionis S. Pauli Apostoli

Król stwierdza, że Jan Gembicki, prepozyt kruszwicki, kanonik gnieźnieński, regens kancelarii mniejszej koronnej z jednej strony oraz Bartłomiej Bułakowski, w imieniu swoim oraz żony, Anny [z Drozdowa] Bułakowskiej¹, z drugiej strony, osobiście zeznali w kancelarii mniejszej koronnej pewną umowę, dotyczącą dzierżawy wsi Kąpiel (*Kampiel*), zawartą w tejże wsi w roku 1636. Potwierdzają ją we wszystkich punktach oraz zapisują odpowiednie sumy na swych dobrach. Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. *Teki Dworzaczka*, Biblioteka Kórnicka PAN, wydanie elektroniczne. Grodzkie i ziemskie, Gniezno, część 1, nr 7839. (<http://teki.bkpan.poznan.pl/>) dostęp 2015-02-08.

434/1891

k. 398 – 398 v

Gdańsk, 1 lutego 1636

Feria sexta ante festum Purificationis B. M. Virginis proximae

Król stwierdza, że przed księgami kancelarii mniejszej koronnej stanął Jakub Weyher, dworzanin i pułkownik królewski. Zeznał ustanowienie Piotra Powalskiego swoim pełnomocnikiem dla spraw sądowych, zwłaszcza tych prowadzonych w Trybunale Koronnym w Piotrkowie.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

435/1892

k. 398 v – 399

Gdańsk, 6 lutego 1636

Ipsa die Cinerum Quadragesima

Król stwierdza, że przed księgami kancelarii mniejszej koronnej stanął Kasper Denhoff, wojewoda sieradzki, a także starosta bolesławski, radomszczański. Zeznał ustąpienie z praw dożywotnich do wsi Lipinki (*Lipinko*) w województwie pomorskim, powiecie tczewskim, na rzecz Macieja Krury i jego żony Brygidy Kersentein.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

436/1893

k. 399 – 400

Gdańsk, 8 lutego 1636

Feria sexta post Festum Sanctae Dorotheae Virginis et Martyris proxima

Król stwierdza, że przed księgami kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Eryk, adwokat klasztoru w Oliwie i w imieniu Jana Grabińskiego, opata oliwskiego, zeznał dokument tegoż opata, wystawiony b.m. 28 I (*feria secunda post Dominicam Sexagesimae*) 1636 roku. Opat stwierdza w nim, że wysłał Jerzego Hübnera, odpowiadającego za piwnice klasztoru (*celleranus*) oraz Piotra Eryka, adwokata klasztoru, w sprawie zniesienia fortyfikacji, zbudowanych w czasie wojny nad morzem, na gruntach klasztornych.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.
jęz. lac.

437/1894

k. 400 – 400 v

Gdańsk, 8 lutego 1636

Feria sexta post Festum Sanctae Dorotheae Virginis et Martyris proxima

Król stwierdza, że przed księgami kancelarii mniejszej koronnej stanął Andrzej Bujalski, pisarz kancelarii koronnej. Zeznał, na mocy posiadanej zgody króla, ustąpienie z praw do wójtostwa czyli sołectwa we wsi Dolsko w województwie inowrocławskim na rzecz Wojciecha i Jakuba Dulskich.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

438/1895

k. 400 v – 401 v

Gdańsk, 9 lutego 1636

Die sabbathi post Festum Sanctae Dorotheae Virginis et Martyris proxima

Król pozwala na wpisanie do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej oblatowanego dokumentu, przedstawionego przez Eggerta von Kempen, burmistrza gdańskiego i Dorotę Schumanowną, jego żonę. Dokument wystawiony został w sądzie miejskim gdańskim, w środę, dnia 6 II 1636 roku, podpisany przez sekretarza miejskiego Mittendorfa. Małżonkowie zeznali, że otrzymali od króla przywilej na dzierżawę dóbr Berwaldt, Neumunsterberg i Furstenwerder, wystawiony w Gdańsku, 22 I 1636¹. Wypełnią nałożone na nich postanowienia, wadium ustalono na sześć tysięcy złotych.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. dok. 50, 245,251.

439/1896

k. 401 v – 402

Elbląg, 13 lutego 1636

Feria Quarta ante Festum Sancti Valentini Martyris proxima

Król stwierdza, że przed aktami Metryki (*Metricae*) mniejszej koronnej stanął Wilhelm Forbes, sekretarz królewski i zeznał pokwitowanie Aleksandra Zbigniewa na Białobokach Korniakta z sumy dwóch tysięcy złotych, które na jego rzecz zapisane zostały w aktach grodzkich przemyskich 16 listopada (*feria sexta post festum S. Martini Episcopi*) 1635 roku, przez Jerzego z Tęczyna Ossolińskiego, podskarbiego nadwornego koronnego, starostę bydgoskiego, bielskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

440/1897

k. 402 – 402 v

Elbląg, 15 lutego 1636

Elbingae Feria Sexta ante Dominicam Reminiscere Quadragesimalem

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęli Salomon Zawart i Daniel Bohlman, mieszczanie i kramarze gdańscy. W imieniu swoim oraz braci cechu kramarskiego, zeznali, iż podporządkowują się postanowieniom zawartym w przywileju królewskim, wydanym w Elblągu 14 II 1636 roku. Nie będą niepokoić sześciu kuśnierzy Polaków, katolików, którzy uzyskali od króla pewne postanowienia w kwestiach cechowych.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.
jęz. lac.

441/1898

k. 402 v – 404

Elbląg, 14 lutego 1636

Ipso die S. Valentini Martyris

Król przyjmuje zeznanie, złożone przed aktami Metryki kancelarii mniejszej koronnej, przez Walentego Kawskiego, występującego w imieniu Stanisława z Działyńia [Działyńskiego], kasztelana gdańskiego, starosty tołkmickiego. Kawski zeznał akt zobowiązania, złożony przez kasztelana Działyńskiego, w kancelarii grodzkiej kowalewskiej województwa chełmińskiego, 1 II (*feria sexta in Vigilia Festi Purificationis Beatae Mariae Virginis*) 1636, w sprawie tenuty tołkmickiej danej mu przez króla w dzierżawę. Kasztelan Działyński zobowiązał się sprowadzić do tenuty pięćdziesięciu chłopów zwanych gburami, zagrodników trzydziestu pięciu, tylu ich tam było przed wojną pruską, odbudować gospodarstwa¹. Po śmierci kasztelana i jego żony Marianny z Żalna [Żalińskiej] dobra te zostaną przekazane do dyspozycji króla.

Dokument wypisany został z ksiąg grodzkich chełmińskich przez Jana Goleckiego, pisarza grodzkiego chełmińskiego, poprawiał Rynkowski.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹Zob. dok. 56.

442/1899

k. 404 – 404 v

Królewiec, 20 II 1636

Regiomonti Feria quarta ante Festum S. Matthiae Apostoli proxima

Król przyjmuje do akt Metryki kancelarii mniejszej koronnej zobowiązanie, złożone przez Samuela Konarskiego, wojewodę malborskiego, starostę kiszporskiego, kiszewskiego w kancelarii grodzkiej inowrocławskiej, kowalewskiej województwa chełmińskiego, 12 I (*Sabbatho post festum Epiphaniarum Domini*) 1636 roku, w sprawie tenuty kiszewskiej danej mu przez króla w dzierżawę. Konarski zobowiązał się do odbudowy dóbr zgodnie z przywilejem i konstytucją z roku 1631 dotyczącą zniszczonych dóbr królewskich w ziemiach pruskich¹. Wadium w sprawie wynosi dwanaście tysięcy złotych.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹VL t. III, s. 337, f. 704, *O dobrach Rzpltey w Prusiech zniszczonych*.

443/1900

k. 404 v – 405 v

Królewiec, 22 lutego 1636

Feria sexta ante Festum S. Matthiae Apostoli proxima

Król stwierdza, że przed aktami Metryki kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Gembicki, nominowany biskup przemyski, dziekan krakowski, generalny prepozyt miechowski, podkanclerzy koronny. Zeznał ustąpienie na rzecz Zuzanny Koszyckiej, wdowy po Stanisławie Koszyckim, praw do sumy trzystu złotych polskich, którą zapisał mu Maciej Olszewski, dysponujący tymże prawem na podstawie zapisu w księgach grodzkich krakowskich dokonanego przez Zygmunta Kotkowskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

444/1901

k. 406 – 407

Królewiec, 22 lutego 1636

Feria sexta ante Festum S. Matthiae Apostoli proxima

Król stwierdza, że przed aktami Metryki kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Gembicki, nominowany biskup przemyski, dziekan krakowski, generalny prepozyt miechowski, podkanclerzy koronny. Zeznał ustąpienie na rzecz Zuzanny Koszyckiej, wdowy po Stanisławie Koszyckim, praw do sumy sześciu tysięcy złotych polskich posagu, którą zapisała mu Elżbieta z Tomic Kotkowska, wdowa po Zygmuncie Kotkowskim w księgach urzędu grodzkiego krakowskiego. Suma ta zapisana była na wsi Gołyszyn.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

445/1902

k. 407 – 408

Królewiec, 22 lutego 1636

Feria sexta ante Festum S. Matthiae Apostoli proxima

Król stwierdza, że przed aktami Metryki kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Gembicki, nominowany biskup przemyski, dziekan krakowski, generalny prepozyt miechowski, podkanclerzy koronny. Zeznał ustąpienie na rzecz Zuzanny Koszyckiej, wdowy po Stanisławie Koszyckim, praw do wsi Gołyszyn z dworem i folwarkiem w ziemi i powiecie krakowskim, którą ustąpili mu na mocy zapisu w księgach grodzkich krakowskich Stanisław, Krzysztof i Abraham Kotkowscy z Rdułtowic (*Rudoltowice*), synowie Mikołaja Kotkowskiego, podczaszego sieradzkiego, spadkobiercy Zygmunta Franciszka Kotkowskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

446/1903

k. 408 v – 409

Królewiec, 22 lutego 1636

Feria sexta ante Festum S. Matthiae Apostoli proxima

Król stwierdza, że przed aktami Metryki kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Gembicki, nominowany biskup przemyski, dziekan krakowski, generalny prepozyt miechowski, podkanclerzy koronny. Zeznał ustąpienie na rzecz Zuzanny Koszyckiej, wdowy po Stanisławie Koszyckim, praw do sumy dziewięciu tysięcy złotych polskich, zapisanej na wsi Gołyszyn z dworem i folwarkiem w ziemi i powiecie krakowskim, którą ustąpiła mu na mocy zapisu w księgach grodzkich krakowskich Zofia, żona Maksymiliana Jarzyny, sędziego ziemskiego sochaczewskiego. Na sumę tę składały się trzy zapisy: czterech tysięcy złotych w grodzie krakowskim, trzech tysięcy złotych w grodzie nowokorczyńskim i dwóch tysięcy złotych w grodzie krakowskim, dokonane przez Zygmunta Franciszka Kotkowskiego z Rdułtowic na rzecz tejże Zofii Jarzyny. Wadium w sprawie wynosi dziewięć tysięcy złotych.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

447/1904

k. 409 v – 410

Wilno, 11 marca 1636

Feria tertia ante Dominicam Palmarum Quadragesima

Król stwierdza, że przed aktami Metryki kancelarii mniejszej koronnej stanął Mikołaj Gniewosz, administrator opactwa koprzywnickiego, sekretarz wielki koronny. Zeznał zapis na swoich wszystkich dobrach trzech tysięcy złotych polskich na rzecz Stanisława Albrychta Radziwiłła, kanclerza litewskiego, starosty gniewskiego, tucholskiego, kowieńskiego. Sumę tę wypłaci kanclerzowi w dzień 1 V 1636.

Relacja Piotra Gembickiego.

jęz. lac.

448/1905

k. 410 – 411

Wilno, 12 marca 1636

Feria quarta ante Dominicam Palmarum Quadragesima proxima

Król stwierdza, że do akt Metryki kancelarii mniejszej koronnej wpisany został dokument oblatowany przez Fabiana Czemę kasztelana chełmińskiego, starostę sztumskiego, zeznany przez niego w urzędzie grodzkim kiszporskim [dzierzgońskim] województwa malborskiego 8 I (*feria Tertia post Festum Sanctorum Trium Regum*) 1636. Czema zobowiązał się do wypełnienia postanowień wynikających z przywileju królewskiego, wydanego w Warszawie 15 XII 1635, w którym Władysław IV dał mu w dzierżawę starostwo sztumskie na trzydzieści lat. Czema osadzić ma w nim stu czterech chłopów zwanych gburami, sześciu zagrodników, odbudować gospodarstwa.

Ekstrakt wydał Andrzej Szeliski, pisarz grodzki kiszporski [dzierzgoński].

Relacja Piotra Gembickiego.

jęz. lac.

449/1906

k. 411 – 412

Wilno, 12 marca 1636

Feria quarta ante Dominicam Palmarum Quadragesima proxima

Król stwierdza, że do akt Metryki kancelarii mniejszej koronnej wpisany został dokument oblatowany przez Fabiana Czemę, kasztelana chełmińskiego, starostę sztumskiego, zeznany przez niego w urzędzie grodzkim kiszporskim [dzierzgońskim] województwa malborskiego 8 I (*feria Tertia post Festum Sanctorum Trium Regum*) 1636. Czema zobowiązał się do wypełnienia postanowień wynikających z przywileju królewskiego, wydanego w Warszawie 15 XII 1635, w którym Władysław IV dał mu w dzierżawę wieś Szropy (*Schropy*) na lat trzydzieści. Czema osadzić ma w nim dziewięciu chłopów zwanych gburami, odbudować gospodarstwa. Wadium w sprawie wynosi trzy tysiące złotych polskich.

Ekstrakt wydał Andrzej Szeliski, pisarz grodzki kiszporski [dzierzgoński].

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

450/1907

k. 412 – 412 v

Wilno, 13 marca 1636

Feria quinta ante Dominicam Palmarum Quadragesima proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Zygmunt Guldenstern, królewski dworzanin pokojowy. Zeznał ustąpienie, za zgodą królewską, z pensji dwóch tysięcy złotych polskich rocznie z dochodów starostwa libuskiego, na rzecz Władysława Reya z Nagłowic, syna Andrzeja Reya, starosty libuskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.
jęz. lac.

451/1908

k. 412 v – 413

Wilno, 27 marca 1636

Feria quinta post Festa Solennia Paschae Proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Remigiusz z Otoka Zaleski referendarz koronny. Zeznał ustąpienie na rzecz Adama Byszewskiego z praw do sumy czterech tysięcy złotych polskich, jaką w aktach grodzkich kaliskich zapisał mu w dwóch zapisach Piotr z Bnina Opaliński, podkomorzy kaliski, starosta odolanowski. Pierwszy zapis dwóch tysięcy złotych, dokonany został w tych aktach 18 IV (*feria secunda post Dominicam Jubilate*) 1633 roku, drugi zapis, także w wysokości dwóch tysięcy złotych, 28 VIII (*feria secunda post Bartholomaei proxima*) 1634 roku.

jęz. lac.

452/1909

k. 413 v – 414

Wilno, 27 marca 1636

Feria quinta post Festa Solennia Paschae Proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Adam Byszewski. Zeznał zapisanie na wszystkich swoich dobrach sumy czterech tysięcy złotych, jakie winien jest Remigiuszowi z Otoka Zaleskiemu referendarzowi koronnemu. Zobowiązał się też wypłacić tę sumę w dzień św. Małgorzaty [13 VII] 1636, w kancelarii grodzkiej łęczyckiej.

jęz. lac.

453/1910

k. 414 – 414 v

Wilno, 9 kwietnia 1636

Feria quarta post Dominicam Misericordiae proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, starosta hrubieszowski, leżajski. Zeznał ustanowienie Jana Tomisławskiego swoim plenipotentem sądowym.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

454/1911

k. 414 v – 415

Wilno, 9 kwietnia 1636

Feria quarta post Dominicam Misericordiae proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, starosta hrubieszowski, leżajski. Zeznał ustanowienie Wojciecha (*Albertus*) Dramińskiego swoim plenipotentem sądowym.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

455/1912

k. 415 – 416

Wilno, 11 kwietnia 1636

Feria sexta ante Dominicam Jubilate

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Wojciech (*Albertus*) Kotowski, syn Krzysztofa, pan na Kotowicach. Zeznał ustąpienie z praw dziedzicznych do dóbr Kotowice, położonych w ziemi warszawskiej, powiecie błońskim na rzecz swojego syna, Kazimierza Kotowskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

456/1913

k. 416 – 416 v

Wilno, 11 kwietnia 1636

Feria sexta ante Dominicam Jubilate

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Wojciech (*Albertus*) Kotowski, syn Krzysztofa, oraz Kazimierz Kotowski, syn tegoż Wojciecha. Zeznali pewną umowę, zawartą w Wilnie 6 IV 1636, którą potwierdzają we wszystkich punktach. Wadium w sprawie ustanowili na sześćset złotych. Uzgodnili, że stawiają się na pierwsze wezwanie dotyczące tej sprawy w sądzie grodzkim warszawskim, jeśliby zostało wydane.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

457/1914

k. 416 v – 417

Wilno, 11 kwietnia 1636

Feria sexta ante Dominicam Jubilate

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Jan Dąbrowski (*Dambrowski*). Zeznał ustanowienie Jana Petkowskiego jako swojego plenipotenty w sprawie nadania mu przez króla dóbr po jakimś Filipie Gruntelu, które znalazły się w dyspozycji władcy prawem kaduka.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

458/1915

k. 417 – 417 v

Wilno, 16 kwietnia 1636

Feria quarta post Dominicam Jubilate

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęli; Mikołaj Smogulecki, starosta nakielski oraz Bartłomiej Kazanowski, królewski dworzanin pokojowy. Zeznali zniesienie pewnej protestacji wniesionej do ksiąg grodzkich zakroczymskich przez starostę nakielskiego¹ w sprawie obrazy przez Bartłomieja Kazanowskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zapewne Jan Jakub Smogulecki, U I/2 nr 685.

459/1916

k. 417 v – 418

Wilno, 21 kwietnia 1636

Feria secunda ante Festum S. Adalberti Episcopi et Martyris

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Grodzicki. Zeznał ustanowienie plenipotenty w osobie Mikołaja Grodzickiego, swojego ojczyma w sprawie dotyczącej wójtostwa wsi Ossownica w starostwie jasielskim, która została mu przyznana nadaniem królewskim.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

460/1917

k. 418 – 418 v

Wilno, 24 kwietnia 1636

In crastino Festi S. Adalberti Episcopi et Martyris

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Jan Mikołaj z Żurowa Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, starosta przemyski, Samborski. Zeznał złożenie pewnego zeznania w Wilnie 19 IV 1636 roku na rzecz Mikołaja Tryzny, podskarbiego wielkiego litewskiego, i ustanowienie wadium.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

461/1918

k. 418 v – 419 v

Wilno, 24 kwietnia 1636

In crastino Festi S. Adalberti Episcopi et Martyris

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Marcin Świeżyński, instygator Wielkiego Księstwa Litewskiego. Zeznał zapis na rzecz swojej małżonki Korduli, wdowy po Mikołaju Pierchale w wysokości pięciuset złotych polskich tytułem wiana, na połowie swojej kamienicy, położonej w Warszawie przy ulicy Krzywe Koło, a także na wszystkich swoich dobrach pozostałych. Zeznał również przyznanie jej dożywocia na folwarku wsi Kuchary należącej do miasta Wiślica. Zeznał również na jej rzecz sumy pieniężne zapisane dla niego na tym folwarku a także na kamienicy zwanej Sobieliszowska (*Sobielissowska*) w Krakowie, przy ulicy Grodzkiej.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego krakowskiego.

jęz. lac.

462/1919

k. 419 v – 420 v

Wilno, 24 kwietnia 1636

In crastino Festi S. Adalberti Episcopi et Martyris

Król stwierdza, że w kancelarii mniejszej koronnej oblatowany został przez Gerarda Denhoffa, ekonoma malborskiego, starostę kościerzyńskiego, królewskiego komornika, dokument z akt grodzkich skarszewskich, opieczętowany i podpisany przez Wojciecha (*Albertus*) Wiadrowskiego, pisarza grodzkiego województwa pomorskiego, sprawdzony przez Grambczewskiego, wystawiony w urzędzie grodzkim skarszewskim 1 kwietnia (*Feria Tertia post Dominicam Conductus Paschae*) 1636. Denhoff zeznał w nim zobowiązanie wobec króla do odbudowy wsi starostwa kościerzyńskiego, sprowadzenia tylu chłopów czyli gburów, zagrodników oraz ludzi różnych zawodów, ilu ich było przed wojną pruską, zgodnie z przywilejem na dzierżawę wydanym mu przez władcę.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

463/1920

k. 420 v – 422 v

Wilno, 24 kwietnia 1636

Król stwierdza, że w kancelarii mniejszej koronnej stanął Marcjan Tryzna, referendarz i pisarz litewski, kanonik wileński, gieranoński, trocki prepozyt. Oblatował w kancelarii protestację, wystawioną w Wilnie 18 IV 1636, podpisaną przez senatorów, urzędników, duchownych i świeckich z Wielkiego Księstwa

Litewskiego, wybranych do korektury praw na mocy konstytucji sejmu koronacyjnego i sejmu z roku 1635, wezwani uniwersałem JKM z 1635 roku¹.

Członkowie komisji zjechali się 1 marca 1636 roku w Wilnie, a ponieważ króla jeszcze Wilnie nie było wstrzymali się z procedowaniem do jego przyjazdu, wybrali na dyrektora obrad Albrychta Stanisława Radziwiłła, kanclerza litewskiego. Po przybyciu króla 5 marca, rozpoczęli pracę 7 marca 1636 roku i złożyli odpowiednią przysięgę. W zgodzie załatwili dwa rozdziały, natomiast gdy przystąpili do rozdziału trzeciego, dotyczącego spraw duchownych, odłożyli kilka spraw dla rozpatrzenia przez chorego biskupa wileńskiego [Abrahama Woynę] i biskupa żmudzkiego [Jerzego Tyszkiewicza]. 18 marca wojewoda wileński [Krzysztof Radziwiłł] pojawił się na zebraniu oznajmiając, że król wyznaczył go jako członka tej komisji, został też do niej przyjęty i złożył przysięgę. Komisja zajęła się wówczas rewizją przywilejów mieszczan wileńskich, wojewoda wileński zachorował. 9 kwietnia, idąc za wezwaniem ozdrowiałych biskupa wileńskiego i biskupa żmudzkiego komisja zobowiązała się powrócić 11 kwietnia sprawy trzeciego rozdziału o sprawach duchownych. Tymczasem król posłał do nich sekretarza wielkiego z żądaniem wprowadzenia do koła jednego przedstawiciela kapituły wileńskiej, z prawem głosu. Zebrani nie mogli przystać na takie żądanie króla, ustalili większością głosów, zgodnie z przysięgą, że prałat z kapituły wileńskiej otrzyma prawo głosu tylko do aktu w sprawach duchownych. Następnego dnia, ze względu na chorobę wojewody wileńskiego artykuły o sprawach duchownych zostały odłożone do poniedziałku 14 kwietnia. Gdy 14 kwietnia zebrani chcieli przystąpić do wysłuchania przysięgi Franciszka Dolmata Isajkowskiego, kustosza wileńskiego niektórzy z dysydentów sprzeciwili się dopuszczeniem go do głosowania. Ponieważ nie udało się ich doprowadzić do ugody prace zostały skończone, co zostało oprotestowane.

Podpisani: Abraham Woyna biskup wileński, Jerzy Tyszkiewicz biskup żmudzki, Mikołaj z Ciechanowca Kiszka wojewoda mścisławski, Albrycht Stanisław Radziwiłł kanclerz litewski, dyrektor koła do korektury, Stefan Pac podkanclerzy litewski, Mikołaj Tryzna podskarbi litewski, Marcjan Tryzna referendarz i pisarz litewski, Jerzy Jan Zenowicz sędzia ziemski i deputat do korektury z województwa wileńskiego, Władysław Kierdey sekretarz JKM, podstoli i deputat do korektury grodzieński, Jan Dowgiało Narbut, pisarz ziemski trocki, dworzanin JKM, deputat do korektury z województwa smoleńskiego, Andrzej Ramciszek, wojski, Jan Podbipięta pisarz ziemski i deputat do korektury ziemi nowogródzkiej, Krzysztof Telszewski, stolnik nowogródzki, deputat do korektury, Teofil Tryzna, deputat powiatu słonimskiego, Mikołaj Sapięha na Chodniu chorąży litewski, deputat do korektury z województwa brzeskiego [litewskiego], Jan Hektor Podbereski, deputat orszański, Sylwester Kopeć sędzia grodzki [mścisławski], deputat z województwa mścisławskiego, Walerian Protaszowicz deputat powiatu pińskiego, Walenty Jan Wolski, deputat powiatu mozyrskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac., jęz. pol.

¹ Okoliczności tego zdarzenia zob. Radziwiłł, *Pamiętnik*, t. 1, s. 531 – 543.

464/1921

k. 423 – 423 v

in Vigilia Ascensionis Domini

Wilno, 30 kwietnia 1636

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Andrzej Kęsowski (*Kessowski*). Zeznał ustanowienie w sądzie grodzkim skarszewskim plenipotentą w osobie Jana Kossa, starosty borzechowskiego, do sprawy z [plebejuszem] Amandem Jostem, puszkarzem, mieszkańcem Malborka.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

465/1922

k. 423 v – 424

Wilno, 16 maja 1636

Feria Sexta post Festa Pentecostes proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Wojciech (*Albertus*) Czaplic, kanonik gnieźnieński przy kościele św. Jerzego. Zeznał ustanowienie plenipotentą sądowego w osobie Bartłomieja Brodnickiego, penitencjarza kościoła katedralnego gnieźnieńskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

466/1923

k. 424 – 425

Wilno, 12 czerwca 1636

Feria Quinta post Festum S. Barnabae Apostoli proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Gerhard Denhoff, ekonom malborski, starosta kościerski (berneński), komornik królewski. Występując jako tutor Anny z Czemów, córki Fabiana Czemy, kasztelana chełmińskiego, starosty sztumskiego zeznał ustanowienie plenipotentów w osobach Jerzego Stolińskiego, Jakuba Wołowskiego, Jakuba Krassowskiego do spraw sądowych dotyczących tej opieki.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

467/1924

k. 425 – 425 v

Wilno, 16 czerwca 1636

in Crastino Sancti Vitti Martyris

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Wilhelm Butler. Zeznał ustanowienie Jana Domagalicza jako swojego plenipotentą w sprawie pensji jaką uzyskał od króla ze starostwa stanisławowskiego [na Mazowszu], do procesu ze Stanisławem Małachowskim starostą stanisławowskim.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

468/1925

k. 425 v – 426

Wilno, 16 czerwca 1636

in Crastino Sancti Vitti Martyris

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Teodor Denhoff. Zeznał ustanowienie Jana Domagalicza jako swojego plenipotentą w sprawie pensji w wysokości tysiąca złotych jaką uzyskał od króla ze starostwa stanisławowskiego [na Mazowszu], do procesu ze Stanisławem Małachowskim starostą stanisławowskim.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

469/1926

k. 426 – 427

Wilno, 19 czerwca 1636

Feria Quinta post Festum Sancti Vitti Martyris

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Gembicki, nominowany biskup przemyski, dziekan krakowski, generalny prepozyt miechowski, podkanclerzy koronny. Zeznał ustanowienie Jana Krassowskiego jako swojego plenipotenta w sprawach sądowych z mieszczanami skaryszewskimi (*Skarszeuinsibus*)¹, swoimi poddanymi, przynależącymi do prepozytury miechowskiej, z powodu pewnych gwałtownych wystąpień.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

¹ Skaryszew, woj. sandomierskie, pow. radomski.

470/1927

k. 427 – 427 v

Wilno, 25 czerwca 1636

Feria Quarta post Festum Nativitatis Sancti Joannis Baptistae

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Stanisław Zadorski, cześnik koronny (*Curiae Regni*), starosta gostyński. Zeznał ustanowienie Jana Laskawskiego i Adriana Grotowskiego swoimi pełnomocnikami do spraw dotyczących tenuty Gostyń.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

471/1928

k. 427 v – 428

Wilno, 26 czerwca 1636

Feria Quinta post Festum Nativitatis Sancti Joannis Baptistae

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Andrzej Szyszkowski, scholastyk krakowski, sekretarz królewski. Zeznał ustanowienie Eustachego Rzuchowskiego jako plenipotenta sądowego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

472/1929

k. 428 – 432 v

Wilno, 28 czerwca 1636

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu dokument Bogusława Radziwiłła, wystawiony w Wilnie 27 VI 1636, opatrzony podpisami i pieczęciami Albrychta Stanisława Radziwiłła, księcia na Ołyce i Nieświeżu, kanclerza litewskiego, księcia Aleksandra Radziwiłła, marszałka nadwornego litewskiego, Kazimierza Leona Sapiehy, pisarza ziemskiego litewskiego. Bogusław Radziwiłł w imieniu swoim oraz siostry, Zofii Agnieszki, kwituje stryja, Krzysztofa Radziwiłła, wojewodę wileńskiego hetmana wielkiego litewskiego, administratora mohylewskiego, starostę sejwińskiego, bystryckiego z opieki¹.

Za sprawą (relacja) Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. pol.

¹ Radziwiłł, *Pamiętnik*, t. 1, s. 548; Bogusław Radziwiłł, *Autobiografia*, opr. T. Wasilewski, Warszawa 1979, s. 19.

473/1930

k. 432 v – 434 v

Wilno, 28 czerwca 1636

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej i wydać w postaci ekstraktu dokument księcia Bogusława Radziwiłła, wystawiony w Wilnie 27 VI 1636, opatrzony podpisami i pieczęciami Albrychta Stanisława Radziwiłła, księcia na Ołyce i Nieświeżu, kanclerza litewskiego, księcia Aleksandra Radziwiłła, marszałka nadwornego litewskiego, Kazimierza Leona Sapiehy, pisarza ziemskiego litewskiego. Bogusław Radziwiłł przedłużył na trzy lata, od święta Jana Chrzciciela (24 VI) 1636 do roku 1639, opiekę nad sobą i Zofią Agnieszką, wykonywaną przez stryja, Krzysztofa Radziwiłła, wojewodę wileńskiego hetmana wielkiego litewskiego, administratora mohylewskiego, starostę sejwińskiego, bystryckiego z opieki, tak co do dyrekcji osobą jak i dobrami w Koronie i na Litwie.

Za sprawą (relacja) Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. pol.

474/1931

k. 435 – 436

Wilno, 8 lipca 1636

Król pozwala na wpisanie do akt kancelarii mniejszej koronnej ekstraktu z ksiąg grodzkich skarszewskich województwa pomorskiego, wystawionego 21 V 1636 (*Feria Quarta post Festum Sanctissimae et Individuae Trinitatis*). Henryk Denhoff, pułkownik królewski złożył osobiście w grodzie skarszewskim zeznanie, iż wywiąże się z postanowień, jakie nałożył nań król w przywileju nadającym mu starostwo starogardzkie w dzierżawę; osadzi w nim trzydziestu chłopów zwanych gburami, trzynastu zagrodników, ludzi innych zawodów, odbuduje starostwo do takiego stanu w jakim było przed wojną. Wadium w sprawie wynosi dwanaście tysięcy złotych. Dokument wypisał Wojciech (*Albertus*) Wiadrowski, pisarz grodzki województwa pomorskiego, sprawdzał zaś Słupecki.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

475/1932

k. 436 – 437

Wilno, 8 sierpnia 1636

Feria Sexta post Festum Transfigurationis Domini

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej stanął Andrzej Mniszech, królewski dworzanin pokojowy, starosta osiecki. Zeznał ustanowienie Jana Sikorskiego jako swego plenipotentą do spraw sądowych w urzędach grodzkich i ziemskich lwowskich i żydaczowskich.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

476/1933

k. 437 – 438

Wilno, 1 września 1636

Ipsa die Festi S. Aegidii Abbatis

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii koronnej stanął Samuel Wołoszkowicz z powiatu kowieńskiego. Zeznał, w imieniu swoim oraz brata Aleksandra, ustanowienie Jana Sikorskiego jako swego plenipotentów; Szymona Więckowskiego, Hieronima Łackiego, Jana Brozowskiego i Jana Mieszkowskiego do wszelkich spraw sądowych, zwłaszcza tych odnoszących się do dóbr Markówka¹, Sosnowica, Zagórze (*Zagurze*) i Dąbrówka w województwie² krakowskim, po zmarłych Janie i Aleksandrze Kizinkach.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zapewne chodzi tu o wieś Marczówka w powiecie śląskim. ² W or.: w powiecie.

477/1934

k. 438 – 438 v

Wilno, 5 września 1636

W piątek po święcie Świętego Idziego Opata

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęli małżonkowie; Wiktorzyn Mleczek i Eufemia Myszczańska (*Miszczanka*). Zeznali ustanowienie Albrychta Stanisława Radziwiłła, kanclerza litewskiego lub osoby przez niego ustanowionej plenipotentem do spraw dóbr Warkowicze (*Warkowic*) oraz innych w województwie wołyńskim i gdzie indziej, jakie przypadły Eufemii Myszczańskiej po śmierci Myszczyzny¹, żony zmarłego Mikołaja Myszkę, *prawem przyrodzonym po urodzonych Tyszkiewiczach*.

Za sprawą (relacja) Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. pol.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

478/1935

k. 438 v – 439 v

Wilno, 5 września 1636

W piątek po święcie Świętego Idziego Opata

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęli małżonkowie; Wiktorzyn Mleczek i Eufemia Myszczańska (*Miszczanka*). Złożyli protestację przeciwko Dominikowi Zasławskiemu na Ostrogu o bezprawne zabranie dóbr Warkowicze oraz innych w województwie wołyńskim po śmierci Myszczyzny, żony zmarłego Mikołaja Myszkę, które zajęte zostały najpierw przez zmarłego Janusza Ostrogskiego, kasztelana krakowskiego, po którego śmierci przypadły Dominikowi Zasławskiemu. Eufemia Myszczańska posiada prawa do tych dóbr po Tyszkiewiczach.

Za sprawą (relacja) Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. pol.

479/1936

k. 439 v – 440

Grodno, 20 października 1636

Feria Secunda post festum S. Lucae Evangelistae proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Małachowski, starosta stanisławowski, królewski dworzanin pokojowy. Zeznał ustanowienie plenipotentów w osobach Adama Żydowskiego, Zawady¹, Mikołaja Słaboszewskiego, Adama Pętkowskiego do wszelkich spraw sądowych w sądach grodzkich i ziemskich oraz Trybunale Koronnym.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

480/1937

k. 440 – 441

Grodno, 20 października 1636

Feria Secunda post festum S. Lucae Evangelistae proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Małachowski, starosta stanisławowski, królewski dworzanin pokojowy. Zeznał ustanowienie plenipotentów w osobach Macieja Bykowskiego, pisarza grodzkiego

gostyńskiego, oraz Feliksa Strzemeckiego, Krajewskiego, i Kempalskiego¹, do wszelkich spraw sądowych, zwłaszcza w sądach grodzkich i ziemskich gostyńskich i Trybunale Koronnym.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Przy nazwiskach Krajewskiego i Kempalskiego ostawiono puste miejsce na imię.

481/1938

k. 441 – 441 v

Grodno, 24 października 1636

Feria Sexta ante festum SS Simonis et Judae Apostolorum

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął czcigodny (*Venerabilis*) ksiądz Stanisław Kłoszewic. Zeznał ustanowienie plenipotenta w osobie Szymona Grzybowskiego, proboszcza wsi Gołąb (*Gołąbie*) w diecezji krakowskiej, w sprawie parafii Jarochów, którą Kłoszewic otrzymał od uprawnionych patronów i kolatorów.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

482/1939

k. 442 – 443

Grodno, 25 października 1636

Sabbatho ante festum SS Simonis et Judae Apostolorum

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął brat Wawrzyniec Załuski, franciszkanin przed złożeniem ślubów zakonnych, syn zmarłego Hieronima Załuskiego i Katarzyny Nosarzowskiej. Asystował mu brat Gabriel Maszkowski, lektor teologii konwentu wileńskiego. Zeznał zapis na swoich dobrach dziedzicznych: Łahow¹, Wojska, Ossa w powiecie rawskim, w wysokości tysiąca złotych polskich na rzecz kościoła klasztoru franciszkanów wileńskich. Suma ta spleacona będzie w dzień narodzin świętego Jana Chrzciciela [24 VI] w 1637 i złożona w grodzie rawskim. Odliczone zostanie to, co z tytułu tej sumy wpłacił już na rzecz klasztoru, wileńskiego kustoszowi Kasper Załuski, brat Wawrzyńca.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. dok. 483/1937; Łachów to może Łochów, ob. Łochów Wielki Wojska – ob. Wola Wojska?; Być może chodzi o Głuchów w powiecie rawskim ?

483/1940

k. 443 – 444

Grodno, 27 października 1636

Feria secunda in vigilia SS Simonis et Judae Apostolorum proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął brat Wawrzyniec Załuski, franciszkanin przed złożeniem ślubów zakonnych, syn zmarłego Hieronima Załuskiego i Katarzyny Nosarzowskiej. Asystował mu brat Gabriel Maszkowski, lektor teologii konwentu wileńskiego. Zeznał ustąpienie na rzecz brata, Kaspra Załuskiego, z praw do swych części dóbr dziedzicznych: Łochow, Wojska, Ossa w powiecie rawskim.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

484/1941

k. 444 – 444 v

Grodno, 25 października 1636

Sabbatho ante Festum SS Simonis et Judae Apostolorum proximo

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, starosta leżajski, łosicki, hrubieszowski. Zeznał ustanowienie plenipotenta w osobie Marka Malickiego do wszystkich spraw sądowych dotyczących starostwa hrubieszowskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

485/1942

k. 444 v – 445 v

Grodno, 30 października 1636

Feria quinta post Festum SS Simonis et Judae Apostolorum proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęła Aleksandra z Sobieszyna Wiesiołowska, żona Krzysztofa Wiesiołowskiego, marszałka wielkiego litewskiego, starosty mielnickiego, tykocińskiego, suraskiego, kleszczelowskiego. Przy asyście męża zeznała oddanie swych dóbr dziedzicznych Sitno i Łaziska w powiatach chełmskim i grabowieckim¹, bratu, Jakubowi Sobieskiemu, podczaszemu nadwornemu koronnemu, staroście krasnostawskiemu.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Lokalizacja niepewna. Może chodzi o Sitno około 10 km w linii prostej na płd.–wsch. od Grabowca, ok. 7 km na pñ.–wsch. od Zamościa; Łaziska – ok. 7 km na pñ od Sitna.

486/1943

k. 446 – 446 v

Grodno, 3 listopada 1636

Feria secunda post Festum Omnium Sanctorum proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Krzysztof Gembicki podstoli koronny, starosta gnieźniński. Zeznał ustąpienie, za pozwoleniem króla, z praw dożywotnich do starostwa kokenhauskiego na rzecz Krzysztofa Rudominy, marszałka ziemskiego brasławskiego¹.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ U VIII nr 2000–2001a, nie notują posesji starostwa i cesji Gembickiego.

487/1944

k. 446 v – 447 v

Grodno, 3 listopada 1636

Feria secunda post Festum Omnium Sanctorum proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Krzysztof Gembicki, podstoli koronny, starosta gnieźniński. Zeznał ustąpienie, za pozwoleniem króla, z praw dożywotnich do starostwa zygwołdskiego na rzecz Krzysztofa Rudominy, marszałka ziemskiego brasławskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ U VIII nr 2203 – 2206, nie notują posesji starostwa i cesji Gembickiego.

488/1945

k. 447 v – 449

Grodno, 5 listopada 1636

Feria quarta post Festum Omnium Sanctorum proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Paweł Łuszczynski. Zeznał protestację skierowaną przeciwko Walerianowi

Janiszewskiemu, który z Trybunału Koronnego Lubelskiego uzyskał nie wiadomo pod jakim pretekstem pozew Pawła Sienińskiego w sprawie o utratę czci przy nieobecności strony procesowej.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

489/1946

k. 449 – 450 v

Grodno, 15 listopada 1636

Sabbatho post Festum S. Martini Episcopi proximo

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanęli małżonkowie; Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, starosta leżajski, łosicki, hrubieszowski, oraz Zofia [Daniłowiczowa] z Żurowa, z pierwszego małżeństwa po zmarłym Pawle Sapieże, podkanclerzym litewskim, obecnie żona Opalińskiego. Zeznali zapis wzajemny wszelkich swoich majątności, dóbr ruchomych i nieruchomości, sum zapisanych. Po śmierci jednego z małżonków, drugi obejmie w posiadanie jego dobra w dożywocie.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

490/1947

k. 450 v – 452

Grodno, 15 listopada 1636

Sabbatho post Festum S. Martini Episcopi proximo

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanęła Zofia z Żurowa [Daniłowiczowa], żona Łukasza Opalińskiego, marszałka wielkiego koronnego w asyście i za zgodą męża. Zeznała zawarcie pewnego kontraktu z Jerzym z Tęczyna Ossolińskim, wojewodą sandomierskim, starostą bydgoskim, ryckim, bielskim, w Grodnie 15 XI (*Sabbatho post Festum S. Martini Episcopi proximo*) 1636. Wadium w sprawie ustalono na pięćdziesiąt tysięcy złotych polskich.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

491/1948

k. 452 v – 453 v

Grodno, 20 grudnia 1636

Król stwierdza, że w kancelarii koronnej na prośbę Marcina Wiedera oblatowany został dokument królewski, wydany w Gdańsku 2 I 1635, wypisany z ksiąg sądowych miejskich gdańskich 19 VII 1636, zawierający postanowienie sądu z 14 VII 1636, podpisany przez W. Wittendorffa. Akt dotyczył zobowiązania Wiedera w kwestii poprawy stanu dóbr Straszewo, Cierpięta (*Cierpięta*), Mikołajki [Pomorskie] oraz Trzciano, które oddane zostały Wiederowi w dzierżawę¹. Wadium w sprawie wynosi cztery tysiące złotych polskich.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. dok. 1780.

[na k. 454 informacja o rozpoczęciu wpisów z roku **1637**]

492/1949

k. 454 – 455

Warszawa, 27 stycznia 1637

Feria tertia ante Festum S. Constantini

Król stwierdza, że w urzędzie i przed aktami Metryki kancelarii mniejszej stanęła Zofia z Żurowa Opalińska, żona Łukasza Opalińskiego, marszałka wielkiego koronnego, starosty łosickiego, leżajskiego, hrubieszowskiego w asyście i za zgodą męża. Zeznała ustanowienie plenipotentów i mandatariuszy w osobach Kaspra Lisickiego i Stanisława Krzekotowskiego we wszystkich sądach.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

493/1950

k. 455 – 458

Warszawa, 27 stycznia 1637

Feria tertia ante Festum S. Constantini

Król pozwala wpisać do ksiąg kancelarii mniejszej koronnej dokument sądu ławniczego toruńskiego, oblatowany w kancelarii koronnej przez Chrystiana Krzysztofa Rubacha, sekretarza królewskiego, a wystawiony w Toruniu 17 XII 1636, podpisany przez Krzysztofa Corbacha, pisarza sądu miejskiego toruńskiego. Na posiedzeniu sądu, 16 XII 1636 roku, stanęła Dorota Rydowna, żona Jana Mathesy, doktora filozofii i medycyny, pani dziedziczna na miejscowości Tylice (*Tylice, Tylic*) wraz z mężem. Zeznała ustąpienie z praw do dóbr Tylice w ziemi chełmińskiej ze wszelkimi przydatkami, z dworem zwanym inaczej *zameczek* oraz z prawem patronatu, na rzecz Chrystiana Krzysztofa Rubacha, sekretarza królewskiego, administratora cel zakroczymskich. Przenosi też na niego postanowienia zapisu dotyczącego prawa własności, dokonanego przez Martę Tylicką, żonę Jana Kretkowskiego oraz zapis Kretkowskiego na rzecz Jana Mathesy dokonany w Toruniu 26 IV 1624 roku wraz z dalszymi wpisami w tej sprawie, w Radzynie 10 VI (*feria secunda post S. Corporis Christi*) [1624] i 1 IX 1628.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

494/1951

k. 458 – 458 v

Warszawa, 28 stycznia 1637

Feria quarta ante Festum Beatissimae Virginis Mariae Purificationis

Król stwierdza, że w urzędzie i przed aktami Metryki kancelarii mniejszej stanęła Ewa Konstancja Bessen, żona Jana Zawadzkiego, starosty świeckiego, podstolego ciechanowskiego¹. Zeznała ustanowienie Andrzeja Szatańskiego w sprawach dotyczących jej posagu.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

¹ Określony wprawdzie jako *dapifer*, jednak zob. dok. 1461, 1761.

495/1952

k. 458 v – 460 v

Warszawa, 29 stycznia 1637

Feria quinta ante Festum Beatissimae Virginis Mariae Purificationis proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Jakub Grodzicki podkomorzy różański, starosta ostrowski. Zeznał ustąpienie z dóbr swoich dziedzicznych, mianowicie ze wsi Stylągi w województwie mazowieckim, powiecie łomżyńskim, z wszystkimi przydatkami na rzecz Stanisława z Radziejowic Radziejowskiego, wojewody łeczyckiego, starosty łomżyńskiego. Z połowy dóbr tych ustępuje, a połowę sprzedaje temuż Radziejowskiemu, za osiem tysięcy złotych polskich, z której to sumy go kwituje.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.
jęz. lac.

496/1953

k. 460 v – 461 v

Warszawa, 29 stycznia 1637

Feria quinta ante Festum Beatissimae Virginis Mariae Purificationis proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Stanisław z Radziejowic Radziejowski, wojewoda łęczycki, starosta łomżyński. Zeznał zapis na rzecz Piotra Jakuba Grodzickiego, podkomorzego różańskiego, starosty ostrowskiego, w wysokości ośmiu tysięcy złotych, na wszystkich swoich dobrach. Sumę tę spłaci na święto Narodzenia Jana Chrzciciela [24 VI] w roku 1637, w urzędzie grodzkim łomżyńskim.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.
jęz. lac.

497/1954

k. 461 v – 462 v

Warszawa, 29 stycznia 1637

Feria quinta ante Festum Beatissimae Virginis Mariae Purificationis proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęli: Stanisław z Radziejowic Radziejowski, wojewoda łęczycki, starosta łomżyński oraz Piotr Jakub Grodzicki, podkomorzy różański, starosta ostrowski. Zeznali potwierdzenie wszystkich punktów kontraktu zawartego w Warszawie 24 I (*Sabbatho ante Festum Conversionis S. Pauli Apostoli proximo*) 1637 roku.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.
jęz. lac.

498/1955

k. 462 v – 463 v

Warszawa, 30 marca 1637

Król stwierdza, że w kancelarii mniejszej koronnej Andrzej Zaleski miecznik pruski, oblatował dokument wypisany z ksiąg grodzkich wałęckich 2 V (*feria sexta post Dominicam Rogationis proxima*) 1636. Ekstrakt wykonał Berkowski. Zaleski zobowiązał się do wypełnienia wszystkich postanowień związanych z odbudową wsi Domysław w starostwie hamersztyńskim, którą otrzymał w dzierżawę od króla na dwadzieścia lat.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.
jęz. lac.

499/1956

k. 463 v – 464

Warszawa, 28 luty 1637

Sabbatho ante Dominicam Invocavit Quadragesimalem

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanęli małżonkowie; Jan Nowodworski kasztelan raciąski, oraz Barbara Kretkowska, która zeznawała za zgodą i w asystencji męża oraz Andrzeja Kretkowskiego, wojewody brzeskiego i Jerzego Kretkowskiego, braci stryjecznych. Zeznali zapis wzajemny wszelkich swoich majątności, dóbr ruchomych i nieruchomości.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.
jęz. lac.

500/1957

k. 464 – 465

Warszawa, 28 luty 1637

Sabbatho ante Dominicam Invocavit Quadragesimalem

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanęła Barbara Kretkowska żona Jana Nowodworskiego, kasztelana raciąskiego, która zeznawała za zgodą i w asystencji męża oraz Andrzeja Kretkowskiego, wojewody brzeskiego i Jerzego Kretkowskiego, braci stryjecznych. Zeznała zniesienie i umorzenie zapisu Jana Nowodworskiego dotyczącego jej oprawy posagu i przywianku w wysokości dwudziestu tysięcy złotych, suma ta zapisana została na połowie dóbr.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

501/1958

k. 465 – 466 v

Warszawa, 28 luty 1637

Sabbatho ante Dominicam Invocavit Quadragesimalem

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanął Jan Nowodworski, kasztelan raciąski. Zeznał zapis na rzecz swojej żony Barbary Kretkowskiej w wysokości osiemdziesięciu tysięcy złotych polskich na wszystkich swoich dobrach. Sumę tę spłaci w grodzie kamienieckim w województwie mazowieckim na dzień narodzenia św. Jana Chrzciciela [24 VI]. Gdyby nie doszło do spłaty, zgadza się na intromisję żony do wszystkich swoich dóbr, mianowicie Lubiel, Łachy, Drozdowo (*Drozdow*), Gołe Grądy (*Gole grądy*), Chrzczonka (*Krzczonka*), Lubielska Wola¹ oraz młynów przynależnych, zwanych Okazały, czy też Okazała i do kuźnicy zwanej Ruda, oraz pozostałych młynów na rzece Narew w powiecie kamienieckim i różańskim. Wadium w sprawie ustalono na osiemdziesiąt tysięcy złotych polskich.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Łachy – ob. Łachy Nowe; Lubiel – ob. Lubiel Stary; Lubielska Wola – ob. Wólka Lubielska, Drozdowo, – także Drozdy; Chrzczonka – inaczej Wola Chrzczanka, ob. Chrzczanka Włościańska; Gołe Grądy – Gołęgrądy ob. ok. 9 km na płn-wsch. Grądy Szlacheckie.

502/1959

k. 466 v – 467

Warszawa, 28 luty 1637

Sabbatho ante Dominicam Invocavit Quadragesimalem

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanął Jan Nowodworski, kasztelan raciąski. Zeznał zapis wszystkich swoich dóbr ruchomych, wykonanych w złocie, srebrze, klejnotów, pereł, szat, bydła sprzętu domowego na rzecz swojej żony, Barbary Kretkowskiej.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

503/1960

k. 467 – 467 v

Warszawa, 28 luty 1637

Sabbatho ante Dominicam Invocavit Quadragesimalem

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanął Jan Nowodworski, kasztelan raciąski. Zeznał zapis swojego dworu położonego za murami Starej Warszawy w dolinie (*in vallo*) z gruntem i wszystkimi budynkami na rzecz swojej żony, Barbary Kretkowskiej.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

504/1961

k. 467 v – 469

Warszawa, 2 marca 1637

Feria secunda post Dominicam Invocavit Quadragesimalem proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanął Jan Nowodworski, kasztelan raciąski. Zeznał zapis dożywocia i prawa do korzystania ze wszystkich swoich dóbr nieruchomości, na rzecz swojej żony, Barbary Kretkowskiej. Wadium w sprawie ustalono na pięć tysięcy złotych polskich.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

505/1962

k. 469 – 470

Warszawa, 2 marca 1637

Feria secunda post Dominicam Invocavit Quadragesimalem proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanęła Barbara Kretkowska, żona Jana Nowodworskiego, kasztelana raciąskiego, w asystencji i za zgodą męża i Andrzeja Kretkowskiego, wojewody brzesko–kujawskiego oraz Jana Kretkowskiego, swoich braci stryjecznych. Zeznała na rzecz swego męża Jana Nowodworskiego zapis dożywocia i prawa do korzystania ze wszystkich swoich dóbr nieruchomości, a także sumę osiemdziesięciu tysięcy złotych polskich, zapisaną jej przez męża 28 II 1637, w zamian za intromisję do dóbr Lubiel, Łachy, Drozdowo (*Drozdow*), Gołe Grądy (*Gołe grądy*), Chrzczanka (*Krzczonka*), Lubielska Wola oraz do młynów tamże przynależnych¹.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Objaśnienia odnośnie miejscowości, zob. przypis do rejestru 1955.

506/1963

k. 470 – 470 v

Warszawa na sejmie, 3 marca 1637

Sub tempus Comitiorum Generalium Regni Feria Tertia post Dominicam Invocavit Quadragesimalem proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Jakub Jacobson. Zeznał oświadczenie, iż co do wypełnienia postanowień wynikających z kontraktu zawartego przez niego z podskarbinem koronnym w roku 1633 oraz komisarzami, dotyczącego bicia talarów i półdukatów (*mediorum imperialium*), wedle aktu wydanego w Warszawie 26 XI 1633. Sprawa ta omawiana była na sejmie w roku 1635, w akcie wydanym w Warszawie 6 maja, w którym omówiono problemy związane z wypełnieniem tych warunków, co wynikało zwłaszcza z braku srebra. Jacobson oświadcza, że w związku z tym kontraktem nie ma zobowiązań wobec skarbu ani Rzeczypospolitej.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

507/1964

k. 470 v – 471 v

Warszawa, 5 marca 1637 roku

Feria Quinta post Dominicam Invocavit Quadragesimalem proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Gembicki, biskup przemyski, prepozyt generalny miechowski, podkanclerzy koronny. Zeznał ustanowienie plenipotentami do spraw sądowych we wszelkich sądach oraz w Trybunale Koronnym [Samuela] Malickiego¹, kustosza i oficjała

generalnego przemyskiego, dalej Żydowskiego, Drewnowskiego², Krzysztofa Włosinowskiego, zaś do spraw w sądach grodzkich i ziemskich ziemi przemyskiej Andrzeja Podolskiego, Jana Kozińskiego, Stanisława Kanodzińskiego, i Andrzeja Zatorskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Uruski, X, s. 150. ² Przy nazwiskach Żydowski oraz Włosinowski puste miejsca na imiona.

508/1965

k. 471 v – 472

Warszawa, 6 marca 1637

Feria Sexta post Dominicam Invocavit Quadragesimalem proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanęła Zofia z Żurowa [Daniłowiczowa], żona Łukasza z Bnina Opalińskiego, marszałka wielkiego koronnego, starosty leżajskiego, łosickiego, hrubieszowskiego, kolskiego. Zeznała, za zgodą i w asystencji męża, pokwitowanie Seweryna Krosnowskiego łowczego ziemskiego sochaczewskiego, dworzanina królewskiego z sumy pięciu tysięcy złotych polskich, jakie uzyskała drogą zapisu w urzędzie grodzkim w Warszawie od zmarłego Pawła Sapięhy, swego poprzedniego męża.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

509/1966

k. 472 – 473 v

Warszawa, 7 marca 1637

Sabbatho post Dominicam Invocavit Quadragesimalem proximo

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanął Gabriel Kierło, królewski dworzanin pokojowy. Zeznał ustąpienie na rzecz Klemensa Colmera, sekretarza królewskiego, praw do połowy swoich dóbr dziedzicznych Ełganowo (*Elganowo*) w województwie pomorskim, powiecie tczewskim ze wszystkimi przydatkami, prawami, chłopami. Z drugiej połowy ustępuje Colmerowi za dwanaście tysięcy złotych polskich, z odebrania tej to sumy kwituje Colmera. Wadium w sprawie wynosi dwanaście tysięcy złotych.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

510/1967

k. 473 v – 474 v

Warszawa, 9 marca 1637

Feria secunda post Dominicam Reminiscere Quadragesimalem proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanął Wojciech (*Albertus*) Burski, syn Mateusza. Zeznał pokwitowanie małżonków; Wojciecha (*Albertus*) Ręczajskiego i Katarzyny Młochowskiej, z dwóch wyroków na wieczyste wygnanie. Ze swojej strony uwolnił ich, skwitował z wszelkich kar i zarzutów, odnoszących się do jego osoby, z racji ich niewinności oraz nieobecności w postępowaniu procesowym i niesłuszności wyroków w dwóch sprawach w grodzie warszawskim. Pierwszy wyrok odnosił się do ciężkiego poranienia Burskiego na zamkniętej drodze do wsi Ręczaje, gdzie został także obrabowany. Sprawa druga dotyczyła przestrzelenia jego prawej goleni pociskiem z bombardy i orzeczenie niesławy w sprawie z plebejuszem Andrzejem Raitarem, Niemcem z Pragi, dowódcą dwudziestu Niemców.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

511/1968

k. 474 v – 476 v

Warszawa, 11 marca 1637

Feria quarta post Dominicam Reminiscere Quadragesimalem proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanął Stanisław Sulikowski *de Kuxsi*, syn Achacego. Zeznał ustąpienie na rzecz Chrystiana Krzysztofa Rubacha, sekretarza królewskiego, z praw do połowy swojej wsi dziedzicznej Vogelsang (*Fogelsanck*)¹ ze wszystkimi przydatkami w województwie i powiecie chełmińskim, którą uzyskał na mocy zapisu Ludwika Boroszewskiego w aktach grodzkich skarszewskich. Z drugiej połowy ustępuje mu za dwanaście tysięcy złotych polskich, z sumy tej kwituje Rubacha

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Nie jest tożsama ze wsią Skowronki na Mierzei Wiślanej.

512/1969

k. 476 v – 477 v

Warszawa, 11 marca 1637

Feria quarta post Dominicam Reminiscere Quadragesimalem proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanęli małżonkowie; Jan Zawadzki podstoli (*subdapifer*) ziemski ciechanowski, starosta świecki i Ewa Konstancja Bessen. Zeznali poprawienie zeznania, jakie dokonali z pewnymi defektami w aktach starego miasta Gdańska. Ponownie zatem zeznają, za zgodą królewską, ustąpienie z praw dożywotnich do tenuty świeckiej, zwanej też starostwem, w województwie pomorskim, na rzecz swego syna Jana Zawadzkiego, przy zachowaniu praw do dzierżawy tych dóbr, nadanych im przez króla¹.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. rejestry 1461, 1948.

513/1970

k. 477 v – 478 v

Warszawa, 11 marca 1637

Feria quarta post Dominicam Reminiscere Quadragesimalem proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Jan Zawadzki podstoli (*subdapifer*) ziemski ciechanowski, starosta świecki. Zeznał poprawienie zeznania, jakiego dokonał z pewnymi defektami w aktach starego miasta Gdańska. Ponownie zatem zeznał ustąpienie, za zgodą królewską, z praw dożywotnich do wsi Blumowo i Wydrzno, w województwie chełmińskim, oraz z prawa swobodnego wyrębu w starostwie raciąskim, na rzecz swego syna Władysława Zawadzkiego, przy zachowaniu praw do dzierżawy tych dóbr, nadanych mu przez króla.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

[k. 479 – 480 puste]

514/1971

k. 480 v – 481 v

Warszawa, 30 marca 1637

Feria secunda post Dominicam Judica Quadragesimalem proxima

Król stwierdza, że w dniu dzisiejszym [30 marca 1637] do chorego Jerzego Radziwińskiego, sekretarza królewskiego, przebywającego w domu sławetnego Michała Zimońskiego mieszczanina warszawskiego, który to dom położony był na przedmieściu, przy ulicy zwanej Lata, niedaleko kościoła pod wezwanie Ducha św., wysłany został Jakub Maksymilian Fredro, podkomorzy ziemi przemyskiej, sekretarz królewski dla odebrania od niego zeznania. Zeznał ustąpienie, za zgodą królewską, za pewną sumę, swych praw do dzierżawy czterdziestoletniej folwarku Libental w województwie malborskim na rzecz Pawła Heinabbera, mieszczanina gdańskiego, za wyłączeniem pewnych włók, nadanych mu odrębnym przywilejem królewskim, znajdujących się we władaniu chłopów ze wsi Królewo (*Konigsdorf*), jakie zostawia sobie¹.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 1741.

515/1972

k. 481 v – 482

Warszawa, 2 kwietnia 1637

Feria quinta post Dominicam Judica Quadragesimalem proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął plebejusz Andrzej Ożegała ze wsi Czubin, woźny sądowy. Zeznał relację z dostarczenia pozwu wystawionego w kancelarii koronnej, w Warszawie 17 III (*feria Tertia post Dominicam Oculi Quadragesimalem*) 1637, z terminem dwutygodniowym, na żądanie plebejusza Macieja Szuflica, serwitora królewskiego, wójta wsi Mokotów, w starostwie warszawskim, przeciw Janowi Grzybowskiemu, staroście warszawskiemu. Starosta nie bacząc na przywileje królewskie odmawiał wójtowi prawa urzędzania i zbudowania karczmy na łanie wójtowskim, wytwarzania gorzałki, oraz jej sprowadzania¹. Taksa wyznaczona w pozwie wynosi sześć tysięcy złotych polskich.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

¹ Zob. dok. 1701.

516/1973

k. 482 – 483 v

Warszawa, 22 kwietnia 1637

Feria quarta post Dominicam Conductus Paschae proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Jerzy z Tęczyna Ossoliński wojewoda sandomierski, starosta bydgoski, rycki, bielski, adzelski. Zeznał, na mocy konstytucji z roku 1633¹, zamianę dóbr dziedzicznych, a mianowicie połowy miasta Okrzeja w województwie [sandomierskim] i powiecie [stężyckim]² oraz wyznaczonej części boru, na wieś królewską Śmierdzina, zgodnie z rewizją rewizorów królewskich wyznaczonych na tym sejmie. Część boru, oddana w zamianę zaczynała się koło kamienia granicznego zwanego Jagodziński i ograniczona była dwoma drogami, z których jedna prowadziła z miasta Okrzeja do wsi Ryki, druga zaś ze wsi Grabów przez wieś Ryki gościńcem do młyna zwanego Jagodno, koło drzew sosnowych w powiecie stężyckim.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

¹ Konstytucja z sejmu 1633 roku pt. *Rewizya na commutacyą dóbr naszych, wsi Śmierdziny*, VL t. III, s. 387, f. 816. ² Zostawiono puste miejsca na nazwy województwa i powiatu. *Atlas*

517/1974

k. 484 – 484 v

Warszawa, 24 kwietnia 1637

Feria sexta post Dominicam Conductus Paschae proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Maciej Poniatowski. Zeznał ustanowienie plenipotentów w osobach brata, Aleksandra Poniatowskiego, Józefa Stęparskiego, Aleksandra Chudzyńskiego i Aleksandra Kwaśniewskiego we wszystkich sprawach i sądach, zwłaszcza w sprawie młyna, przy starym mieście Kaliszu, nadanego mu przez króla Władysława IV
Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

518/1975

k. 484 v – 485 v

Warszawa, 25 kwietnia 1637

Sabbatho post Festum S. Adalberti Episcopi et Martyris proximo

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęli: Jan Wypyski, chorąży nurski, komornik królewski z jednej strony i Anna Łuszkowska, wdowa po Łuszkowskim¹, a matka Jadwigi Łuszkowskiej, w asystencji swoich opiekunów: Andrzeja z Wielkich Kunczyc Mniszcha, starosty osieckiego i Zygmunta Wybranowskiego, stolnika warszawskiego. Zeznali oboje zawarcie pewnego kontraktu w dniu 25 kwietnia, czyli w sobotę po św. Wojciechu Biskupie i Męczenniku, w Warszawie, podpisanego przez Jana Wypyskiego, Annę Łuszkowską oraz Jerzego Platemberga, świadka ze strony Łuszkowskiej. Wypełnią tę intercyzę czyli kontrakt we wszystkich punktach, wadium w sprawie wynosi sto florenów.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zostawiono puste miejsce na imię.

519/1976

k. 485 v – 486 v

Warszawa, 30 kwietnia 1637

Feria quinta ante Festum Sanctorum Philippi et Jacobi Apostolorum proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Krzysztof Gembicki podstoli koronny, starosta gnieźnieński, komornik królewski. Zeznał ustanowienie plenipotenta w osobie Ryszarda Lewesza, skarbnika pruskiego, sekretarza królewskiego, w sprawie o dobra, jakie otrzymał prawem kaduka od króla po niejakiemu Tomaszowi Spraggen, mieszkańcu Gdańska.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

520/1977

k. 486 v – 487 v

Warszawa, 30 kwietnia 1637

Feria quinta ante Festum Sanctorum Philippi et Jacobi Apostolorum proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Kasper Gutowski, komornik królewski. Zeznał ustanowienie plenipotenta w osobie Jana Koryczkowskiego podstarościego grudziądzkiego, w sprawie o odzyskaniu pewnego domu czyli folwarku na Przedmieściu Toruńskim miasta Grudziądz z rąk sławetnego Burdyna, mieszczanina grudziądzkiego z racji upływu czasu. Dom

ten Gutowski uzyskał jako własność dziedziczną od sławetnego Jana Kownackiego, mieszczanina grudziądzkiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

521/1978

k. 487 – 488 v

Warszawa, 16 maja 1637

Sabbatho ante Dominicam Rogationum proximo

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęli Walenty i Dawid Wentowie, bracia stryjeczni. Zeznali złożenie wspólnego zeznania w Warszawie 11 V 1637 roku, odnośnie Jana Dąbrowskiego, które potwierdzają we wszystkich punktach.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

522/1979

k. 488 v – 490

Warszawa, 13 czerwca 1637

Sabbatho post Festum Sacratissimi Corporis Christi proximo

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanął Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, starosta leżajski, łosicki, hrubieszowski. Zeznał ustanowienie opiekunów dla swej niezamężnej córki, Katarzyny Izabeli, której matką była Zofia z Żurowa, córka zmarłego Mikołaja Daniłowicza, podskarbiego koronnego, a także dla wszystkich dzieci, które mogą się jeszcze urodzić. Opiekunką główną ustanawia swoją żonę, Zofię z Żurowa, oraz Stanisława z Konięcpola Konięcpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, starostę buskiego, barskiego, kowelskiego, perejasławskiego, Krzysztofa z Bnina Opalińskiego, wojewodę poznańskiego, starostę śremskiego, Jerzego z Tęczyna Ossolińskiego, wojewodę sandomierskiego, starostę bydgoskiego, ryckiego, pilzneńskiego, adzelskiego, Kaspra Denhoffa, wojewodę sieradzkiego, starostę bolesławskiego, radomszczańskiego, lajskiego, Jana Mikołaja z Żurowa Daniłowicza, podskarbiego koronnego, starostę przemyskiego, ratneńskiego, korsuńskiego, Stanisława z Przyjmy Przyjemskiego, marszałka nadwornego koronnego, starostę generalnego wielkopolskiego, Piotra z Bnina Opalińskiego, podkomorzego kaliskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

523/1980

k. 490 – 492

Warszawa, 20 czerwca 1637

Sabbatho post Octavas Sacratissimi Corporis Christi proximo

Król stwierdza, że w dniu dzisiejszym [20 czerwca 1637 roku], na prośbę chorego Władysława Boglewskiego z Boglewic, pana na Zamieniach, syna Kaspra, przebywającego w domu zmarłego, sławetnego Szymona Zawadzkiego, przy ulicy zwanej Krzywe Koło, wysłany został do tegoż Boglewskiego Jakub Maksymilian Fredro podkomorzy ziemski przemyski, sekretarz królewski, dla przyjęcia pewnego zeznania. Boglewski zeznał ustąpienie na rzecz Zygmunta Wybranowskiego, stolnika warszawskiego, swoich części dziedzicznych wsi Janów i Osiny w ziemi czerskiej, w powiecie garwolińskim, ze wszystkimi

znajdującymi się tam dworami, budynkami, pastwiskami, chłopami oraz wszelkimi innymi przydatkami.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

524/1981

k. 492 – 493 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Sabbatho post Octavas Sacratissimi Corporis Christi proximo

Król stwierdza, że w dniu dzisiejszym [20 czerwca 1637 roku], na prośbę chorego Władysława Boglewskiego z Boglewic, pana na Zamieniach, syna Kaspra, przebywającego w domu zmarłego, sławetnego Szymona Zawadzkiego, przy ulicy zwanej Krzywe Koło, wysłany został do tegoż Boglewskiego Jakub Maksymilian Fredro podkomorzy ziemski przemyski, sekretarz królewski, dla przyjęcia pewnego zeznania. Boglewski zeznał ustanowienie opiekunów dla swoich dzieci; córek: Agnieszki, Heleny Marianny z jego małżeństwa z Krystyną Kochanowską, oraz syna: Felicjana Andrzeja z jego drugiego małżeństwa z Marianną Grzybowską. Opiekunami ustanawia; swoją żonę, Mariannę Grzybowską, Jana Całowańskiego (Czalołańskiego), podsędka czerskiego, Zachariasza Boglewskiego swego brata rodzonego, Jana Łęckiego i Marcina Cieciszowskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego. Każdej ze swoich córek zapisuje trzy tysiące złotych polskich na wsiach Zamienie i Jędrzejnik (*Jendrzenik*). Na potrzeby wykształcenia swojego małoletniego syna Felicjana Andrzeja ustanawia dla niego pensję dwustu złotych polskich ze wsi Rzakta (*Rzachta*), ma być wypłacana aż do osiągnięcia przez niego pełnoletności.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

525/1982

k. 494 – 494 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Sabbatho post Octavas Sacratissimi Corporis Christi proximo

Król stwierdza, że w dniu dzisiejszym [20 czerwca 1637 roku], na prośbę chorego Władysława Boglewskiego z Boglewic, pana na Zamieniach, syna Kaspra, przebywającego w domu zmarłego, sławetnego Szymona Zawadzkiego, przy ulicy zwanej Krzywe Koło, wysłany został do tegoż Boglewskiego Jakub Maksymilian Fredro, podkomorzy ziemski przemyski, sekretarz królewski, dla przyjęcia pewnego zeznania. Boglewski zeznał zapis dożywocia na wsi Rzakta (*Rzachta*) dla swojej żony Marianny Grzybowskiej.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

526/1983

k. 495 – 495 v

Warszawa, 20 czerwca 1637

Sabbatho post Octavas Sacratissimi Corporis Christi proximo

Król stwierdza, że w dniu dzisiejszym [20 czerwca 1637 roku], na prośbę chorego Władysława Boglewskiego z Boglewic, pana na Zamieniach, syna Kaspra, przebywającego w domu zmarłego, sławetnego Szymona Zawadzkiego, przy ulicy zwanej Krzywe Koło, wysłany został do tegoż Boglewskiego Jakub Maksymilian Fredro, podkomorzy ziemski przemyski, sekretarz królewski, dla przyjęcia pewnego zeznania. Boglewski zeznał pokwitowanie i uwolnienie

burmistrza, rajców, wójta i ławników miasta Garwolin ze wszystkich procesów w sądach ziemskich garwolińskich, czerskich, urzędach grodzkich, trybunałach z powodu niewydania przez nich jego poddanego, szewca Macieja.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

527/1984

k. 495 v – 498

Warszawa, 27 czerwca 1637

Sabbatho in Vigilia Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Jan Kazimierz, królewicz polski i szwedzki. Zeznał sprzedaż swemu bratu, Karolowi Ferdynandowi, królewiczowi Polski i Szwecji, biskupowi wrocławskiemu, pewnych części swych dóbr dziedzicznych zwanych Żywiec, w województwie krakowskim za dwieście tysięcy złotych polskich, z których go kwituje.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

528/1985

k. 498 – 500 v

Warszawa, 27 czerwca 1637

Sabbatho in Vigilia Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Karol Ferdynand, królewicz Polski i Szwecji, biskup wrocławski. Zeznał sprzedaż swemu bratu Janowi Kazimierzowi, królewiczowi Polski i Szwecji, swych dóbr dziedzicznych zwanych Falkenau¹ (*Falkienaff, Falkienhaff*) na Śląsku, za dziewięćdziesiąt tysięcy złotych polskich, z których go kwituje.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Dziś Chróścina woj. opolskie.

529/1986

k. 500 v – 501 v

Warszawa, 27 czerwca 1637

Sabbatho in Vigilia Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum

Król stwierdza, że w dniu dzisiejszym [27 VI 1637], na prośbę chorego Władysława Boglewskiego z Boglewic, pana na Zamieniach, syna zmarłego Kaspra, przebywającego w domu zmarłego, sławetnego Szymona Zawadzkiego, przy ulicy zwanej Krzywe Koło, wysłany został do tegoż Władysława Boglewskiego Jakub Maksymilian Fredro, podkomorzy ziemski przemyski, sekretarz królewski, dla przyjęcia pewnego zeznania. Boglewski zeznał pokwitowanie i uwolnienie Doroty Grotowskiej, córki Piotra Grotowskiego, a obecnie małżonki Tomasza Domaniewskiego z powiatu czerskiego, pani na Piasecznie i Rzakcie (*Rzechta*) ze wszystkich zasądzonych zysków, przezysków, wadiów i uzyskanych w procesach prowadzonych przez niego w sądzie grodzkim czerskim i Trybunale przeciwko jej ojcu, Piotrowi Grotowskiemu i niej samej.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

530/1987

k. 501 v – 502

Warszawa, 27 czerwca 1637

Sabbatho in Vigilia Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum

Król stwierdza, że w dniu dzisiejszym [27 VI 1637], na prośbę chorego Władysława Boglewskiego z Boglewic, pana na Zamieniach, syna zmarłego Kaspra, przebywającego w domu zmarłego, sławetnego Szymona Zawadzkiego, przy ulicy zwanej Krzywe Koło, wysłany został do tegoż Władysława Boglewskiego Jakub Maksymilian Fredro, podkomorzy ziemski przemyski, sekretarz królewski, dla przyjęcia pewnego zeznania. Boglewski zeznał pokwitowanie i uwolnienie Stanisława z Warszyc Warszycyckiego, wojewody mazowieckiego ze wszystkich procesów prowadzonych przez niemu oraz jego braciom, Adamowi i Pawłowi w sądzie ziemskim garwolińskim, sądzie grodzkim czerskim i Trybunale Koronnym w Piotrkowie, kwituje ich z zasądzonych zysków, przezysków, wadiów.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

531/1988

k. 502 v – 503 v

Warszawa, 27 czerwca 1637

Sabbatho in Vigilia Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęła Dorota Grotowska, córka zmarłego Piotra Grotowskiego, żona Tomasza Domaniewskiego, w asystencji i za zgodą męża oraz Jana Walbacha, podwojewódzkiego mazowieckiego, i Marcina Święcickiego, krewnych ze strony ojca. Zeznała ustąpienie z dziedzicznych wsi Piaseczno i Rzakta (*Rzachta*) w ziemi czerskiej, powiecie garwolińskim, na rzecz Władysława Boglewskiego z Boglewic, pana na Zamieniach. W razie sporu w tej sprawie zobowiązuje się stawić na pierwsze wezwanie do sądu grodzkiego w Rawie.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

532/1989

k. 503 v – 504 v

Warszawa, 27 czerwca 1637

Sabbatho in Vigilia Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęła Dorota Grotowska, córka zmarłego Piotra Grotowskiego, żona Tomasza Domaniewskiego, w asystencji i za zgodą męża oraz Jana Walbacha, podwojewódzkiego mazowieckiego i Marcina Święcickiego, krewnych ze strony ojca. Zeznała pokwitowanie Władysława Boglewskiego z Boglewic, pana na Zamieniach z sumy dwóch tysięcy złotych polskich. Suma ta zapisana została Annie z Tyzenhauzów przez Piotra Grotowskiego jako wiano.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

533/1990

k. 504 v – 505

Warszawa, 27 czerwca 1637 roku

Sabbatho in Vigilia Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęli małżonkowie Tomasz Domaniewski oraz Dorota Grotowska. Zeznali zapis na rzecz Władysława Boglewskiego, pana na Zamieniach, na wszystkich swoich dobrach, w związku ze stwierdzeniem, iż dobra Piaseczno i Rzakta (*Rzachta*), przekazane Boglewskiemu nie są obciążone żadnymi sumami.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

534/1991

k. 505 – 506 v

Warszawa, 28 czerwca 1637

Król stwierdza, że w kancelarii mniejszej koronnej oblatowany został akt, wypisany z ksiąg sądowych Trybunału Koronnego w Piotrkowie. Samuel Nadolski zeznał w Piotrkowie 17 XII (*feria quarta post Festum. S. Luciae Virginis proxima*) 1636 roku wypełnienie postanowień zawartych w nadanym mu przywileju królewskim, dotyczącym poprawy stanu starostwa tczewskiego, które otrzymał w dzierżawę, a które doprowadzić ma do stanu sprzed wojny. Wadium w sprawie ustalono na dziesięć tysięcy złotych.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. łac.

535/1992

k. 506 v – 507 v

Warszawa, 1 lipca 1637

Feria quarta ante Festum Visitationis Beatissimae Mariae Virginis proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Stanisław Kobierzycki, podczasy kaliski, sekretarz królewski. Zeznał potwierdzenie wszystkich zapisów pewnego kontraktu, zawartego 27 VI 1637 roku w Warszawie z Anną Katarzyną Konstancją [Wazówną], siostrą króla, królowną Polski oraz Szwecji, podpisanego i opieczetowanego przez nią i przez Aleksandra Trzebińskiego, dziekana sandomierskiego, kanclerza tejże królowny. Kara za niedochowanie umowy zawarta została w konstytucji z sejmu 1637 roku *de procesu cum thesauro Regno*¹.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. łac.

¹ Konstytucja *O processie skarbowym*, VL, II, s. 438–440.

536/1993

k. 508 – 508 v

Warszawa, 6 lipca 1637

Feria secunda post Festum Visitationis Beatissimae Mariae Virginis proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Gembicki, biskup przemyski, generalny prepozyt miechowski, podkanclerzy koronny. Zeznał ustanowienie pełnomocnika w osobie Adama Śleckiego, profesora klasztoru bożegrobców miechowskich, prepozyta Grodziska, który reprezentować go będzie we wszystkich sądach w sprawach dotyczących wsi Grodzisko, Rokutów (*Rochutowo*), Janków (*Jankowo*) i opustoszałej wsi Czerszewo (*Siersiewo, Czerszewo*)¹.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. łac.

¹ Lokalizacja wsi niepewna, przyjęto, że miejscowości te leżą niedaleko siebie, może chodzi o położone ok. 15 km. na płn.-zach. od Kalisza: Grodzisk nad Prosną, Rokutów ok. 5 km (w linii prostej) na płn.-zach.; Janków – ob. Janków Pierwszy, ok. 1,5 km na wsch. od Grodziska; albo też Grodzisko ok. 9 km (w linii prostej) na płn.-zach. od Jankowa Pierwszego; Czerszewo niezlokalizowane.

537/1994

k. 509 – 511

Warszawa, 17 września 1637

Feria quinta post Festum Exaltacione S. Crucis proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Stanisław Łubieński, biskup płocki, właściciel dóbr Stary Miastków i Góra¹. Zeznał zapis na rzecz kościoła katedralnego w Płocku, ze swego własnego majątku. Ustanowił kolegium psalterzystów składające się z siedmiu kapłanów prezbiterów i dwunastu młodych kleryków ze święceniami wyższymi i niższymi, śpiewających psalmy z Psalterza Dawidowego przy ołtarzu z przenajświętszym sakramentem, a także trzydziestu sześciu ubogich zaków, uczących się w szkole katedralnej płockiej. Zarząd fundacją oddał kapitulie płockiej. Wartość pierwszego zapisu wynosiła sześć tysięcy złotych, przynoszących czynsz roczny, zapisanych na dobrach Czerwin (*Czerwino*), należących do Piotra Grodzickiego podkomorzego różańskiego. Suma ta została podwyższona do pięćdziesięciu dwóch tysięcy złotych na podstawie następujących zapisów.

Zapis wyderkaflowy [kupno renty na dochodach] na dobrach dziedzicznych Góra, dokonany w Warszawie na sejmie 1 IV (*feria quinta ante Dominicam Ramis Palmarum proxima*) 1632 roku na rzecz kapituły płockiej przez Joachima Brzuskiego, podczaszego ziemi nurskiej, w wysokości szesnastu tysięcy złotych polskich. Zapis ten został zatwierdzony przez Zofię Trzepińską, żonę Brzuskiego w Warszawie 6 IX (*feria quarta ante festum Nativitatis BMV*) 1634.

Kolejny zapis, w wysokości dwunastu tysięcy złotych na dobrach Miastków Stary (*Miaskow antiqua*) dokonany został w Warszawie w urzędzie grodzkim, 27 III (*feria tertia post Dominicam Judica*) 1635 roku, przez Hieronima, Stanisława oraz Jana Lasockich i zabezpieczone prawem zastawnym na rzecz Stanisława Jasnogórskiego, kuchmistrza koronnego, i przez tegoż przeniesione na kapitułę płocką.

Trzeci, ostatni zapis, dokonany został przez Hieronima i Stanisława, synów zmarłego Remigiana Lasockiego, podkomorzego czerskiego, którzy zeznawali także w imieniu swego brata, Jana Lasockiego. Zeznali oni zapis renty odkupnej na swych dobrach dziedzicznych Stary Miastków, na sumę trzydziestu tysięcy złotych polskich, w Warszawie w kancelarii mniejszej koronnej 2 VIII (*feria quinta post Festum S. Petri in Vincula proxima*) 1634.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]
jęz. lac.

¹ Niezlokalizowane.

538/1995

k. 511 v – 513

Warszawa, 18 września 1637

Feria sexta post Festum Exaltacione S. Crucis proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Wojciech (*Albertus*) Tomisławski, syn Stanisława, podsędka sieradzkiego. Uwolnił swoich braci: Piotra i Jana Tomisławskich z obciążeń związanych z zapisem w księgach grodzkich sieradzkich, 3 VII (*feria quinta in crastino festi Visitationis Beatissimae ac gloriosissimae Virginis Mariae*) 1631 roku. Zeznał zapis swoich części wsi Mikołajowice i Tomisławice w powiecie sieradzkim na rzecz Jana Bartochowskiego z Sędzic, za dwadzieścia osiem tysięcy złotych polskich, część tej sumy została rozliczona z jego braćmi na mocy wspomnianego zapisu w księgach grodzkich.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]
jęz. lac.

539/1996

k. 513 – 513 v

Warszawa, 19 września 1637

Sabbatho post Festum Exaltacione S. Crucis proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej stanęli Zygmunt i Władysław z Mstyczowa Płazowie, synowie Jana Płazy, wielkorządcy krakowskiego, starosty lubaczowskiego. Zeznali ustanowienie plenipotentów w osobach Andrzeja Janockiego i Jana Charlubskiego do sprawy, jaką mają z Jerzym z Tęczyna Ossolińskim, wojewodą sandomierskim, odnośnie starych sum na starostwie lubaczowskim, przyznanych im przez króla po śmierci Barbary Płaziny, ich matki.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. lac.

540/1997

k. 514 – 515

Warszawa, 26 września 1637

Sabbatho ante Festum Translationis S. Stanislai Episcopi et Martyris in autumnno proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Tomasz Karniewski, syn zmarłego Sebastiana z Malech (*Malieche*) Karniewa, podstarości suraski. Zeznał zapis pewnych sum, mianowicie piętnastu tysięcy złotych, na swoich dobrach; Malechach (*Maliechi*) oraz Chełchach–Rodkach (*Chelchi rodki*)¹, a także na innych dobrach, zwłaszcza tych na Podlasiu. Sumy te zostały ustanowione mocą zapisu testamentowego na rzecz pewnych, [niewymienionych] kościołów i osób. Karniewski unieważnia też podobny zapis, wcześniejszy, zawarty w aktach kancelarii koronnej, w Warszawie, dokonany przez niego w roku 1631.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. lac.

¹ Przyjęto, że chodzi o wieś Malechy, ob. Karniewo-Malechy; Chechły Rodki to Chechły-Rutki, obie w pow. ciechanowskim lub przasnyskim.

541/1998

k. 515 – 517

Warszawa, 22 października 1637

Feria quinta post festum S. Lucae Evangelistae proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęła Anna Grądzka z Niedźwiadna, wdowa po Piotrze Gołkowskim (*Golkowskim*), obecnie żona Mikołaja Podlodowskiego, w asystencji i za zgodą męża, w obecności krewnych; Andrzeja z Radzanowa Niszczyckiego, chorążego ziemskiego wyszogrodzkiego i Stanisława Jezierzyńskiego, podstarościego grodzkiego warszawskiego. Zeznała zapis i nadanie wszystkich swoich dóbr na rzecz Stefana Dobrogosta Grzybowskiego kasztelana lubelskiego, starosty kamienieckiego – mazowieckiego. Były to wsie: Troszyno (*Troszyn*), Grucele (*Gruczele*), Nagórki¹ oraz Kurpie, a także jej części dóbr Rabendy (*Rabendi*), Rzepki² oraz Mierzejowo³, opuszczony młyn o nazwie Zaruzie, położone w województwie mazowieckim, powiecie ostrołęckim, a także plac w mieście Ostrołęce, ze wszelkimi przydatkami oraz prawem prezenty proboszcza we wsi Troszyno (*Troszyn*). Dobra owe uzyskała drogą zapisu w urzędzie grodzkim łomżyńskim w 1637 roku, od Doroty z Uhruska (*de Vrosko*), wdowy po Janie z Wielkiego Szawina Szczawińskim, w drugim małżeństwie żony Andrzeja Niszczyckiego, chorążego wyszogrodzkiego.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. łac.

¹ Nagórki, Zamoście, ob. Zamość. ² Rzepki to może ob. Repki; Rabendy – to zapewne folwark, ob. *Rabędy*. ³ Zapewne chodzi o Mierzejewo. W pow. ostrołęckim istniało kilka wsi, których pierwsza część nazwy stanowiło *Mierzejewo*.

542/1999

k. 517 – 519

Warszawa, 2 listopada 1637

Feria secunda in crastino festi Omnium Sanctorum

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Walerian Podoski, syn Wawrzyńca Podoskiego. Zeznał zapis na rzecz Adama z Kazanowa Kazanowskiego kasztelana sandomierskiego, podkomorzego koronnego, starosty borysowskiego, soleckiego, kozienickiego, obejmujący i nadający mu wszystkie jego dobra, także i te, które uzyskał po śmierci panny Doroty Bełcząckiej (*Bełcząckiej*)¹, w szczególności we wsi i dobrach Zerzeń w województwie mazowieckim, powiecie warszawskim z prawem patronatu i wszelkimi przydatkami.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. łac.

¹ Nazwisko wg Boniecki, I, s. 155.

543/2000

k. 519 – 521 v

Warszawa, 2 listopada 1637

Feria secunda in crastino festi Omnium Sanctorum

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęli Wawrzyniec Podoski oraz jego syn Walerian. Zeznali, że kiedy Anna Podoska, córka Wawrzyńca i siostra Waleriana osiągnie pełnoletniość i wychodzić będzie za mąż, albo też, gdy wstępować będzie do zakonu, wówczas zezna w aktach grodzkich warszawskich zrzeczenie dóbr Zerzeń na korzyść Adama Kazanowskiego, kasztelana sandomierskiego, do czego zobowiązują się zapisem na wszystkich swoich dobrach. Zobowiązują się też do chronienia Kazanowskiego przed wszelkimi procesami w tej sprawie ze strony Zerzeńskich i Zaliwskich.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. łac.

544/2001

k. 521 v – 522

Warszawa, 2 listopada 1637

Feria secunda in crastino festi Omnium Sanctorum

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęła Katarzyna Kukawska, córka Wawrzyńca Podoskiego, żona Wojciecha (*Albertus*) Kukawskiego, w asystencji oraz za zgodą męża, ojca i brata, Waleriana. Zeznała ustąpienie ze wszystkich swoich części dóbr Zerzeń w województwie mazowieckim, powiecie warszawskim na rzecz Adama Kazanowskiego, kasztelana sandomierskiego.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. łac.

545/2002

k. 522 – 523

Warszawa, 12 listopada 1637

Feria quinta in crastino Festi Sancti Martini Episcopi et Martyris et Confessoris

Król stwierdza, że na prośbę chorego Mikołaja Czerniakowskiego, wysłany został do niego Andrzej Bujalski, sekretarz kancelarii koronnej dla odebrania zeznania i wpisania go do akt kancelarii koronnej. Czerniakowski przebywał w domu Wojciecha (*Albertus*) Maierana, mieszczanina warszawskiego, przy ulicy zwanej Mostową. Zeznał zapis na wszystkich swoich dobrach długu w wysokości tysiąca czterystu sześćdziesięciu jeden złotych na rzecz plebejusza Antoniego Thesty, sługi mieszczanina Jakuba Dzianeta, ławnika Starego Miasta Warszawy. Zobowiązuje się w imieniu swoim i spadkobierców spłacić ten dług w urzędzie grodzkim warszawskim na dzień 26 V (*feria quarta post festa solennia Pentecostes*) 1638.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]
jęz. lac.

546/2003

k. 523 – 523 v

Warszawa, 12 listopada 1637

Feria quinta in crastino Festi Sancti Martini Episcopi et Martyris et Confessoris
Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Jan Wilkowski. Zeznał ustanowienie plenipotentów w osobach Stefana Korzeniowskiego, pisarza grodzkiego kościańskiego i Jana Tańskiego pisarza grodzkiego gnieźnieńskiego, a także Kazimierza Gzowskiego, Stefana Terskiego, Jakuba Kruszowskiego, Wojciecha (*Albertus*) Drozińskiego do wszelkich spraw urzędowych i sądowych.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]
jęz. lac.

547/2004

k. 524 – 524 v

Warszawa, 1 grudnia 1637

Feria tertia in crastino Festi Sancti Andrea Apostoli

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Andrzej Bujalski, sekretarz kancelarii koronnej. Zeznawał w imieniu swoim oraz Anny Laskowskiej, z pierwszego małżeństwa wdowy po zmarłym Stanisławie Bujalskim, a obecnie żony Łukasza Kłobukowskiego, swojej rodzicielki. Zeznał ustanowienie Krzysztofa Włosinowskiego jako pełnomocnika do wszelkich spraw.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]
jęz. lac.

548/2005

k. 524 v – 525

Warszawa, 7 grudnia 1637

Feria secunda in Vigilia Festi immaculatae Conceptionis Deiparae Virginis Mariae

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Jan Perowicz, doktor teologii, proboszcz bocheński. Zeznał ustanowienie Jana Chrzastowicza jako pełnomocnika i mandatariusza do wszelkich spraw sądowych odnoszących się do probostwa Bochni.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]
jęz. lac.

549/2006

k. 525 – 525 v

Warszawa, 7 grudnia 1637

Feria secunda in Vigilia Festi immaculatae Conceptionis Deiparae Virginis Mariae

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Piotr Gembicki, biskup przemyski, generalny prepozyt miechowski, podkanclerzy koronny. Zeznał ustanowienie Melchiora Komeckiego jako pełnomocnika i mandatariusza do wszelkich jego spraw sądowych oraz tych klasztoru miechowskiego.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]
jęz. lac.

[k. 526 Informacja o początku wpisów z roku **1638**].

550/2007

k. 526 – 527

Warszawa, 16 stycznia 1638

Sabbatho ante Festum S. Priscae Virginis proximo

Król potwierdza, że w dniu dzisiejszym [16 stycznia] na prośbę chorego Maksymiliana na Przerąbie, Przerębskiego, wojewody łęczyckiego, starosty mościckiego, lityńskiego, medycznego, ochmistrza dworu królowej, wysłani zostali do miejsca jego pobytu, dworu zmarłego Marcina Krasickiego, wojewody podolskiego w Warszawie, sekretarze królewscy: Jakub Maksymilian Fredro, podkomorzy przemyski, oraz Adam Komorowski. Przerębski zeznał ustąpienie z praw dożywotnich do starostwa lityńskiego na rzecz Marcina Kalinowskiego, wojewody czernihowskiego i Heleny Koreckiej, jego żony. Nadanie obejmowało miasta oraz wsie i folwarki: Bruślinowo (*Bruslinowicze*), Lityń (*Litinia*), Litynka Stara (*Stara Litinka*), Woniaczyn (*Wojniaczyn*), Nowosielice (*Nowosieliszcze*), Pułtowie (*Pultowce*), Ilikowce (*Ilkowce*), Czortki i wszelkie przydatki¹.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]
jęz. lac.

¹ Pisownię miejscowości przyjęto za: Jabłonowski, *Lustracye Królewsczyzn*, s. 72-73.

551/2008

k. 527 – 528

Warszawa, 16 stycznia 1638

Sabbatho ante Festum S. Priscae Virginis proximo

Król potwierdza, że w dniu dzisiejszym [16 stycznia] na prośbę chorego Maksymiliana na Przerąbie, Przerębskiego, wojewody łęczyckiego, starosty mościckiego, lityńskiego, medycznego, ochmistrza dworu królowej, wysłani zostali do miejsca jego pobytu, dworu zmarłego Marcina Krasickiego, wojewody podolskiego w Warszawie, sekretarze królewscy: Jakub Maksymilian Fredro podkomorzy przemyski oraz Adam Komorowski. Przerębski zeznał zawarcie pewnej umowy w dniu dzisiejszym z Adamem z Kazanowa Kazanowskim, kasztelanem sandomierskim, podkomorzym koronnym, starostą soleckim, kozienickim, borysowskim, bielskim, którą zobowiązuje się wypełnić. Wadium ustalono na trzydzieści tysięcy złotych polskich

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]
jęz. lac.

552/2009

k. 528 v – 529 v

Warszawa, 16 stycznia 1638

Sabbatho ante Festum S. Priscae Virginis proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Sylwester Drężewski, jezuita z domu warszawskiego tego zakonu. Zeznał zapis dwóch tysięcy złotych polskich fundacji pobożnej na rzecz kolegium jezuitów w Pułtusk. Sumę tę zapisuje na swoich częściach wsi Rzechowsko i Różanica¹ w województwie warszawskim, powiecie różańskim, uzyskał je po zmarłym bracie Walentym Drężewskim. Sumę tę zapłaci w grodzie różańskim na święto Narodzin Jana Chrzciciela [24 VI] 1638 roku.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. lac.

¹ *Atlas Historyczny Polski* podaje, że wsi były już traktowane jako jedna miejscowość: *Rzechowo-Rożanica (Rzechówek)*.

553/2010

k. 529 v – 530 v

Warszawa, 16 stycznia 1638

Sabbatho ante Festum S. Priscae Virginis proximo

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął ojciec Sylwester Drężewski, jezuita z domu warszawskiego tego zakonu, syn zmarłego Jana Drężewskiego i Emerencjanny (*Emerentianna*) Żebrowskiej. Zeznał zapis dwóch tysięcy osiemset złotych polskich fundacji pobożnej na rzecz kościoła parafialnego w Ostrołęce. Sumę dwóch tysięcy złotych zapisuje na swoich częściach wsi Drężewo w województwie mazowieckim, powiecie łomżyńskim, które uzyskał po zmarłym ojcu Janie Drężewskim. Osiemset złotych zapisuje na częściach wsi Żebry, Wierzchlas¹ i Ostrowy, jakie uzyskał od matki, a które trzyma obecnie dożywotnio jego brat Franciszek. Suma ta zapłacona ma być w grodzie łomżyńskim po śmierci Emerentianny i Franciszka, po wygaśnięciu ich praw dożywotnich do tych dóbr.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Żebry Wierzch Lasa, ob. Żebry-Wierzchlas; Ostrowy – kilka km. na płn. zach., zob. *Atlas Historyczny Polski*.

554/211

k. 531 – 532

Warszawa, 6 lutego 1638

Die Sabbathi in crastino Festi Sanctae Agathae Virginis et Marthyris

Król potwierdza, że w dniu dzisiejszym [6 lutego] na prośbę chorego Maksymiliana na Przerąbie, Przerębskiego, wojewody łęczyckiego, starosty mościckiego, medycznego, ochmistrza dworu królowej, wysłany został do miejsca jego pobytu, dworu zmarłego Marcina Krasickiego, wojewody podolskiego w Warszawie, Andrzej Bujalski sekretarz kancelarii koronnej. Przerębski zeznał zawarcie pewnej umowy 5 II 1638 roku z Januszem z Łohojska Tyszkiewiczem, wojewodą kijowskim, starostą żytomierskim i śniatyńskim, co do dzierżawy dóbr Wojsławice w powiecie chełmskim, którą zobowiązuje się wypełnić. Wadium ustalono na pięćdziesiąt tysięcy złotych polskich. Zobowiązuje się stawić na wezwanie w sprawie w grodzie lubelskim.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. lac.

555/2012

k. 532 – 532 v

Warszawa, 10 lutego 1638

Feria quarta post Festum S. Apolloniae Virginis et Marthyris

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Aleksander Parul w imieniu Jadwigi, córki Jerzego z Buczacza Jazłowieckiego, wojewody ruskiego, hetmana wielkiego [polnego] koronnego, żony Andrzeja Bełżeckiego, złożonej chorobą w Warszawie. Złożył protestację przeciw Januszowi z Łohojska Tyszkiewiczowi, wojewodzie kijowskiemu, zięciowi Bełżeckiej z powodu wyrządzonych jej przez niego krzywd i nieprawości¹.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. lac.

¹ Zob. dok. 557/2011.

556/2013

k. 533 – 535

Warszawa, 19 lutego 1638

Feria sexta ante Dominicam Invocavit proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanął Seweryn Łoski (*Loski*), syn Adriana Łoskiego z Łosia (*Los*) w ziemi czerskiej¹. Zeznał ustąpienie na rzecz Wojciecha (Alebrtus) Bogusławskiego, podpiska zaprzysiężonego ziemskiego i grodzkiego warszawskiego, dóbr dziedzicznych, mianowicie wsi: Łoś (*Los*), Wólka Łoska (*Loska*) w ziemi czerskiej², Fałęcinek (*Falencinek*), Skupie i Dawidy w ziemi warszawskiej, z wszelkimi przydatkami. Zobowiązuje się stawić na pierwsze wezwanie w sprawie. W sprawie tej złożyła zeznanie także Krystyna z Bogusławic, żona Seweryna Łoskiego, w asystencji męża, ustępując ze swoich praw do tych dóbr.

Relacja *ut supra* [Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego]

jęz. lac.

¹ Nazwisko Łoski/Łoscy h. Rogala przyjęto za: Boniecki, XVI, s. 10-11. ² Wg *Atlasu Historycznego Polski*, Łoś i Wólka Łoska to nazwy tej samej miejscowości, co w świetle rejestrowanego dok. wydaje się wątpliwe.

557/2014

k. 535 – 535 v

Warszawa, 24 lutego 1638

Feria quarta ante Dominicam Reminiscere Quadragesimalem proxima

Król potwierdza, że przed aktami kancelarii mniejszej koronnej stanęła Jadwiga, córka Jerzego Jazłowieckiego z Buczacza, wojewody ruskiego, hetmana wielkiego [polnego] koronnego, żona zmarłego Andrzeja Bełżeckiego, rotmistrza królewskiego. Powróciwszy do zdrowia potwierdziła protestację złożoną w jej imieniu przeciw jej zięciowi Januszowi z Łohojska Tyszkiewiczowi, wojewodzie kijowskiemu, z powodu wyrządzonych jej przez niego krzywd i nieprawości, mimo jej starań o uwolnienie go z niewoli tatarskiej¹.

Relacja Piotra Gembickiego, podkanclerzego koronnego.

jęz. lac.

¹ Zob. dok. 555/2009.